

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Φοῦ-τσό. — Σανγκάκ. — Νινγκπό. — Ἡ χιονώδης κοιλάς. — Τὸ ὕψηλον
Γιάνγκ-τσέ. — Κιάνγκ. — Αἱ Φάραγγες. — Νανκέν.

Ἡ Θόμισων ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἠπειρον εἰσηλθὼν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φοῦ-Κιέν, οὖσαν τὸ σύνορον τῆς ἐπαρχίας Κουάνγκ-Τούγκ καὶ διαρροεομένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Μίν. Οὗτος εἶναι ἡ ὁδός, δι' ἧς κατερχομένη πρὸς τὴν θάλασσαν ἐξάγονται ἀκολούθως τὰ προϊόντα τῆς πλουσιωτέρας τῶν χωρῶν ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ κτείνου.

Ἡ Φοῦ-τσό, οὖσα ἡ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας, εἶναι ἐκτισμένη ἐν ἀποστάσει 11 ἢ 12 χιλιομέτρων ἄνω τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ λιμένος, ὅπου τὰ πλοῖα προσορμίζονται ἵνα παραλάβωσι τὰ φορτία αὐτῶν. Ἡ πόλις αὕτη, γενομένη ἐλευθέρα τοῖς ξένοις ἀπὸ τοῦ 1845, εἶναι μία τῶν ζωγραφικωτέρων πόλεων τῆς Σίνης. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει γέφυρά τις, ἥτις, στηριζομένη ἐπὶ πλεον τῶν ἑκατὸν ἀψίδων, κατεσκευάσθη σχεδὸν πρὸ ἑννεακοσίων ἐτῶν. Οἱ πελώριοι γρανιτικοὶ ὄγκοι, ἐξ ὧν αὕτη συνίσταται, μαρτυροῦσι, διὰ τῶν κολοσσίων αὐτῶν διαστάσεων, περὶ τῆς ἰκανότητος τῶν ἀρχαίων μηχανικῶν, οἵτινες ἀνήγειρον ἐν μέσῳ τοῦ πο-

ταμοῦ τὰς λιθίνας κρηπίδας, ἐφ' ὧν ἀρμολίως ἔθηκαν τὰς μεγάλας ταύτας λιθίνας μάζας. Ἡ γέφυρα ἔχει μῆκος περὶ τὰ 400 μέτρα, τινὲς δὲ γραμμικοὶ ὄγκοι, οἵτινες ἐκτείνονται ἀπὸ τῆς μιᾶς πρὸς τὴν ἄλλην κρηπίδα ἔχουσι μῆκος ὑπὲρ τὰ 11 μέτρα.

Ἐν τῇ Φοῦ-τσὸ ὑπάρχει ναυπηγεῖον, ὅπου κατασκευάζονται, διὰ τῶν ἐντελεστέρων μηχανῶν, ἀγορασθεισῶν διὰ μεγάλων ἐξόδων ἐκ τῆς Εὐρώπης, τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὰ τηλεβολοφόρα θωρηκτά, ὧν τὴν κατασκευὴν ἡ σιρικὴ κυβέρνησις ἐπιτηρεῖ μετὰ τῆς αὐστηροτέρας φροντίδος.

Ἡ τῶν ξένων συνοικία, χωριζομένη τῆς πόλεως διὰ μεγάλης γεφύρας καὶ διὰ μικρᾶς τιος νήσου, εὐρισκομένης, κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποταμοῦ, κατέχει τὸ γήπεδον, τὸ ἄλλοτε καθιερωμένον τῇ ταφῇ τῶν νεκρῶν. Ἀλλὰ διὰ τῶν χρημάτων κατορθώθη τὰ παροραθῆ ἢ τῶν σινῶν ἀποστραφῆ τοῦ βλέπειν τοὺς «ξένοὺς διαβόλους» κτίζοντας τὰς νέας αὐτῶν κατοικίας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τοῦ προωρισμένου διὰ τὴν τελευταίαν ἀνάπασιν τῶν προγόνων αὐτῶν. Ὅθεν ἤδη ἢ ἐπὶ τῶν λόφων κόμης τῶν τεθνεώτων, πρὸ πολλοῦ χρόνου λησμονηθεῖσα, καταπατεῖται ὑπὸ τῶν ποδῶν τῶν μισαρῶν ξένων, οἵτινες μετέβαλον αὐτὴν εἰς κήπους, ἐξωραϊζομένους ὑπὸ τῶν ἀνθούτων ρόδων. Ἡ ἀνευλάβεια μάλιστα εἰς τοιοῦτον σημεῖον ἔφθασεν, ὥστε ἐκκαρποῦνται τῶν ἐπιτυμβίων λίθων, ὑφ' οὗς αἱ ὄρνιθες καὶ οἱ χοῖροι καταφεύγουσιν ἵν' ἀποφεύγῃ τὴν θερμότητα τοῦ ἄλλου.

Ἐν Σίτη ἢ ἐπαιτεία εἶναι ἐπάγγελμα ἀνεγνωρισμέ-

νον καὶ, οὕτως εἰπεῖν, προστατευόμενον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀρχῶν. Οὐδεὶς νόμος περὶ τῶν πτωχῶν ὑπάρχει τὸ δὲ μόνον παραδεξιμένον μέσον ἵνα θεραπεύσῃ πῶς τὰς ἀθλιότητος τῆς δημοσίας ἐπαιτείας συνίσταται ἐν τῷ ὑποβάλλεσθαι τοὺς ἐπαίτας ὑπὸ τὴν ἐγχώριον προστασίαν ἀρχηγοῦ ὑπευθύνου.

Ἡ Φοῦ-τσὸ διαιρεῖται κατὰ συνοικίας· ἐν ἐκάστη δ' αὐτῶν ὑπάρχει εἰς ἀρχηγός, καταγόμενος ἐξ ἀρχαίας γενεαιολογικῆς σειρᾶς ἐνδόξων στρατηγῶν, οἵτινες, ὅπως οὗτος, ἀπήλανον τοῦ δικαιώματος τοῦ διοικεῖν τὴν συνοικίαν διὰ τῶν διαταγῶν αὐτῶν.

Ὁ Θόμσων ἐπαρουσιάσθη πρὸς τινα τῶν ἐπὶ τῶν ἐπαίτων ἀρχηγῶν.

«Οὗτος, λέγει, ἦτο ἀρχαῖος ὀπισπότης καὶ, κατὰ συνέπειαν ἄνθρωπος, καταβεβλημένος. Μετὰ τινα χρόνον, ἐπισκεψάμενος τὴν οἰκίαν ἄλλου τινὸς τῶν ἀρχηγῶν τούτων, ἐκπληκτος ἐγενόμην ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς εὐζωίας καὶ τῆς εὐπορίας, ἣτις ὑπῆρχεν ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ. Ὑπεδέξατό με ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱός, ὅστις μὲ ὠδήγησεν εἰς τινα λαμπρὰν αἴθουσαν· ἐνῶ δ' ἐκαθήμην ἐκεῖ, δύο κυρταὶ, ἐνδεδυμένοι μεταξωτὰς ἐσθῆτας, διήλθον διὰ τὸν ἴκανῶς ἐπιδεικτικῶς διὰ τῆς θύρας, ρίψασαι ἐπ' ἐμὲ κρύφα βλέμμα παρατηρητικόν. Αἱ δύο αὐταὶ κυρταὶ ἦσαν ἢ πρώτη καὶ ἢ δευτέρα σύζυγος τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐπαίτων, ὃν δυστυχῶς, δὲν ἠδυνήθην τὰ ἰδῶ, ἀπουσιάζοντα ἕνεκα ὑποθέσεως.

«Οἱ ἀρχηγοὶ οὗτοι τῶν ἐπαίτων ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν τὰ συνάπτωσι συμβόλαια μετὰ τῶν ἐμπόρων τῶν σχετι-

κῶν αὐτῶν συνοικιῶν δυνάμει τῶν ὀποίων ὑποχρεοῦνται οὗτοι ν' ἀποτίρῳσι εἶδος ἐπαιτικοῦ φόρου προωρισμένου διὰ τὴν διατήρησιν τῶν τε ἀρχηγῶν καὶ ὑπηκόων αὐτῶν.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ φόρου τούτου ἀπαλλάτει τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ ἐργαστήρια, ἅτινά εἰσι σεσημασμένα διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐπαιτῶν, ἐκ τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ρακενδύτου αὐτοῦ στρατοῦ, διότι τί δὲν ὑποφέρει ὁ ἔμπορος, ὅστις ἀρνεῖται νὰ προσενέγκῃ τὸν ὀβολὸν αὐτοῦ τοῖς ἐπαίταις τούτοις. Οἱ μᾶλλον ἀφόρητοι καὶ ἀηδεῖς τύποι τῆς φυλῆς ἀκαταπαύσιως πολιορκοῦσι τὸ ἐργαστήριον αὐτοῦ.

Ἐγὼ αὐτὸς εἶδον ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐταιρίας ταύτης, ὅπερ, φέρον ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ τινὰ τῶν εἰδεχθεστέρων καὶ δυσωδεστέρων τῆς φυλῆς αὐτοῦ, εἰσηλθε μετὰ θράσους εἰς τι ἐργαστήριον καὶ κατέθηκε τὸ φορτίον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅπου ὁ ἔμπορος ἐνησχολεῖτο, πωλῶν τοῖς πελάταις αὐτοῦ ἱερὰ ἄμφια τῶν βωμῶν καὶ τροφὰς διὰ τοὺς θεοὺς. Ὁ ἀχθοφόρος οὗτος, μετ' ἀπαραμύλλου ἀναιδεῖας, ἀνάψας τὴν καπνεσῆραγγα αὐτοῦ, ἐκάπνιζεν ἕως ὅτου πληρωθεὶς ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἴδὸν ἄλλη τις διήγησις τοιούτων πράξεων, κατ' οὐδὲν ὑπολειπομένη τῆς πρώτης, ἣν διηγήσατό μοι αὐτόπτης μάρτυς. Ἐπειδὴ ἔμπορός τις μεταξωτῶν ὑφασμάτων εἶχεν ἀποποιηθῆ ν' ἀποτίσῃ τὸν φόρον τῶν πτωχῶν, μεπέβη παρ' αὐτῷ ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐπαιτῶν, ὅστις, ὢν ὀλος γυμνός, ἦτο κεκατεκαλυμμένος ἐκ βορβόρου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ ἐκράτει κυμι-

βιον, ἐξηρητημένον ἐκ ταινιῶν, πλήρες ἕδατος λίαν ἀκαθάρτου

«Στὰς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐργαστηρίου, ἤρξατο περιστρέφω τὸ κυμβιον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, χωρὶς νὰ χέηται οὐδέ μίαν σταγῶν τοῦ ὕδατος. Ἄλλ' ἂν ἐν τούτοις ἤθελε τις τολμήσει νὰ σταματήσῃ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, τὸ ὕδωρ ἤθελε χυθῆ ἐν εἰδει δυσώδους καὶ ἀηδοῦς βροχῆς ἐπὶ τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ἅτινα ἦσαν σεσωρευμένα ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ ἐργαστηρίου, ἢ ἐπὶ τῶν θέσεων τῶν ἐρμαρίων.»

Ἐν ἀποστάσει 12 περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Φουτσου, ὑψοῦται ἀποτόμως ἐν μέσῳ ἀπέλων κεκαλλιερημένων πεδιάδων τὸ ὄρος Κοῦ-Σὰν ἰσομαστὸν διὰ τὸ ἐν αὐτῷ ὁμώνυμον μοναστήριον. Τοῦτο ὠκοδομήθη ἐπὶ τῆς ὑψηλοτέρας κοιλάδος. ἐν τινι μέρει θαμιζομένῳ ἄλλοτε, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὑπὸ ὕφρων καὶ δρακόντων δηλητηριωδῶν, οἵτινες ἠδύραντο κατὰ τὴν ἑαυτὸν θέλησιν νὰ ἐμφανίζωσι τὴν παρῶλην, νὰ διεγείρῳσι τὰς τρικυμίας, ἢ νὰ ξηραίνωσι τὰς συγκομιδάς.

Σοφός τις, ὀνομαζόμενος Λινγκ-Τσιῶ, κατώρθωσε νὰ ἐξορκίσῃ ἅπαντα τὰ κακοποιὰ ἐκεῖνα ὄντα καὶ ν' ἀναγκάσῃ αὐτὰ ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν. Τὸ γεγονός τοῦτο μαθὼν ὁ τότε βασιλεύων αὐτοκράτωρ ὠκοδομήσατο τὸ μοναστήριον. Τοῦτο συνέβαινε τῷ 784 ἔτει Μ. Χ.

«Τὸ μοναστήριον τοῦτο λέγει ὁ Θόμσων, ὅπως σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἐν Σινῆ τοιούτου εἶδους κτίρια, σύγκεινται ἐκ τριῶν μεγάλων οἰκοδομῶν, ὧν ἐκάστη εἶναι ἀνεγνηγμένη ὀπισθεν τῆς πρὸ αὐτῆς, ἐντὸς εὐρυχώρου λιθο-

στρώτου αὐλῆς. Ἐκεῖ ὑπάρχουσι τὰ λείψανα τοῦ Βούδδα πρὸς προσκύνησιν τῶν ὁποίων κατ' ἔτος μεταβαλνουσιν ἐκεῖ ἄπειροι εὐλαβεῖς. Πρὸς τούτοις διατηροῦσιν ἐκεῖ καὶ ζῶα ἱερά, συνειλεγμένα ἐξ ἐκελῶν, ἅτινα ἀπέδειξαν, ὅτι ἔχουσιν ἕκτακτον ἔνστικτον. Τὸ μᾶλλον ἀξιοσημειωτον τῶν ζῶων ἐκελῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴν μου, ἦτο ταῦρος τις προσευχόμενος.

« Ὁ ταῦρος οὗτος, λέγουσι, ὀδηγούμενος εἰς τὸ σφαιροειδὸν αὐτοῦ, συνέτριψε τὰς περὶ αὐτὸν ἀλύσεις, ἐφώρμησε πρὸς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ ἔσιτη πρὸ τῆς θύρας τοῦ γραμῆν τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα, ἡ Α. Ἐξοχότης ἐμελλε ἐπιβῆναι τοῦ φορείου αὐτῆς. Αἰφρῆς ὁ κερασφόρος οὗτος ἰκέτης, κλίνας γόνυ πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ αὐτοκράτορος, καθικέτευσε διὰ βραχέων τὸν διοικητὴν καὶ ἐξήτησατο τὸν ἔλεον αὐτοῦ. Οὗτος ἐμβρόντητος μείνας πρὸ τοῦ θεάματος ἔνευσε τοῖς σωματοφύλαξιν αὐτοῦ ν' ἀπαγάγῃσι τὸ ζῶον, ὅπερ ἀμέσως διηθύνηθη πρὸς τὸ μοναστήριον ὅπου ἔκτοτε ἔζησεν τόσον εὐτυχῶς, ὅσον εἶναι δυνατὸν καὶ ζῆσιν μετ' εὐτυχίας βοῦς, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁποίου δὲν αἰωρεῖται πλέον ἢ μάχαιρα τοῦ δημίλου. Βραδύτερον διέτρεξεν ἡ φήμη ὅτι τὸ σεβαστὸν τοῦτο ζῶον φθάσαν εἰς τὸν γραμῆν τοῦ διοικητοῦ, τυχαίως ἔκλινε τὸ γόνυ ἐπὶ τῶν βαθμῆδων· ἀλλ' ἡ ἀφήγησις αὕτη εἶναι σκανδαλώδης ἐφεύρεσις τῶν ἀπίστων, διὰ τοῦτο ἀναφέρομεν αὐτὴν μόνον πρὸς ἀναρῆσιν.

« Τὰ τρία πρόσωπα τῆς Ἀγίας Τριάδος παρίσταρτο, ὅπως εἶναι ἐν χρήσει παρ' ἅπασιν τοῖς τοῦ Βούδδα ναοῖς, διὰ τριῶν κολουσιαίων ἀγαλμάτων, ἀνορθουμένων ἐπὶ τοῦ

κεντρικοῦ βωμοῦ. Τὰ ἀγάλματα ταῦτα εἶχον ὕψος ὑπὲρ τοὺς 30 πόδας. Περὶ ταῦτα ἦσαν κηροδοχεῖα μετὰ κηρῶν ἀνημμένων καὶ παντὸς εἶδους ἀφιερωμένα ἀγαθήματα. »

Ἐκ πάντων τῶν ναῶν, οἵτινες εὑρίσκονται ἐν τοῖς περὶ τῆς Φοῦ-τσό, ὁ μᾶλλον ἀξιοσημειωτος εἶναι ὁ « Ναὸς τῆς Νήσου, » ὅστις καλύπτει καθολοκληρίαν τὴν ἐπιφάνειαν νησιδρίου τινὸς ἐν μέσῳ τοῦ ποταμοῦ εὑρισκομένου ἐν ἀποστάσει 13 σχεδὸν χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πόλεως. Ὁ ναὸς οὗτος ἀφιέρωται τῇ « Βασιλλοσῆ τοῦ Οὐρανοῦ » θεᾷ προσφιλεῖ παρὰ τοῖς ἀκατοιούχοις τοῦ Μιν. Μία μπαρναν (σुकня индикя), ὑπάρχουσα ἐπὶ τῆς νήσου, κατασκιάζει ἐν μέρει τὸν ναόν. Ὑποθέτουσιν ὅτι τὸ δένδρον τοῦτο πέποιθεν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀγαθότητι τῆς θεᾶς, διότι αἱ ρίζαι αὐτοῦ, φαίνεται, ὅτι εἰσὶ προσκεκολλημένα ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ βράχου.

Μετά τινα ἐκδρομὴν ὑπὲρ τὰ 300 μέτρα, γενομένην ἐπὶ τοῦ Μιν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν χωρῶν, τῶν παραγουσῶν τὸ τέλειον, ὁ Θόμσων ἐφωδιασμένος διὰ τῶν ἀναγκαίων διαβατηρίων ἐπεβιβάσθη, τῇ 2 δεκεμβρίου τοῦ 1871 ἐπὶ δρόμῳ τὸς τινος, ὃν ἔθηκεν ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ἔμπορός τις ἄγγλος τῆς Φοῦ-τσό. Διὰ τοῦ πλοίου τούτου μετέβη εἰς τὴν Τσουί-Κό.

Ἡ πόλις αὕτη, εὑρισκομένη ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ Μιν, εἶναι κλιμακῆδὸν ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τῶν ὄρεων καὶ οὐδόλως ὁμοιάζει πρὸς τὰς ἐν ταῖς πεδιάσιν πόλεις. Ἡ ζωγραφικὴ αὕτη θέσις καὶ τὰ ἐπ' ἄλληλα ἐκτισμένα κτίρια τῆς πόλεως παρῆχόν τι τὸ ὅλως

κεροφανές τῷ ἡμετέρῳ περιηγητῇ. Ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἢ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὑπηρεσία ἦτο Μαν σοφῶς διεργουμένη. Ὑπῆρχον, δηλαδή, σωλήνες καὶ ὑδρορροαὶ ἐξ ἰνδοκαλάμου, αἰτινες, διερχόμεναι ἐκ μιᾶς οἰκίας πρὸς τὴν ἄλλην, διοχετεύουσιν εἰς πάσας μόνημιον ποσότητα ὕδατος ψυχροῦ πηγάζοντος ἐκ τινος πηγῆς, εὐρισκομένης ἐν ἀποστάσει 2 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τῶν ὄρέων.

Ἐκ τοῦ μέρους τούτου ὁ Θόμισων μετέβη εἰς τὴν Σαργκάη.

Ἡ πόλις αὕτη ἦτις εἶναι ἐκ τῶν πρώτων ἐν Σίρῃ ἕνεκα τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτῆς ἐμπορίου, ἴδρυνται ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Οὐόνγκ-Ποῦ, ἐνὲς τῶν βραχιόνων τοῦ Γιάνγκ-τσέ-Κιάνγκ (1) ἐν τινι τόπῳ, ὅπου, 30 ἔτη πρὸ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θόμισων, ὑπῆρχε μόνον ἕλος τι μετὰ τινῶν μικρῶν καλυβῶν ἐνθεν κἀκεῖθεν ἐκτισιμένων καὶ κατοικουμένων ὑπ' ἀθλῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ ἡμῖσιν ἐνυδροβίων. Αὕτη συνῆψεν ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῶν Εὐρωπαίων τῷ 1842 δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ Νανκέν. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἀνέρχεται σχεδὸν εἰς 300,000.

Ἡ ἀποικία τῆς Σαργκάη σύγκειται ἐξ εἰκάδος διαφο-

(1) Ὁ Γιάνγκ-τσέ-Κιάνγκ, (ὁ Κνανοῦς ποταμὸς τῶν Εὐρωπαίων), καταρδεύων τέσσαρας ἐπαρχίας τῆς Σίρῃ καὶ συνενούμενος μετὰ τριῶν ἄλλων μεγάλων ποταμῶν: τοῦ Χὰν-Κιάνγκ, τοῦ Μίρ-Κιάνγκ καὶ τοῦ Κία-Λίγκ-Κιάνγκ, χύεται εἰς τὴν Κνανῆν θάλασσαν. ἀφοῦ προηγουμένως διατρέξῃ 4500 χιλιομέτρα. Τὸ πλάτος αὐτοῦ, ὄν σχεδὸν πανταχοῦ 2 χιλιομέτρων, εἶναι 30 χιλιομέτρων κατὰ τὴν ἐκβολὴν αὐτοῦ. Ἡ παλίρροια ἀνέρχεται ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, μέχρι 650 χιλιομέτρων, τὰ δὲ πλοῖα ἀναπλέουσ' μέχρι 1000.

ρων ἐθνικοτήτων, διοικουμένων ὑφ' ἐνὸς δημαρχιακοῦ συμβουλίου, οὗτινος τὰ μέλη ἐκλέγονται ἐκ τῶν ξένων κατοίκων, ἄνευ διακρίσεως ἐθνικότητος, κοινωνικῆς τάξεως, ἢ θρησκείας.

Ἀφικόμενος ἐκεῖ, λέγει ὁ Θόμισων, διὰ τοῦ ποταμοῦ, ἐνόμιζεν, ὅτι εὐρίσκετο πρὸ ἐνήμεροῦντος εὐρωπαϊκοῦ θαλασσοῦ λιμένος. Ἐκεῖ ὑπάρχουσι πλοῖα πάντων τῶν ἐθνῶν ἠγκυροβολημένα, ἢ προσορμιζόμενα μεγάλα ἀτμόπλοια κατὰ μεγάλην γραμμὴν· ἄλλα δὲ μικρὰ ταχυδρομικὰ ἀτμόπλοια ἀναχωροῦσι καὶ ἐπανέρχονται διὰ τοῦ πλήθους τῶν ἰθαγενῶν πλοίων, ὧν τὰ φαιὰ ἱστία ἐξογκούμενα ὑπὸ τῆς προῆς τῆς αὔρας, ὁμοιάζουσι πτερωτοῖς ἐντόμοις πετωμένοις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ποταμοῦ, ἢ ἀκροθιγῶς ἐγγιζουσιν.

«Πανταχοῦ φαίνονται τὰ σημεῖα διηνεκοῦς ἐνεργητικότητος καὶ ἐργατικοῦ βίου· ἐπίσης ὅσον μακρὰν κἀν ῥύψῃ τις τὸ ὄμμα ἐπὶ τοῦ ἐκτεταμένου ἐκείνου ὀρίζοντος, δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ εὐρέος ποταμοῦ οὐδὲ σπιθαμὴ ἐκτάσεως, ἐνθα νὰ μὴ ἐξασκῆται ἡ ἐργασία· διὰ μέσου δὲ τοῦ ἐξ ἱστίων καὶ κεραιῶν δάσους, ἐν μέσῳ κνανοῦ νέφους καπνοῦ, βλέπομεν τὸ σκάφος μεγάλου τινὸς ἀτμοπλοίου προχωροῦν ἠσύχως ἵνα συνενωθῇ μετὰ τοῦ πλήθους τῶν πλοίων, ἅτινα περιμένουσι τὰ πολύτιμα αὐτῶν φορτία ἵνα καταπλεύσωσι πρὸς τὴν θάλασσαν.

«Κατὰ μῆκος τῶν λιθοκτιστῶν παραλιῶν οὐδὲν ἄλλο φαίνεται παρὰ μόνον πλοῖα φορτοῦντα καὶ ἐκφοτοῦντα διάφορα φορτία· μεταξὺ δὲ τοῦ θορύβου τῶν φωνῶν καὶ τῆς ἐκ τῶν μηχανῶν γινομένης ταραχῆς, ἀκούονται τὰ

ἄσματα τῶν ναυτῶν ὁ τριγυδὸς τῶν ἀλύσεων καὶ ὁ βαρὺς ἤχος τῶν ριπτομένων ἀλύσεων ἐντὸς τοῦ βορβορώδους ὕδατος. Καθόσον ἀναπλέομεν τὸν ποταμὸν, ἀπαρτῶμεν σειρὰς ἐπιπέλων, καταστημάτων, χυτηρίων καὶ ναυπηγείων πρὸς κατασκευὴν πλοίων. Πλησίον τούτων ὑπάρχουσιν, αἱ στερεαὶ οἰκοδομαὶ τῆς ἀμερικανικῆς συνοικίας καὶ μετ' οὐ πολὺ παρουσιάζεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὁ δημόσιος κήπος καὶ τὸ ἐκπληκτικὸν θέαμα τῶν εὐρωπαϊκῶν κτηρίων, ἅτινα παρεκτείνονται κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τῆς ἀγγλικῆς συνοικίας.

«Τὸ μᾶλλον ἐκπληκτικὸν τῶν οἰκοδομῶν τούτων εἶναι, ὅτι ὁ ρυθμὸς αὐτῶν ἔχει χαρακτῆρα μόνιμον καὶ σταθερόν· τὰ πάντα δεικνύουσιν, ὅτι ἡ χώρα αὕτη εἶναι τράπεζα ἐμπορικῆ, ἰδρυμένη ἐπὶ ὀχθῶν ἀφιλοξενῶν, ἀν οὐχὶ ἐχθρικῶν, καὶ διατηρουμένη παρὰ τὴν ζηλοτυπίαν, ἣν ἡ ὄψις μόνον αὐτῆς διεγείρει τοῖς διοικοῦσι τὴν χώραν. Ποταὶ ψυχικαὶ ἀγωνίαι, ποταὶ θλίψεις, ποταὶ τύψεις συνειδότος δὲν καταβασανίζουσι τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τῶν ἀγερώχων μὲν, ἀλλ' ὀλίγον ἀρεπτυγμένων, ὅταν, ἐν στιγμαῖς εὐλικρινοῦς σκέψεως, ριπτοντες τὸ ὄμμα ἐπὶ τῆς πρωτοτύπου ταύτης ἀποικίας, καθορῶσιν, ὅτι δρᾶξ τῶν ξένων τούτων, οὐδ' ὡς βαρβάρους ἐκλαμβάνουσι, κατώρθωσαν, ἐν χρονικῷ διαστήματι, ἥττονι τῶν τριάκοντα ἐτῶν, πλεῖω ἐπὶ τῆς μικρᾶς βορβορώδους ἐκείνης χώρας, ἣν βιαῶς παρεχώρησαν αὐτοῖς, παρ' ὅσα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, διὰ τῶν μεγαλητέρων αὐτῶν προσπαθειῶν δὲν κατώρθωσαν γὰ κάμωσι ἐν τινι οἰωδῆποτε μέρει τῆς

εὐρείας αὐτῶν ἀυτοκρατορίας κατὰ τοὺς μικροὺς αἰῶνας τοῦ μεγαλεῖου αὐτῶν.

«Ὡς ἤδη ἐρρέθη, ἀρὰ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἡ λαμπρό-

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙΝΓΚ.

της καὶ ἡ τῆς ἐργασίας ἐντέλεια διαλάμπει ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν, ἐπὶ τῶν εὐρείων ὁδῶν, ἐπὶ τῶν εὐαέρων τοποθεσιῶν, ἐπὶ τῶν εὐρυχώρων λιθοκτιστῶν παραλιῶν ὡς καὶ ἐπὶ

τῶν μεγαλοπρεπῶν αὐτῆς καταστημάτων. Σπονδαλα καὶ ζῶσα ἀντίθεσις πρὸς τὸν ἐτοιμόρροπον καὶ ἡλιθιον δεσποτισμόν, ὅστις, ἐντὸς τῶν στενῶν ὀρίων τῶν τετειχισμένων τῆς Σίρης πόλεων, ἐμφωλεύει ἐν τοῖς μᾶλλον ἐφημέροις οἰκίμασι πολλῶν χιλιάδων ἀνθρωπίνων ὄντων, ἅτινα ἀπαύστως παλαίουσι κατὰ τῶν περιπετειῶν τῆς ζῶης, βεβυθισμένα ὄντα ἐντὸς τῆς δυσώδους ἀτμοσφαιρας τῶν στενῶν καὶ πλήρων ἀκαθαρσιῶν ὁδῶν καὶ διηγεκῶς ἐκτεθειμένα εἰς τρομερὰς πυρκαϊὰς καὶ εἰς τὸν φόβον τοῦ λοιμοῦ καὶ τοῦ λιμοῦ ».

Καταπληκτικὴ ἐνεργητικότης ἐπικρατεῖ ἐν Σαργκῇ. Ἴνα σχηματίσῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν κεκρυμμένων πηγῶν τῆς σιρικῆς ἐργασίας, δεόν τὰ ἐπισκεφθῆ τὰ ναυπηγεῖα καὶ τὰ ἐργαστᾶσια τῶν ἐπιρειῶν καὶ τὰ σπουδάση ἐν αὐτοῖς τοὺς ἰθαγενεῖς ἐργάτας, τοὺς κατασκευαστὰς πλοίων, τοὺς μηχανικούς, τοὺς ξυλουργοὺς, ὡς καὶ τοὺς εἰς τὴν διακόσμησιν τῶν οἰκοδομῶν καταγινόμενους ζωγράφους ἀπαντας τούτους θέλει ἰδεῖ ἀνευδῶτως καταγινόμενους ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν εὐρωπαίων ἐπιστατῶν, οἵτινες τὰ μάλα ἐκτιμῶσι τὴν ἰκανότητα τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐργατῶν. Δεόν ἀκολούθως τὰ μεταβῆ εἰς τὸν ναύσταθμον Κιάνγκ-νάν, ἐκτὸς τῶν τειχῶν εὐρισκόμενον· ἐκεῖ ἐξασκεῖται ἡ μεγαλητέρα ἴσως ἀνάπτυξις τῆς σιρικῆς τεχνικῆς βιομηχανίας, διότι ἐκεῖ κατεσκευάζονται διάφοροι μηχαναὶ, τὰ τηλεβόλα καὶ τὰ πολεμικὰ πλοῖα.

Ἡ ἰθαγενὴς τετειχισμένη πόλις Σαργκῇ ἴδρυται πρὸς μεσημβρίαν τῆς τῶν ξένων πόλεως· χωρίζονται δ' ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῆς γαλλικῆς ἀποικίας καὶ διὰ τινος

ἐκεῖ ὑπαρχούσης διώρυχος, ἣτις ἐνουμένη μετὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ μικροῦ ποταμοῦ Σοῦ-τσό, συνίστησι τὸ ὄριον ὀλοκλήρου τοῦ ἀγγλικοῦ μέρους.

Ἐν Σαργκῇ δὲν ὑπάρχουσι δημόσια ὀχήματα· ἀλλ' οἱ κάτοικοι, οἱ πλείστοι τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν, χρωῖται ἰδίαις ἀμάξαις. Ἐκεῖ τὸ ἀντικαθιστὰν τὸ ὄχημα εἶναι τὸ μονότροχον χειραμάξιον εἶδος φορελου ἀνευ οὐδεμίας καθ' ἑαυτὸ ἀξίας, ἀλλ' ἰκανῶς ἐν τούτοις ἀναπαντικόν, ὅταν τις συνειθίσῃ αὐτό. Οἱ σῖραι οὗτοι καὶ αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν ὡς καὶ αἱ ἰθαγενεῖς κυρταί, ἐνδεδυμένοι διὰ μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ ἔχουσαι τὴν ἀστράπτουσαν αὐτῶν κόμην προσδεδεμένην διὰ βελουδίου ταιρίας, κεκοσμημένης διὰ σειρὰς μαργαριτῶν παρέχουσι παράδοξον φαινόμενον περιφερόμεναι διὰ τῶν μονοτρόχων τούτων φορελῶν. Οἱ εὐρωπαῖοι χρωῖται αὐτῷ σπανίως καὶ μόνον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Ὁ θόμισων ἐνφκιασάμενος δὴ τῶν χειραμαξίων τούτων δι' ἑαυτόν, τοὺς δὴ αὐτοῦ ὑπηρέτας, τὰς ἀποσκευὰς καὶ τὸν κῆρα αὐτοῦ Σπότ, διηρθύθη πρὸς τὸ ἀτιόπλοιο, δι' οὗ προὔτιθετο τ' ἀναπλεύσῃ τὸν Γιάν-τσέ-κιάνγκ ἵνα μεταβῆ εἰς τὴν Νιγγκῶ (1). Ὅταν καλῶς διευθύνονται τὰ φορεῖα ταῦτα, δὲν διατρέχει τις τὸν κιν-

(1) Πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Γιάνγκ-τσέ-κιάνγκ παρὰ τῆ Ἀνατολικῆς θαλάσσης, ἔχουσα 300.000 κατοίκων καὶ μέγα ἐμπόριον μεταξωτῶν, διφθερῶν ἐπίπλων κ. τ. λ. Καταληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν τῷ 1841, ἐγένετο ἐλευθέρη τοῖς Εὐρωπαίοις τῷ 1842. ἀκολούθως, τῷ 1861 κατελήφθη καὶ διηπάγη ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν τὰ ὑπὸ-πύργῳ ἀνεκλήθη ὁμοῦς τῷ 1862 τῇ βοήθειᾳ τῶν Εὐρωπαϊκῶν στρατευμάτων.

δυνον τοῦ παθεῖν τι ἀπενικτέον. Ὁ κουλί, ὅστις κινεῖ αὐτό, δὲν εἶναι οὔτε δυσπειθής, οὔτε ὑποπτος, τὸ δὲ βάδισμα αὐτοῦ οὐδένα κινδυνον δύνεται νὰ προξενήσῃ καθ' ὁδόν.

Μεταξὺ τῶν παραδόξων πραγμάτων τῆς Νιργκπὼ δέον τις νὰ θέσῃ ἐν πρώτοις τὸ ξεροδοχεῖον τῆς πόλεως Φουκιών, τὸ «Τιέν-χὼ-κούνγκ», ὅπως ὀνομάζουσι αὐτό, ἢ «Ναὸν τῆς Βασιλισσῆς τοῦ Οὐρανοῦ». Τὸ ξεροδοχεῖον τοῦτο εἶναι ἐν τῶν ὡραιότερων οἰκοδομημάτων, τοῦ εἶδους τούτου, ἅτινα ὑπάρχουσι ἐν Σίνῃ. Πράγματι, αἱ μόναι οἰκοδομαὶ τῆς χώρας ταύτης, αἵτινες ἔχουσι ἀξίαν τινα ἀρχιτεκτονικῆν, εἰσὶ οἱ ναοί, τὰ γλαμέν, αἱ κατοικίαι τῶν πλουσίων· αὗται, ἐκτὸς τῶν κατοικιῶν τῶν ἐπισήμων τάξεων, εἰσὶν ὀλιγάριθμοι καὶ ἐνθεν κἀκεῖθεν διεσπαρμέναι ἐν σχέσει πρὸς τὸν μέγαν πληθυσμόν. Αἱ κομψαὶ καὶ χαρίεσαι κατοικίαι τῆς μεσαίας τάξεως, αἵτινες ἐν Ἀγγλίᾳ συνιστᾶσι τὸν κόσμον τῶν προαστείων, ἐλλείπουσι ἐν τῇ «Χώρα τῶν Ἀρθέων»

Τὸ ξεροδοχεῖον τῆς πόλεως Φουκιὲν παρέχει ἀληθῶς ἐξαισιον δείγμα τῆς ἱερᾶς σινικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἡ κυρία οἰκοδομὴ τοῦ ἐμπορικοῦ τούτου ναοῦ στηρίζεται ἐπὶ σειρᾶς κίωνων μονολίθων, θαυμασίως ἐξεργασμένων· ἐφ' ἐκάστου αὐτῶν παρίσταται ὁ δράκων τῆς ἰθαγενοῦς μυθολογίας· ἡ στέγασις αὐτοῦ παρέχει ἐντελῆ τύπον τοῦ συνθέτου σινικοῦ συστήματος στεγάσεως, συγκειμένης ἐξ ὑπερσεισμάτων, κεκοσμημένων καὶ διατρήτων, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ἀέτωμα τῆς οἰκοδομῆς.

Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἐπίσης ὁ Θόμισων εὗρε τὰ λείψανα τοῦ «ἀρικήτου ἐκείνου στρατοῦ, ὅστις ἐκομίσσατο τόσους

θριάμβους. Σήμερον «μετὰ τὰς ἐνδόξους αὐτῶν ἐκστρατείας» οἱ μάχημοι ἐκεῖνοι ἀναπαύονται ἐκ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν καὶ συνστᾶσι τὴν ἀστεικὴν φυλακὴν τῆς Νιργκπὼ, οὔσαι μικρὸν στρατιωτικὸν σῶμα συγκείμενον ἐξ ἰθαγενῶν στρατιωτῶν, Μαν πειθάρχων, Μαν ἐπιμεμημένων, καλῶς μισθοδοτουμένων καὶ διοικουμένων ὑπὸ δύο ἄγγλων ἀξιωματικῶν. Τὸ σῶμα τοῦτο εἶναι τὸ μᾶλλον καλῶς διοργανωμένον, ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων, ἅτινα συνιστᾶσι τὰς νῦν σινικὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις, ἢ τοῦλάχιστον τοῦ μεγαλύτερου μέρους αὐτῶν. Ἐν γένει ὅμως ὁ σινικὸς στρατὸς δὲν μισθοδοτεῖται καλῶς, καὶ μόνον ἐλάχιστον μέρος αὐτοῦ λαμβάνει τακτικῶς τοὺς μισθοὺς αὐτοῦ. Οὐχ ἥττον ὅμως ἡ σινικὴ στρατιωτικὴ κατάστασις εἶναι σήμερον καλητέρα, παρ' ἄλλοτε. Ἄν ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις ἠναγκάζετο ὑπὸ τῶν περιστάσεων, ἠδύνατο νὰ διοργανώσῃ στρατὸν κατὰ πολὺ καλῆτερον ἐξοπλισμένον καὶ μᾶλλον φοβερόν παρ' ὅσον δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν αὐτόν, καίπερ ὄντα ἀπολύτως ἐστερημένον πειθαρχίας, διοργανισμοῦ καὶ τῆς ἀναγκαίας στρατιωτικῆς ἐπιστήμης ἵνα ἀντιπαραττέρεται κατὰ τῶν συντηρωμένων δυνάμεων τῆς νεωτέρας διεργουμένης στρατιωτικῆς Εὐρώπης.

Τῇ 4 ἀπριλλίου, ὁ Θόμισων ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Νιργκπὼ ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν χιονώδη Κοιλιάδα. Πρὸς τοῦτο ἐναυλώσατο ἰθαγενῆς πλοῖον δι' οὗ ἀνέπλευσε τὸν Κοργκ-Κάι. Εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς δύο αὐτοῦ σίρας ὑπηρέτας καὶ τέσσαρας κουλί ἵνα μεταφέρωσι τὰς ἀποσκευὰς αὐτοῦ.

Ἀφικόμενος ἐν Κοι-κάνη ἐπρομηθεύσατο παλαρ κί-
ρια (1) ἵνα ἀνέλθῃ εἰς τὸ μοναστήριον Τιέν-τάρκχ εὐρι-
σκόμενον ἐν ἀποστάσει 20 χιλιομέτρων ἐπὶ τοῦ ὄρους,

Οἱ σταθμοὶ ἦσαν μικροὶ ναοὶ εὐρισκόμενοι παρὰ τῆν
ὁδὸν καὶ διαφέροντες πάντων, ὅσους ὁ ἡμέτερος περιη-
γητῆς εἶδεν ἐν Σίρη. Οἱ ἐξωτερικοὶ πρόναοι ἦσαν κεκο-
σμημένοι ἐκ δύο ἢ τριῶν ἀγαλμάτων φυσικοῦ μεγέθους
καλῶς ἐξεργασμένων. Ἐκάστη τῶν σκιερῶν γωνιῶν,
τῶν γειτνιαζουσῶν τῷ ναῷ ἐχρησίμευεν ὡς τόπος συγγε-
τεύξεως τῶν περιηγητῶν ἐνίοτε μάλιστα καὶ ὡς κατα-
λυμα.

Ἐν τινι τῶν σταθμῶν τούτων, λέγει ὁ Θόμσων, ἐνῶ
οἱ κουλι ἐπαιζον τοὺς κύβους μετὰ τινος γέροντος
πλανοδιοπώλου, ἀφίκετο σίρης πλανέμπορος, ὅστις
κατέθηκεν ἐκεῖ τὸ φορτίον αὐτοῦ ἵνα ἀναπαυθῆ ὀλίγον.
Τὸ φορτίον ἐκεῖνο συνέκειτο ἐκ δύο καρίστρων, ὧν ἐκά-
τερον ἐξηρτάτο ἐκ τοῦ ἄκρον ἐνὸς κορτοῦ. Ἐντὸς τῶν
καρίστρων ἐκείνων τοιαύτη φωνὴ καὶ ταραχὴ συνέβαινεν,
ὥστε ἐκ περιεργείας κινούμενος ἠνέωξα αὐτὰ ἵνα ἴδω τὸ
ἐμπεριεχόμενον. Ἐν αὐτοῖς ὑπῆρχεν ἑκατοστοὶ νεογεν-
νῆτων ρησσαριῶν, κινούντων τὰς στοιχειώδεις πτέρυγας
καὶ ἀνοιγόντων τὸ πλατὺ αὐτῶν στόμα πρὸς ἐκλήτησιν
τροφῆς. Τὰ ρησσάρια ἐκεῖνα, ἐπρασθέντα ὑπὸ τοῦ ἰδίου
πωλητοῦ μόλις ἠρθίμουν ὑπαρξίν δύο, ἢ τριῶν ἡμερῶν.
Κατὰ τὴν ὀλιγοήμερον αὐτῶν ὑπαρξίν ἰσοῦστον ἐν αὐτοῖς
ἀνεπτύχθη τὸ ἐνστικτον τῆς ἑαυτῶν διατηρήσεως, ὅσον

(1) Φορεῖα τῶν βασιλέων, ἢ μεγιστάνων τῶν Ἰνδῶν.

ἦτο καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κατόχῳ αὐτῶν, ὅστις ἀθλίως ὦν ἐνδε-
δυμένος καὶ πειναλέος ἐν ταύτῳ περιέφερε τὰ ρησσάρια
ταῦτα πρὸς πώλησιν εἰς τὴν ἀγορὰν.

Ἡ τέχνη τῆς τεχνιτῆς ἐπώασεως τὰ μᾶλα ἐν Σίρη
ἀνεπτύχθη. Αἱ τὰ ἄπτερα ἐκεῖνα ρησσάρια περιέχουσαι
φωλαὶ διήγειρον τῷ κυρί μου Σπότ ἰδιάζον διαφέρον.
Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦσαν πλήρεις δακρύων, ἔταπείνου
μετὰ θλίψεως τὴν οὐρὰν καὶ ἐξέπεμπε θλιβερὸν στεναγ-
μόν, ὅταν ἀυστηρῶς διέταπτον αὐτὸν ἵνα παύσῃ ἐξετάζων
τὰ κάρυστρα καὶ τὸ ἐμπεριεχόμενον αὐτῶν.

Ὁ Σπότ ἦτο πεπροικισμένος δι' ἀληθοῦς ἀξιοση-
μειώτου νοητικότητος. Τὴν πρωτὰν εἶχε τὴν ἕξιν γὰ μὲ
ἐξυπνᾶ πηδῶν παρ' ἐμοὶ καὶ ἠθῶν ἐλαφρῶς διὰ τῆς
μαύρης καὶ ψυχρᾶς αὐτοῦ ρινὸς τὰ πλαγία μέρη τῆς
κλίτης. Ἀκολουθῶς ὅταν ἐβλεπέ με ἀνοιγοντα τοὺς ὀφ-
θαλμούς, μετέβενε πρὸς ἐξέγερσιν τῶν ὑπηρετῶν μου ἵνα
μοι προετοιμάσωσι τὸ πρόγευμα. Πλήρης ὦν φαιδρότητος
ἐκδηλουμένης διὰ τῶν ἀπαύστων κινήσεων τῆς οὐρᾶς
αὐτοῦ, ἐδείκνυε πρὸς τοὺς σίρας ἀκατάβλητον ἀπέχθειαν.
Ὅταν ἔτρωγον ἐνόμιζε καθῆκον αὐτοῦ γὰ ἰσθῆται παρ'
ἐμοί, συνομιλῶν μετ' ἐμοῦ διὰ τινος σιωπηλῆς συνδια-
λέξεως, ἔχων τὸ ἐν οὐς ἠνωρθωμένον τὸ δ' ἕτερον ἐρριμ-
μένον καὶ ἀπαντῶν εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου διὰ διαφόρων
ἰλλωπισμῶν καὶ δι' ἐκφραστικωτάτων κινήσεων τῆς
οὐρᾶς αὐτοῦ. Μετὰ τὸ πρόγευμα, καὶ ἀφοῦ καὶ αὐτὸς
ἐλάμβανε τὴν τροφήν αὐτοῦ προητιμάζετο διὰ τὸ ταξείδι-
ον στρεφόμενος περὶ ἑαυτὸν καταδιώκων τὴν οὐρὰν αὐ-
τοῦ ἀκολουθῶς προὐχώρει πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς ὁδοῦ

ἦτο πεπρωτισμένος διὰ τινος ἐθνικοῦ ἐγωισμοῦ, διότι ἤρ-
νῆτο ἐπιμόνως τὰ συνάφη φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῶν ὁ-
μογενῶν αὐτοῦ σιῶν ἀλλ' οὔτε κατεδέχετο κἄν τὰ παρέ-
χη αὐτοῖς τὴν ἐλαχίστην προσοχήν.

Τὸ μοναστήριον τοῦ «Χιονώδους Ρήγματος» εὑρίσκε-
ται, μακρὰν τῶν κατοικιῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ θωρέ-
θου τῆς πόλεως, ἐντὸς εὐρείας καὶ εὐφόρου πεδιάδος· τοῦ-
το εἶνε μέρος τῶν αὐτοκρατορικῶν κτημάτων, ἐξ οὗ βιο-
τεύουσι τὰ μέλη αὐτοῦ. Φύσικως τὸ μοναστήριον τοῦτο ἔ-
χει ιστορικὰν θαυμαστὴν καὶ ὅπως πολλὰ μεγάλα καθι-
δρύματα τοῦ αὐτοῦ εἶδους οὕτω καὶ αὐτὸ κανχάται, ἐπὶ
τῇ ἀρχαιότητι αὐτοῦ. Πιθανῶς ἰδρυταὶ ἐν προϊστορικοῖς
χρόνοις. Κατὰ τινα τῶν περὶ αὐτοῦ παραδόσεων, ἐν ἔτει
1264 μ. Χ. ὁ αὐτοκράτωρ Χι—Τάνγκ εἰδὼν ὄνειρον ἐν
τῷ νυκτὶ τούτῳ, ἀπέδωκεν αὐτῷ κατὰ συνέπειαν τὸ ὄνομα
«Περίφημον Ἀνάκτορον τῶν Ὀνείρων». Τὸ συμβεβηκὸς
τοῦτο εἶναι ἐν τῶν σπουδαιοτέρων τῶν χρονικῶν τοῦ μο-
ναστηρίου, διότι, ἕνεκα τοῦ ὄνειρου λαμπρὰ δῶρα προσε-
ρέχθησαν αὐτῷ.

Ἐτέρα παράδοσις ἀναφέρει περὶ τινος ἀναχωρητοῦ καὶ
τινος αὐτοκράτορος, ὅστις μάτην προσεπάθησε τὰ δολο-
φορήσει τὸν ἅγιον ἐκεῖνον ἄνθρωπον. Ἐπὶ τέ-λους ὁ μο-
νάρχης ἐταπεινώθη καὶ ἐθαύμασε τὸν ἱερέα, τὸ πρῶτον
ἤδη συναντήσας ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἄνθρωπον, ὃν περ δὲν
κατώρθωσε τὰ φρονεῦσι. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος, ὅστις διεκ-
ρίνετο ἐπὶ τῇ σοφῇ καὶ κοινοικίῃ αὐτοῦ διαγωγῇ, εἶχε
φρονεῦσει ἤδη ἐν ἑκατομυρίον ἐκ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ.
Ἀλλ' ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκεῖνῃ ἀπλήστως ἐζήτων τὸ ἱερώτερον

καὶ ἁγιώτερον τῶν θυμάτων τῶν τέως ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
ἐκρωμάτος ἀναδυσθέντων. Ἐπὶ τέλους ἐγένετο ἱερεὺς
καὶ ἐπέρασε τὰς ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ ἐν τῇ εὐλαβείᾳ,
προικίσας ποηγουμένως ἀρμοδίως τὸ μοναστήριον.

Σχεδὸν ὅμοια τούτῳ γεγονότα συμβαλνουσι καὶ ἐν ταῖς
ἡμέραις ἡμῶν. Ὑπάρχουσι λέγεται, ἐντὸς τῶν μοναστη-
ρίων μοναχοί, οἵτινες ἀφοῦ προηγουμένως διήλθον τὸν
βίον αὐτῶν ἐν κακουργήμασι, ἐνόμισαν ὅτι ὀφείλουσι
ἐπὶ τέλους ν' ἀναχωρήσωσιν ἐν τοῖς ἀναχωρητηρίοις τού-
τοις, τόποις κατάφυγῆς, ὅπως οἱ ναοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑ-
βραίων καὶ Ἑλλήνων, ὅπως ἐκεῖ ἀποθάνωσιν ἡσύχως
ψάλλονταις τὸ: « Ὁμιτα — Φόχ »

Ἀλλὰ οἱ ἅγιοι οὗτοι ἄνθρωποι διασωθέντες οὕτως ἐκ
τῶν ὀνύχων τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐκ διογμῶν τῆς ἰσοβίου
Εἰρηκῆς, βιοτεύουσι οὕτως, ὥστε τὰ ζήσωσιν ὅσον τὸ δυ-
νατὸν περισσότερον. Ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας οἱ βουδ-
δισταὶ εἰσὶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλοὶ ἄνθρωποι ὑπὸ τὴν
ἐποψίαν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν δια-
τάξεων. Σχεδὸν ἅπαρτες, ὅσους ὁ θόμισον συνήρτησεν
ἦσαν οὐ μόνον εὐμερεῖς, ἀλλὰ καὶ φιλόξενοι πρὸς τοὺς
ξένους. Ἐν τούτοις ὅταν τὸ προσφερόμενον αὐτοῖς δῶρον
δὲν ἦτο ἐκ τῶν συνήθως λαμβανομένων σπαρίως ἐδέ-
χορτο αὐτό.

Τῇ ἐπαύριον, κατὰ τὴν πρώτην ὥραν, γέροντις μο-
ναχὸς βωβός, ἤγαγε τὸν θημισον τὰ ἴδη τὴν πτώσιν τοῦ
καταρράκτου Σούγκ-Νγκ-Νιάν, συμβαλνουσαν ἐντὸς
τοῦ βαράθρου τῶν χιλίων Ὀργυῶν, ἔχορτος βάθος
1828 μέτρων.

Πυκνὸν νέφος ἐκάλυπτε τὴν τοποθεσίαν ἐκείνην ἐν εἰδει ὀθόνης. ἐνῶ ὁ ἡμέτερος περιηγητὴς ἠκολούθει τὸν ὁδηγὸν αὐτοῦ διερχόμενον διὰ μακρᾶς ὄρεινῆς ἀτραποῦ. Ἀπέναντι αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τὰ δένδρα ὁμοιάζοντα μαύροις φαντάσμασι ἐξέτεινον τοὺς κλάδους αὐτῶν διὰ τῆς ὀμίχλης.

Ἐπὶ τέλους ὁ Θόμσων ἀφίκετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς λαμπρῶς φωτιζομένης, καίτοι εἰσέτι ἦτο ὑγρὰ ἐκ τῶν πρωινῶν ἀτμῶν. Ὁ μοναχὸς ὠδήγησε τὸν Θόμσων εἰς τι μέρος ὀπου, ἀναρτήσας ἑαυτὸν ἐκ τινοῦ δένδρου ἔκλινε πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ βαράθρου, ἐξ οὗ ἠδυνήθη τὰ ῥιψὴ ἐν βλέμμα ἐντὸς τῆς χαρούσης ἀβύσσου. ἄλλ' οὐδὲν ἄλλο κατῴρωσε τὰ παρατηρήσει, παρὰ μόνον ὠκεανὸν ὀμίχλης, ἐξ οὗ ἀνήρχετο ὁ θορυβώδης θόρυβος τῶν ἀπὸ βράχου εἰς βράχον κατακρημιζομένων ὑδάτων μέχρι τοῦ βάθους τῆς κοιλάδος.

Τὸ ὄνειροπόλημα, εἰς ὃ εἶχε βυθίσει αὐτὸν τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐκεῖνο θέαμα διετάραξεν ἀποτόμως γυψ, ὅστις ὤρμησεν ἐκ τοῦ βράχου, ἀπέναντι αὐτοῦ εὐρισκομένου, ἵνα δράξαστας μικρὸν πτηνόν, ὅπερ ἀπεπλανήθη ἐκεῖ διελθὼν ἄνωθεν τῶν νεφῶν. Σφοδρῶς συγκινηθεὶς ἐξ ὅσων εἶδεν, ὡς καὶ ἐκ τῆς ιδέας, ὧν ἔμελλεν εἶδεν, ἐπανεκάμφεν εἰς τὸ μοναστήριον, ὅπου εὗρεν ἤδη ἔτοιμον τὸ πρόγευμα αὐτοῦ.

Τοῦ ἡλίου βαθμιαίως διαλύσαντος τὴν ὀμίχλην, κατήλθε μέχρι τοῦ κατωτάτου μέρους τοῦ καταρράκτου, διὰ τινοῦ ἀτραποῦ σχεδὸν καθέτου ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, ἐξ οὗ ἔλαβεν εἰκόνας τινὰς τῶν τοποθεσιῶν ἐκείνων.

Μετὰ πτώσιν σχεδὸν 150 μέτρων ὕψους, ὁ καταρράκτης ἐν τῇ καταρροῇ αὐτοῦ, ὀλισθαίνει μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῶν χαραδρῶν καὶ τῶν ἐκεῖ που γωριῶν, ὡς τυμφικὸς πέπλος ἐν τῷ μέσῳ τῶν βράχων τῶν ποικίλως κεχρωματισμένων καὶ κεκαλυμμένων ἐκ πτερίδων καὶ ἀνθοφόρων δενδρῶν. Ὁ Θόμσων ἀνερχόμενος ὑπερμεγέθεις ὄγκους λίθων, διολισθαίνων διὰ τῶν ἰνδοκαλαμούχων δασῶν, κατῴρωσεν ἐπὶ τέλους τὰ προσπελάσει τῇ κατωτέρα ἐσχηματισμένη λίθινῃ δεξαμενῇ. Ἐκεῖ ὁ ἐκ τῆς καταπτώσεως τοῦ ὕδατος παραγόμενος ἀφρὸς ἐχρωματιζέτο δι' ὄλων τῶν πρισματικῶν χρωμάτων. Αἱ πτερίδες, αἵτινες ἐξέτεινον τὰ πλατέα αὐτῶν φύλλα πρὸς ἐξασθένησιν τῆς ὀρμῆς τῆς πτώσεως τοῦ ὕδατος, ἐλάμβανον ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἀπαύστου αὐτῶν ἐργασίας, τὴν δρόσον τῶν ὑδρορραγίδων, αἵτινες ἐστιλβον ὡς πολύτιμοι λίθοι.

Ὁ Θόμσων ἐπανελθὼν ἀκολούθως εἰς τὴν Σανγκάκ, διέμεινεν ἐκεῖ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1871. Τῇ 1)13 Ἰανουαρίου τοῦ 1872 ἐπεβιβάσθη τοῦ ἀτμοπλοίου «Φουζιάμα» προτιθέμενος ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν Χανκῶ.

Ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ, λέγει ὁ ἡμέτερος περιηγητὴς, πολλοὶ ἐπιβάται, προτιθέμενοι ἵνα μεταβῶσιν εἰς τοὺς ἐλευθέρους λιμένας τῆς Γιάνγκ-τσέ. Εἰς τούτων, ἀμερικανὸς τὴν καταγωγὴν, ἐφαίνετο πεπρωκισμένος διὰ πολλῶν διαφορῶν προτερημάτων. Δηγήθη ἡμῖν, ὅτι ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἐπηγγέλλετο διαφοροὺς τέχνας, «ὅταν τις ἀποτυγχάνῃ ἐν τῇ μιᾷ αὐτῶν, προσέθηκε, δεῖν τὰ καταφεύγει εἰς τὴν ἑτέραν, ἕως ὅτου εὗρῃ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ὁδὸν πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Συμφώνως τῇ

ἀρχῇ ταύτῃ, κατ' ἀρχὰς συνεταιρίσθη μετὰ τινος φίλου αὐτοῦ πρὸς ἴδρυσιν προιοριστηρίου· ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον, τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἀποτυχούσης, μάτην προσεπάθησαν νὰ δώσωσιν αὐτῇ νέαν ὄθησιν. Οὕτω λοιπὸν μείνας ἀπολύτως ἄνευ χρημάτων, εἰσηλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν σιδηροδρόμων, ὅπου εἰργάζετο ὡς ὀδηγὸς τῶν ἀμαξοστοιχιῶν. Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ ὑπέστη τρία δυστυχήματα, «ὧν ὁμῶς οὐδὲν συνέβη ἐξ ἀπροσεξίας αὐτοῦ». Τὸ τελευταῖον, εἶπε τελευτῶν τὴν Ὀδύσειαν αὐτοῦ, ἦτο Μαν σπουδαῖον· εἰκοσι πέντε ταξειδιῶται κατασυνετριβήσαν, αἱ δὲ σιδηροδρομικαὶ ἀμαξαι συγκρουσθεῖσαι εἰσηλθόν ἢ μὲν ἐντὸς τῆς δὲ, ὅπως οἱ σωλῆνες τοῦ τηλεσκοπεῖου. Συνεπεία τούτων ἐγκαταλιπὼν καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἔφυγα μεταλευτής· ἐν τῷ ἐπαγγέλματι τούτῳ ἐπέτυχον ἐντελῶς. Οὕτω λοιπὸν δοκιμάζω τὴν τύχην μου ἐν τῷ ἐμπορίῳ»

Ἡ Χανκὼ κατέχει σπουδαίαν θέσιν, ἐν τῇ ἀποστάσει 960 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Χαν καὶ τοῦ Γιάνγκ-τσέ-κιάνγκ. Αἱ ἐκεῖ ἐμπορικαὶ ἐργασίαι οὐδόλως ἰκαροποίησαν τὰς ἐλπίδας τῶν Εὐρωπαίων, μεταβάντων ἀθρώων ἐκεῖ, ἅμα γενομένης τῆς πόλεως ἐλευθέρως. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ εἶναι τὸ κέντρον τῶν παραγουσῶν τὰ τέια κογκοῦ οὐκ ὀλίγον δέον νὰ ἐλπίζῃ ἐπὶ τῷ ξένῳ ἐμπορίῳ.

Ἡ πόλις Βουκάνγκ, ἐκτισμένη ἐπὶ τῆς ἀπέραντι ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, ἔχει ἀποψιν ζωγραφικωτάτην, ὀφειλομένην ἐν μέρει μὲν τῇ θέσει αὐτῆς, καθὼς εὕρισκομένης ἐπὶ τινος λόφου, ἐν μέρει δὲ τῷ περιφρήμῳ αὐτῆς πύργῳ, ἀ-

μεγεθέντι κατὰ τὴν παράδοσιν, πρὸ 1300 ἐτῶν. Ὁ πύργος οὗτος ἀπολύτως διαφέρει τῶν συνήθων σινικῶν παγκωντῶν· διὰ δὲ τοῦ ἰδιάζοντος ἀρχιτεκτονικοῦ αὐτοῦ ρυθμοῦ οὐδόλως συγχέεται μετὰ παρτὸς ἄλλου οἰκοδομήματος.

Ὁ Θόμσον ἐγκαταλιπὼν τὴν Χανκὼ τῇ 20 Ἰουλίου 1872 ἐπεσκέψατο τὸν ἄνω Γιάνγκ-τσέ-κιάνγκ. Κατὰ τὴν περιόδειαν αὐτοῦ ταύτην συνωδεύετο ὑπὸ δύο ἀμερικανῶν. Ἐγοικιασάμενοι δὲ δύο ἰθαγενῆ πλοίαρια, μετέβησαν εἰς τὴν χώραν Ἰκάνγκ. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ μικροτέρου ἐπεβιάσθησαν ὁ μάγειρος καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐπὶ δὲ τοῦ μεγαλιτέρου οἱ περιηγητὰι μετὰ τῶν ἀποσκευῶν αὐτῶν. Τοῦτο ἦτο διηρημένον εἰς τρία μέρη, ἢ δωμάτια, ὧν ὁ Θόμσον μετὰ τῶν συμπεριηγητῶν αὐτοῦ κατέλαβε τὸ κεντρικὸν μέρος, τὸ ἔμπροσθεν εἰς ὑπηρέτης καὶ ὁ σὺνης γραμματεὺς, τὸ δὲ ὀπισθεν ὁ πλοίαρχος Οὐάνγκ μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ.

Τὸ ἐσπέρας τῆς ἀναχωρήσεως ἐγένετο παγετὸς τοσοῦτον ἰσχυρὸς, ὥστε ἦτο ἀδύνατον τοῖς ταξειδιώταις ἵνα θερμάνωσι τὸ δωμάτιον αὐτῶν. Πρὸς συμπλήρωμα τῆς δυστυχίας αὐτῶν, ὁ πλοίαρχος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἐκάπνιξε, μέχρι τοῦ μεσονυκτιου, ἀηδῆ τινα καπνόν, ὅστις, διερχόμενος διὰ τοῦ διαφράγματος τῶν δωματίων, συνεπυκνοῦτο ἐντὸς τῆς κλινῆς, ὅπου ὁ Θόμσον μάτην ἐζήτηε τὸν γλυκὺν ὑπνον. Τῇ ἐπαύριον ὁμῶς προσεπάθησε νὰ διορθώσῃ πως τὸ δωμάτιον αὐτοῦ κλείων πάσας τὰς χαράδρας διὰ χάρτου καὶ κόλλας· ἔβηκε δ' ἐν αὐτῷ καὶ θερμάστραν, ἣν ἐδανείσθη μετ' εὐχαριστήσεως παρὰ τῶν

φίλων αὐτοῦ. Αἱ προφυλάξεις αὗται δυσηρέστησάν πως τὴν κυρίαν Οὐάργκ, ταρταρικῆς οὖσαν καταγωγῆς, ὡς εἶχε πληροφορηθῆ τοῦτο.

Οἱ ναῦται ἦσαν ὄντα ἐλεεινά. Οὐδ' ἅπαξ, καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ αὐτῶν, ἤλλαξαν τὰ ἐνδύματα αὐτῶν· περὶ δὲ τῆς καθαριότητος ἐαυτῶν οὐδ' ἡ ἐλαχίστη φροντίς παρ' αὐτῶν ἐλήφθη. «Πρὸς τί περὶ τούτων γὰρ φροντίσωσιν;» εἶπεν ὁ Τσάργκ, ὁ γραμματεὺς. Ἡ μόνη, πράγματι, ἀλλαγὴ αὐτῶν ἤθελε συνίστασθαι ἐν τῷ ἐναλλάττειν πρὸς ἀλλήλους τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, διότι ἕκαστος αὐτῶν ἐν μόνον ἐνδυμα εἶχε, ὅπερ τινὲς μάλιστα αὐτῶν εἶχον ἐνοικιάσει ἵνα ἐνδυθῶσι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν χειμερινῶν μηνῶν. Τὰ ἐνδύματα ταῦτα, ὑπερραμμένα ὄντα ἐκ βάμβακος, ἐχρησίμευον πρὸς ἐνδυμασίαν αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας καὶ ἐν καιρῷ νυκτός, ὅταν ἐκοιμῶντο. Δυστυχῆ ὄντα· πῶς εἶπον φῦρδην μίγδην καὶ διηγκωνίζοντο ἐν τῷ βάρει τοῦ πλοίου! Ποῖα δὲ δυσωδία ἐξήρχετο τὴν πρώτην ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτῶν, διότι ἵνα κοιμηθῶσιν ἐκάπνιζον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καπνόν, καὶ οἱ ἔχοντες τ' ἀναγκαῖα μέσα ὑπιοῦν!! Πάντοτε μετὰ τῆς μεγαλητέρας δυσκολίας τινὲς αὐτῶν κατῴρθουν γ' ἀναβῶσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ γὰρ περιφρονήσωσι τὸ ψῦχος.

«Ὁμολογῶ, λέγει ὁ Θόμσων, ὅτι οὐδόλως ἐφρόντιζον γὰρ ἐγείρω πρῶτος τὸ κάλυμμα τοῦ ὀπαίου. Αἱ φωναὶ ὅμως τῆς κυρίας Οὐάργκ ἤρχοντο πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου τούτου. Οἱ ὄξεις αὐτῆς ἤχοι ἐξήγειρον τοὺς κοιμημένους. Ἡ γυνὴ τοῦ πλοιάρχου ἰσχυρῶς κρούουσα τοὺς

ποδας ἐπὶ τοῦ δαπέδου προῦφερε κορακιστὶ τὰς μᾶλλον ἀποτροπαλοὺς ὑβρεῖς. Τέλος περὶ τὰς 7 ὥρας ἤρχοντο γὰρ στρέφωσι, βιαίως, τὸν ὄνον καὶ γ' ἀνέλκωσι τὴν ἄγκυραν, ἣτις μετὰ τῆς αὐτῆς βραδύτητος ἀνήρχετο, μεθ' ἧς καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐκινουῦντο».

Τῇ ἐπαύριον πρωΐα, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς Παιτσῶ (74 χιλιομέτρα πρὸ τῆς Χανκῶ εὐρισκομένης), ἡ σύζυγος τοῦ πλοιάρχου καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου συνδιέλεγοντο ἐν τῇ βαναυσοτέρᾳ τῶν γλωσσῶν. Ἡ συνδιάλεξις, παρέχουσα ὀξεῖαν διαπάσων, ἀντηλλάσσετο μετὰ τὸ ἐμπροσθεν δωματίου, ὅπου ἦτο ἡ κυρία Οὐάργκ καὶ τοῦ κοιτῆρος τοῦ πλοίου, ἀσύλου τῶν ναυτῶν. Οὗτοι ἤρροῦντο γ' ἀνέλθωσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πρὶν ἢ ὁ πλοίαρχος καταλάβῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ. Ἡ γλυκεία ὅμως σύζυγος διέλυσεν ἐπὶ τέλος τὴν ὑφισταμένην συνδιάλεξιν, ἐξεγείρασα τῆς κλίτης τὸν σύζυγον αὐτῆς, ἀπωθοῦσα αὐτὸν διὰ τῶν ποδῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ ἐπιχέουσα κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ δυστυχοῦς χείμαρρον ὑβρεων, συνοδευομένων ὑπὸ πάντων τῶν μαγειρικῶν ἐργαλείων, ἅτινα εὐρίσκοντο τυχαίως ὑπὸ τὴν χεῖρα αὐτῆς.

Φαντασθῆτω ὁ ἀναγνώστης, ὅτι εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοιοῦτου πλοίου, οἷον τὸ προπεριγραφέν, ἔχοντος τοιοῦτο πλήρωμα, οἷον τὸ τοῦ Θόμσων, καὶ ἀναπλέοντος ποταμόν, ὄντα οὕτως ἐρυθρὸν ὅπως καὶ ἡ ξηρά, ἔχοντα πλάτος 2000—5000 μέτρων, ἐνθεν κἀκειθεν ἀμμολόφους καὶ ὑγρὰν ἰλὸν καὶ διαρρέοντα ἐπὶ τέλος ἀγὰ μέσον δύο μονοτόμων ἐξ ἀργύλλου τειχῶν καὶ τότε θέλει συλλάβει ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν ἐντυπώσεων

τοῦ Θόμσων καθ' ἅπαν τὸ μέγα αὐτοῦ ταξίδιον μέχρι τῶν Φαράγγων.

Τῇ 27 Ἰουλίου, ἀφίκοιτο εἰς τὸν Σάνγκ-τσάι-οῦάν, χωρίον ἡμιστά εὐήμερον, ὡς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ δύναται τις κρίναι καὶ παρέχον ἱκανῶς χαρίεσσαν χειμερινὴν εἰκόνα. Ὑπὸ μολυβδόχρουν οὐρανὸν, δένδρα ἄνευ φύλλων, ἠνῶρθουν τοὺς λευκοὺς αὐτῶν κλάδους. Αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν καὶ τὸ πρᾶνές τῆς ἀποτόμου ὄχθης ἦσαν κεκαλυμμένα ἐκ χιόνος, ἐνῶ αἱ ἐρυθραὶ φλόγες τοῦ ἐκ καλάμων πυρὸς ἔλαμπον διὰ τῶν ἠνεωγμένων θυρῶν, καὶ ἀντηρακλῶντο ἐπὶ τῶν ὑέλων τῶν ἐκ κόχλου τῆς μαργαριτοφόρου παραθυρίων.

«Οἱ κάτοικοι, γράφει ὁ Θόμσων, ἐφάνησαν ἱκανῶς εὐπροσήγοροι. Ὀλίγοι αὐτῶν ἔσχον τέως τὸ εὐτύχημα ἵνα ἴδωσι λευκὸν ἄνθρωπον. Ἄπαντες ἀπέτεινον ἡμῖν ἀφελεῖς ἐρωτήσεις περὶ τε τῶν προγόνων καὶ τῶν ἐνδυμασιῶν ἡμῶν.

»Γέρον τις ἐσχημάτισε τὴν ιδέαν ὅτι τὸ ὠχρὸν χρῶμα τοῦ προσώπου καὶ τῶν χειρῶν ἡμῶν παρήγετο ἐκ τῆς χρήσεως θαυμασίας τινὸς κοσμητικῆς ἀλοιφῆς, καὶ ὅτι τὰ σώματα ἐξάπαρτος ἦσαν τόσον μαῦρα ὅσον καὶ τὸ ἀμάρτημα. Ἴνα ἀποδείξω ψευδομένης τὰς ιδέας αὐτῶν ἐγύμνωσα τὸν βραχίονά μου, οὐτινος τὸ λευκὸν δέρμα ψηλαφούμενον παρὰ πολλῶν τραχειῶν χειρῶν διήγειρεν αὐτοῖς τὸν γενικὸν θαυμασμόν. Ἐπειδὴ δὲ ἠγγρόουν ὅποιας ιδέας εἶχομεν περὶ αἰδοῦς, ἰθαγενῆς τις, μὴ εὐγενῆς μὲν, ἀλλὰ πλήρης εὐπροσηγορίας, παρώτρυνεν ἡμᾶς ὑποχρεωτικῶς νὰ μὴ προβῶμεν εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς

κοιτῆς περιεργείας, ἐκδυόμενοι ἐντελῶς, διότι διὰ τῆς χειρὸς κατεπέλασμεν ἤδη τοὺς νοσημονεστέρους αὐτῶν.

»Μετὰ τοιούτου εἶδους ἐπεισόδια, ὁ ἀναγνώστης εὐκόλως ἐννοεῖ τινὰς παραδόξους ἐρωτήσεις οἱ Στραὶ ἀπηύ-

ΚΙΝΗΣΙΝΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

θυρον ἡμῖν περὶ ἡμῶν καὶ τῶν ἐθλιμῶν ἡμῶν. Νομίζουσι μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι κατὰ πολὺν ὑπολειπόμεθα αὐτῶν ὡς πρὸς τὰς γνώσεις. Ὁ εὐτελέστερος κουλί, ἀρκεῖ τῶνον νὰ ἦτο ἀγαθῆς γνώσεως, ἐπροθυμοποιεῖτο νὰ ὑπὴ-

ρετήση ἡμῖν διὰ τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ, καὶ γὰρ ὑποδείξει ἡμῖν τὸ ὄφελος, ὅπερ ἠδυνάμεθα γὰρ πορισθῶμεν ἐκ τοῦ σινικοῦ πολιτισμοῦ, κατὰ πολὺν τελειότερον τοῦ ἡμετέρου.

» Περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου ἐν τῶν σπουδαίων συγγραμμάτων, ἅτινα πραγματεύονται περὶ τῆς δημόδου ταύτης πεποιθήσεως. Τὸ σύγγραμμα ἐκεῖνο ἦτο εἶδος πραγματείας περὶ ἐθνογραφίας, πραγματευομένης περὶ τῆς περιορισμένης ἐκείνης γνώσεως τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν μῦθον. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα χαρακτηρίζουσι τὰς κατωτέρας τάξεις τοῦ Μιαν δεισιδαίμονος τούτου ἔθνους. Ὁ συγγραφεὺς περιγράφει σοβαρῶς τὰς ἀνθρωπίνας φυλάς, ὡς τὰς ἡμετέρας, ζώσας ἐντὸς τῶν ἀπωτάτων ὀρίων τοῦ πολιτισμοῦ, ἤτοι ἐκτὸς τῆς εὐμενοῦς ἐπιρροῆς τοῦ σινικοῦ κράτους. Τινὲς αὐτῶν, λέγει, εἰσὶν Μιαν τριχωτοί, ἐνδεδυμένοι ἐκ φύλλων δένδρων, ἄλλοι ὑποπηδῶσι στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς μιᾶς αὐτῶν κνήμης, καὶ ἄλλοι εἰσὶ κεκοσμημένοι δι' ὀνύχων πτηνῶν. Ὑπάρχει φυλὴ τις τῶν μᾶλλον παραδόξων, ἔχουσα ἓνα μόνον ὑπερμεγέθη ὄφθαλμὸν ἐν μέσῳ τοῦ μετώπου, αἱ δὲ γυναικες αὐτῆς ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ στήθους πλῆθος μαστῶν. Ὑπάρχουσιν ἐπίσης ἄνθρωποι, ἔχοντες μεγάλας ὀπὰς διὰ τοῦ σώματος διερχομένας, κατὰ τὸ μέρος τῆς καρδίας, οὕτως, ὥστε γὰρ περιπεύρωσιν αὐτοὺς, ὅπως τὰς ἀφύας, ἢ γὰρ διαπερῶσι δι' αὐτῶν κορτοῦς. Ὑπάρχει, τέλος, φυλὴ οὐσα πεπροικισμένη διὰ μεγάλων χαρισμάτων, ὑπὸ τῆς φύσεως· ἡ φυλὴ αὕτη φέρει πτερά, δι' ὧν ἐπιτρέπεται αὐτῇ γὰρ αἶρηται ἐπὶ τοῦ ἀέρος».

Ἐ τῇ Σι-σῶ-χιέν οἱ περιηγηταὶ ἠρόρασαν πλῆθος ἰ-

χθύων, μεταξὺ τῶν ὀποίων ἦτο εἷς, ἔχων ξίφος ὑπεράνω τοῦ πλατέος ὀδορωτοῦ αὐτοῦ στόματος. Τὸ ξίφος τοῦτο, λέγουσι, χρησιμεύει αὐτῷ εἰς τὸ σκάπτειν τὴν ἰλὺν ἵνα ἐκείθεν ἐξαγάγῃ τοὺς μικροὺς ἰχθῦς, οἵτινες, οὕτω καταδιωκόμενοι, ζητοῦσιν ἵνα εὗρωσιν ἄσυλον ἐντὸς τοῦ εὐρέος αὐτοῦ λάρυγγος. Ὁ στόμαχος τοῦ ἰχθύος τούτου, ὃν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῶν εἶχον, περιεῖχε τινὰς τῶν ἰχθύων τούτων τῆς ἰλῦος, κατὰ τὸ ἡμῶν κεχωρευμένους. Τὸ χρῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῆς κοιλίας ἦτο βαθυκυανοῦν, ἢ φαιόν· ἡ κοιλία λευκὴ, ἢ οὐρὰ καὶ τὰ πτερυγία λευκὰ καὶ ἐρυθρά· τὸ μῆκος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ ξίφους μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς ἦτο ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρων, τὸ δὲ μῆκος τοῦ ξίφους 0,35.

Ἀκολουθῶς ἀφίκοντο εἰς τὴν Σασζέ, πόλιν εὐρισκομένην ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Γιάνγα-τσέ, ὅστις, κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, ἔχει πλάτος 2400 μέτρων καὶ τινὰ ὄρη καὶ βαθεῖαν διώρυγα. Τὸ πλῆθος τῶν πλοίων, ἅτινά εἰσιν ἠγκυροβόλημένα παρὰ τῇ πόλει, ἢ προσδεδεμένα διὰ κάλων ἐπὶ τοῦ λιθίνου προχώματος, ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ χώρα αὕτη εἶναι σπουδαῖον ἐμπορικὸν κέντρον. Τὸ πρόχωμα τοῦτο, κατὰ τὸ ἀνώτερον αὐτοῦ μέρος, σχηματίζει εἶδος ἐπιπέδου μέρους προτειχίσματος, κεκοσμημένου ἐκ τῆς ὠραιότερας τῶν παγκωντῶν, αἵτινες ὑπάρχουσι καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ.

Ἦδη οἱ ταξειδιῶται προσώρμονεν ἐλευθέρως πρὸς τὸ ὀρεινὸν μέρος καὶ ἐγκατέλειπον τὴν ἐκ προσχώσεως σχηματισθεῖσαν εὐρεῖαν πεδιάδα, ἣτις ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν, κατὰ τινὰς ἑκατοστῆς χιλιομέτρων, πρὸς τὸ μέρος

της θαλάσσης. Περὶ τὸ ἑσπέρας, ὅτε ἔρριπτον τὴν ἄγκυραν πρὸς ἀνάπαυσιν ἐν καιρῷ νυκτός, εὐρίσκοντο ἀπέναντι τῶν ὀρέων τῶν «Ἐπτὰ Θυρῶν», ἀνυψουμένων, ὡς πύργων, ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος.

Τῇ ἐπαύριον, περὶ μεσημβρίαν, ἀφίκοντο εἰς τὴν Ἰτσάνγκ, σπουδαίαν ἐμπορικὴν πόλιν, ἐκτισμένην κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῶν Φαράγγων. Ἡ πόλις αὕτη, ἐκτεινομένη ἐν εἴδει ἡμισελήρου, περὶ τινα γωνίαν τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, διαχωρίζεται διὰ τιος διώρυχος εἰς δύο τμήματα, ὧν τὸ ἐν κατέχει πρᾶνές τι μέρος, τὸ δ' ἕτερον, ἐκτεινόμενον ἀπὸ ἄνωθεν πρὸς τὰ κάτω, ἔχει καὶ προάστειον, τὰ μᾶλα παθὸν ἐκ τῆς πλημμύρας τοῦ 1870, ὅπερ ὁμῶς ἔπειτα ἀνεκτίσθη.

Ἡ Ἰτσάνγκ εἶναι τὸ μᾶλλον ἀπώτερον σημεῖον, πρὸς ὃ δύνανται νὰ πλεύσωσι τ' ἀτμόπλοια, ἅτινα ἀφικνοῦνται μέχρι τοῦ μέρους, ἐνθα τὰ βραχῶδη στενά, ἐκτεινόμενα κατὰ τὸν ἀνάγκρον τοῦ ποταμοῦ ὑπὲρ τὰ 160 χιλιόμετρα, ἐπεθεωρήθησαν κατὰ βάθος καὶ ἀφηρέθησαν προσκόμματα τινα, καθιστῶντα τὴν ναυτηλίαν τοῦ μέρους τούτου τοῦ Γιάνγκ-τσὲ πολὺ ἐπικινδυνωδεστέραν τῆς ναυτηλίας παντὸς ἄλλου ποταμοῦ τῆς Σίνης.

Ἐν τῇ Ἰτσάνγκ, ἐνωμάσαντο μέγα ταχύπλοον πλοῖον πρὸς ἀνάπλοον τῶν Φαράγγων, τῶν πλοιαρίων αὐτῶν ὄντων ἠγχυροβολημένων μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῶν. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν, εἰς ἀλέκτωρ προσηνέχθη ὀλοκαύτωμα τῇ θεᾷ τοῦ ποταμοῦ· τὸ αἶμα καὶ τὰ πτερὰ αὐτοῦ ἔρριφθησαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ σπονδὴν ἐποιήσαντο ἐντὸς τοῦ ρείθρου τοῦ ποταμοῦ.

ὑπὸ τὴν ὠθησιν εἰκοσιτεσσάρων κωπηλατῶν, ἐρριθμῶς κωπηλατοῦντων καὶ ἠδόντων μουσικόν τινα ρυθμόν; ὅστις ὠμοίαζε μᾶλλον πρὸς ὠρυγὴν παρὰ πρὸς ἄσμα, τὸ πλοῖον μετ' οὐ πολὺ ἀπομακρυνθὲν τῆς Ἰτσάνγκ, ἐπλησίασε πρὸς τὴν πρώτην Φάραγγα. Ὁ ποταμός, ὅστις ἐν τῷ μέρει ἐκεῖνῳ ἔχει πλάτος 800 μέτρων, χύνεται ἐντὸς τοῦ στεροῦ μετὰ ταχύτητος, καθιστώσης τὴν προσπέλασιν δυσκολωτάτην.

Ἐξ ἑκατέρου μέρους τοῦ ποταμοῦ ἀνορθοῦνται ἀκταὶ ἀπορρῶγες, αἰτινες, ἔχουσαι ὕψος 150—450 μέτρων, σχηματίζουσι δύο λιθία τεύχη ἀκανόνιστα, κατεστραμμένα καὶ κεκοιλασμένα ὑπὸ τοῦ χρόνου.

Ὅσον μᾶλλον εἰσεχώρουν ἐντὸς τῶν Φαράγγων, τόσον ἡ περιστατομένη πρὸ τῶν ὀρμιάτων τῶν περιηγητῶν σκηρὴ καθίστατο σκοτεινὴ καὶ ἔρημος. Οἱ μόνοι κάτοικοι τοῦ μέρους ἐκεῖνου φαίνεται, ὅτι ἦσαν ἄλιες τινες, ἐξασκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν μεταξὺ τῶν βράχων. Αἱ δὲ ἀτέχνως κατεσκευασμένα αὐτῶν καλύβαι ἀνηρτῶντο ἄνωθεν τῶν ὀρέων ἐπὶ ἀνωμάτων μερῶν φαινομενικῶς ἀπροσπελάστων.

Διελθόντες οἱ περιηγηταὶ τὴν φάραγγα Λουκάν, ἐνθα τὰ ὄρη, ἀνυψοῦντα τὰς κορυφὰς αὐτῶν μέχρις οὐρανοῦ, διακόπτουσι τὴν πορείαν τοῦ φωτός, καὶ τὸ ρεῦμα Σάν-τῶ-πιάν, ἀφίκοντο μετὰ μεγάλης ταχύτητος ἀπὸ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ Γιάνγκ-τσὲ εἰς τὴν ἐκβολὴν τῆς φάραγγος Μιτάν.

Τὸ ρεῦμα Γιάνγκ-τάν εἶναι τὸ μεγαλοπρεπέστερον τῶν ταυροραμάτων τοῦ ποταμοῦ. Ἐξερχόμενον τοῦ πλευστοῦ

μέρους σχηματίζει επιφάνειαν ὀμαλήν. Αἰφνης φαίνεται μεταβαλλόμενον εἰς εἶδος κυλίνδρου ἐξ ἐστιβομένης ὑέλου· ἀναπηδᾷ εἰς ὕψος 2—4 μέτρων, καί, σχηματίζον μεγαλοπρεπῆ ἀφρόεντα λόφον, χύνεται μεθ' ὀρμῆς καὶ μυκηθμοῦ ἐντὸς τῆς φάραγγος.

Οἱ κίνδυνοι τῆς διόδου ταύτης τοῦ ποταμοῦ γίνονται πρόδηλοι ἐκ τῶν ναυαγίων, ἅτινα καλύπτουσι τὴν ὄχθην, τῶν ναυαγιαρειακῶν πλοίων, ἅτινα ἐν διηγεσεί ὑπηρεσια διατελοῦσιν ἐκεῖ, ὡς καὶ ἐκ τοῦ τρόπου, ὃν μεταχειρίζονται οἱ Σῖναι κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων· διότι ἐκφορτοῦσι τὰ πλοῖα αὐτῶν πρὸ τοῦ ρεύματος καὶ ἀκολούθως μεταφέρουσι τὰ φορτία αὐτῶν διὰ ξηρᾶς μέχρι τοῦ μέρους, ἐνθα πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ποταμοῦ, τὰ ὕδατα καθίστανται πάλιν ἤρεμα.

Τὰ ὄρη τῆς φάραγγος ταύτης ἔχουσι διαστάσεις τόσον μεγαλοπρεπεῖς καὶ ἐξαισίας, ὅσον καὶ τὰ τῆς φάραγγος Λουκάν, περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος.

Ἡ φάραγξ Οὐ-σάν, εἰς ἣν ἀκολούθως εἰσηλθόν, ἔχει μῆκος ὑπὲρ τὰ 32 χιλιόμετρα. Ὁ ποταμὸς ἦτο ἐντελῶς ἤρεμος, τὸ δὲ θέαμα, προσβαλὼν τὰ ὄμματα τῶν περιηγητῶν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπλησίασαν εἰς τὴν φάραγγα, ἦτο ἐν τῶν ὠραιότερων θαυμασίων τοῦ μέρους ἐκείνου. Τὰ ὄρη ἀνυψοῦντο συγκεχυμένως εἰς ὑψη τερᾶστια· τὸ δὲ μᾶλλον ἀπομειμακρυσμένον ὑψηοξυκόρυφον ὄρος πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ στενοῦ, ὁμοιάζον πρὸς σάπφειρον λαξεντόν, διηλοκίζετο ἐκ ταινιῶν χιονωδῶν, σπινθηροβολουσῶν ἀπέραντι τοῦ ἡλίου, ὡς αἱ ἐπιφάνειαι πολυτίμου λίθου, ἐνῶ αἱ ἀπορρώγες, κλίνουσαι βαθμιαίως κατὰ μακρὰς γραμ-

μάς, συνηροῦντο μετὰ τῶν ἐπιπέδων μερῶν τῶν ἐν μέρει μὲν φωτεινῶν ἐν μέρει δὲ σκιερῶν.

«Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ τηλεβολοστασίου, ἰδρυμένου ἐπὶ τῆς ὀροθετικῆς γραμμῆς, τῆς διαχωρίζουσης τὴν ἐπαρχίαν Χουπέχ ἀπὸ τῆς Ζεκουάν, λέγει ὁ Θόμσον, ἐγνωστοποίησαν ἡμῖν ὅτι δεόν ἵνα λάβωμεν τὰ κατάλληλα προφυλακτικὰ μέτρα κατὰ τῶν ἐκεῖ πειρατῶν· καὶ δικαίως ἔδωκαν ἡμῖν τὴν συμβουλὴν ταύτην. Ἐγκυροβολήσαμεν ἐν τινὶ μέρει, ὅπου οἱ βράχοι, πλαγίως κλίνοντες ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, παρείχον ἐπὶ τῶν γειτνιαζόντων μερῶν πένθημον σκότος. Ἦτο σχεδὸν ἡ δεκάτη ὥρα ὅτε ὁ πλοίαρχος ἐγνωστοποίησεν ἡμῖν, ὅτι δεόν ἵνα προετοιμάσωμεν τὰ ὄπλα ἡμῶν, διότι πειραταὶ περιπλανῶνται περὶ ἡμᾶς. Πλεῖστον διήλθεν ἀθορύβως κατὰ μῆκος τοῦ ἡμετέρου πλοίου, τὸ δὲ πλήρωμα αὐτοῦ ὤμιλει βαιᾷ τῇ φωνῇ. Προσεφωνήσαμεν αὐτοῖς, χωρὶς ὅμως τὰ λάβωμεν ἀπάντησιν. Τότε ἐγκυροβολήσαμεν κατ' αὐτῶν. Ἡ ἀνταπάντησις ἐκλάμψεως καὶ ἐκπυροσκοπήσεως προῆλθεν ἐξ ἀνθρώπων ἐνεδρευόντων οὐχὶ μακρὰν ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἐκεῖ που ἀπορρώγος. Ἐφυλάξαμεν δι' ὅλης τῆς νυκτός· περὶ δὲ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς πρωίας προσεφωνήσαμεν τῷ πληρώματι πλοίου, πλείοντος ἡρέμα πληστον ἡμῶν. Ἠναγκάσθημεν καὶ δεύτερον ἵνα πυροβολήσωμεν· ὁ δὲ φέψαλος τῶν ἡμετέρων σφαιρῶν κατὰ τῶν βράχων ἐπήνεγκεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀναστολὴν νέων καθ' ἡμῶν προεπιχειρήσεων τοῦ ἀοράτου ἡμῶν ἐχθροῦ. Οἱ διαταράξαντες τὴν ἡμετέραν ἠσυχίαν βεβαίως ἐγίνωσκον ἀκριβῶς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ποταμοῦ· διότι καὶ ἐν ἐντελεί ἡμέρᾳ

ἐπικρατεῖ πως ἐκεῖ τὸ σκοτόν. Ἐν καιρῷ δὲ νυκτός τὸ σκοτόν τόσον εἶναι βαθὺ, ὥστε οὐδὲ ἐν ἐμπορικῶν πλοίων δὲν ἠθέλει τολμήσει γὰρ ἐμπιστευθῆ τὴν ἀγκυροβόλησιν αὐτοῦ εἰς ἐν μόνον καλώδιον.

» Ἐτέρων τινὰ νύκτα, ἐν τῇ αὐτῇ φάραγγι, ὁ ὑπηρέτης μου εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ἔχων τὸ πρόσωπον ὠχρὸν ἀπὸ τοῦ φόβου· καὶ μοι εἶπεν, ὅτι πρὸ ὀλίγου εἶδε πλῆθος φτωχῶν πνευμάτων, περιπταμένων ἐντὸς τῆς φάραγγος. Βεβαίως συνέβαινέ τι ἀσύνηθες, διότι οὐδέποτε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχον ἴδει τὸν ὑπάλληλόν μου κατεληγμένον ἐκ τοσοῦτον τρόμου. Ἠκολουθήσαμεν λοιπὸν αὐτῷ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ, ὑψοῦντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς ἀπορροῆς, ἦτις ἠρωρθοῦτο ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν εἰς ὕψος σχεδὸν 250 μέτρων, εἶδομεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ βράχου τρία φῶτα κινούμενα διὰ τῶν παραδοξοτέρων ἐξελιγμῶν. Ὁ γέρον ὑπηρέτης μου, πρὸ τοῦ προσώπου τοῦ ὁποίου ἔρρεεν ὡς μαργαρίτης ὁ ψυχρὸς ἰδρῶς, ἐπεβεβαίωσεν ὅτι διέκριεν ἐντελῶς ἐναερίους δαίμονας, κινοῦντας φῶτα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ γνωστοποιῆσαι τοῖς περιηγηταῖς τὴν ἄβυσσον. Ἡ ἀληθὴς ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι, ὅτι ἡ φάραγξ αὕτη περιέχει ὄντα δυστυχῆ, καταδεδικασμένους δήλον ὅτι, ὄντας κεκλεισμένους ἐντὸς κελῶν, κατεσκευασμένων ἐντὸς τοῦ δέξος βράχου. Εἰς ταῦτα κατήλθον ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς σπιλάδος διὰ τῶν δεσμοφυλάκων αὐτῶν· ἀλλ' ἐκ τούτων δύνανται γὰρ ἐλευθερωθῶσι ριπτόμενοι ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, ρυθοκινδυνεύοντες οὕτως ἀναμφιδόξως τὴν ζωὴν αὐτῶν.»

Ὁ Θόμισων, ἀναπλεύσας τὸν ποταμὸν κατὰ 1900—2000 χιλιόμετρα, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέρος, ὅθεν εἶχε ἀναχωρήσει. Τὸ τῆς ἐπιστροφῆς ταξίδιον ἐγένετο κατὰ τινὰ τρόπον σχετικῶς εὐκόλον. Μετὰ δὲ δέκα ὁκτώ ἡμέ-

ΙΝΔΟΣΙΝΑΙ ΟΠΘΡΟΠΩΛΑΙ.

ρας ἀφίκετο εἰς τὴν ξένην ἀποικίαν Χαγκῶ. Ἐκεῖ ἀνεῦρέ τινας τῶν ἀρχαιοτέρων αὐτοῦ φιλῶν τῆς Σίρης, οἵτινες ὑπέδεξαντο αὐτὸν, κατὰ τὴν ἐκβασιν τοῦ ταξιδίου, ὅπως ἐπεχείρισεν, ὡς ἐκ νεκρῶν, πράγματι, ἀναστάντα.

Τὸ πρῶτον μέρος ὅπερ ἀκολούθως ἀπῆρτησαν ἦτο ἡ *Nankin*, (1) ἡ ἀρχαία τῆς Σίνης πρωτεύουσα ὅπου δὲν ὑπάρχει οὔτε ξένον ἐμπορικὸν γραφεῖον, οὔτε ἐλεύθερος ἐμπορικὸς λιμὴν.

Ἡ *Nankin* ὑπέστη πολλὰς παθήσεις ἐκ τῆς κατοχῆς τῶν *Τάι-πινγκ* καὶ τῆς πολιορκίας. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θόμσων ὑφίστατο εἰσέτι κατεστραμμένα πένθιμοι ὁδοί, ἄνευ οὔθενος κατοίκου. Ἐν τούτοις ὅμως ἐν ἄλλαις συνοικίαις ἤρξατο ἤδη νὰ ἐπισκευάζωσι τὰ κατεστραμμένα μέρη μετὰ δραστηρίας ἐνεργητικότητος.

Ἡ μεγάλη αὕτη «πρωτεύουσα τῆς Μεσημβρίας», φαίνεται, ὅτι ἦτο ἄλλοτε τοιαύτη ὅπως περιέγραφεν αὐτὴν ὁ *Λε-Κόντ* λέγων ὅτι ἦτο «Πόλις θαυμασία, περιτετειχισμένη διὰ διπλῶν σειρῶν τειχῶν, ὧν τὸ ἐξωτερικὸν εἶχε περιφέρειαν 16 μεγάλων λευγῶν». Τοιαύτη ἦτο πιθανῶς ἡ κατάστασις αὐτῆς πρὸ 1400 ἐτῶν, ὅτε ἐγένετο καὶ ἡ πρωτεύουσα τοῦ κράτους. Ἴσως ἔτι μάλιστα καὶ κατὰ τὸν *ΙΔ'* αἰῶνα, ὅτε κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ *Χούγκ-Οού*, ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ τῆς δυναστείας τῶν *Μινγκ*, παρέσχεν αὐτῇ τὴν ἀρχαίαν καλλονὴν καὶ λαμπρότητα. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνάρρησιν τῶν *Τιέν-ουάνγκ*, ὅτε ἦτο

(1) Ἡ *Nankin* ἢ *Nan-κίγκ* (Ἀνάκτορον τῆς Μεσημβρίας), ἦτο ἡ πρωτεύουσα τῆς Σίνης μέχρι τοῦ 1368. Εἶναι ἐκτισμένη παρὰ τῇ ἐκβολῇ τοῦ *Γιάνγκ-τσὸ* καὶ περιέχει σχεδὸν 500,000 κατοίκους. Αὕτη εἶναι ἡ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν πόλις τοῦ κράτους. Ἔχει ἰατρικὴν ἀκαδημίαν βιβλιοθήκην δημοσίαν καὶ τυπογραφεῖα. Τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία αὐτῆς εἰσιν ἀνθηρότατα. Βομβολισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀγγλων τῷ 1842, ἐπῆξε τὸ μέρος, ὅπου ὑπεγράφη ἡ συνθήκη δι' ἧς ἐγένετο οἰκιστικὸι τινες λιμένες ἐλεύθεροι τοῖς Εὐρωπαίοις. Κατὰ δὲ τὸ 1860 κατελήφθη ὑπὸ τῶν ἑπαισσιαστῶν *Τάι-πινγκ*.

ἤδη μοιραίως ἐκπεπτωκία, ἐψήφισαντο οὗτοι ψήφισμα, δι' οὗ ἐτίμησαν αὐτὴν ἀνακηρύττοντες, τὸ δευτέρου, τὴν πόλιν ταύτην πρωτεύουσαν τῆς σινικῆς δυναστείας.

Λέγεται, ὅτι ὁ «Θύρασιος Βασιλεὺς» ὅπως ἐπιλοφώρει ἑαυτὸν ὁ ἀρχηγὸς τῶν *Τάι-πινγκ*, τῇ προτροπῇ γέροντός τινος αὐτοῦ, ὅστις ἦτο εἰς τῶν ταπεινότερων αὐτοῦ συμπατριαστῶν, ἀπεφάσισε νὰ ἰδρῦσῃ ἐν τῇ *Nankin* τὴν ἑδραν τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τινα ἄλλην μαρτυρίαν, ὁ στρατιώτης οὗτος, ὁ ἀναβιβασθεὶς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ κυβερνήτου, δὲν ἐπέστη, φαίνεται, εὐκόλως εἰς τὰς προτάσεις τοῦ γέροντος αὐτοῦ. Καὶ βεβαίως πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὰς συμβουλὰς ἄλλων; Μὴ δὲν ἐνόμιζεν ἑαυτὸν, ὑπονοουμένως, δέκατον υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀποσταλέντα πρὸς σωτηρίαν τῆς Σίνης;

Ἐνῶ οἱ αὐτοκρατορικοὶ συνήθροισον τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις περὶ τὸν μεγάλον τάγον τῶν *Μινγκ*, ἐνῶ οἱ γέροντες αὐτοῦ στρατιῶται καὶ οἱ πιστοὶ συμπατριασταὶ ἀπέθνησκον ἐξ ἀσιτίας ἐπὶ τῶν ὁδῶν, οὗτος διέταξε νὰ διατρέφωσιν ἐκ τῆς δρόσου καὶ νὰ ψάλλωσι νέον ᾄσμα μέχρις ὅτου ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς ἀπελευθερώσεως. Ἡσυχῶς καθήμενος ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ, παρετήρει τὰ σσσωρευόμενα στρατεύματα, ἅτινα πρὸ ὀλίγου ἐμελλον νὰ κατενέγκωσι τὴν μοιραίαν προσβολήν. Ἀλλ' ἡ πόλις δὲν εἶχεν εἰσέτι πέσει ἐν ταῖς χερσὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς, ὅτε οὗτος προδοθεὶς ὑπὸ τοῦ εἰμαρμένου, ἠὺτοκτόνησεν.

Ἡ ὄψις τῆς *Nankin*, λέγει ὁ Θόμσων, δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἰδέαν, ἣν περὶ αὐτῆς δύνανται νὰ σχηματίσωσιν. Ἐν γένει αὕτη παρίστησιν εὐρεῖαν ἐπι-

γράφειαν, περιοριζομένην ὑφ' ὑψηλῶν τειχῶν, ὡς ἡ περιμέτρος εἶναι 35 χιλιομέτρων, ἐξ οὗ δηλοῦται, ὅτι εἶναι ἡ μεγαλητέρα πόλις τοῦ κράτους. Οἱ γειτριάζοντες λόφοι εἰσὶν ἐστεμμένοι ἐκ γαῶν καὶ ἡ πεδιάς, περροτισμένως κεκαλλιεργημένη, εἶναι κατεσπαρμένη ἐκ γλαυῶν καὶ λερῶν οἰκοδομῶν. Ἄλλ' ἡ πόλις καθ' ἑαυτὴν εἶναι περριωρισμένη ἐν τὸς στενῶν ὁρίων, δυναμένων γὰρ περιλάβωσιν ἡμῖσιν ἑκατομμύριον ἐκ τῶν πολυασχόλων τέκνων τοῦ Χάνι.

»Τὸ περιελθεῖν τινα τὴν πόλιν, ἀκολουθοῦντά τοὺς τάφρους αὐτῆς, εἶναι ὁ ἐπιπορώτερος τῶν περιπάτων. Πολυάριθμα πλοῖα διέπλεον τοὺς μαλάκτους τῆς διώρυγος, ἢ συνοδοῦντο ἐνθεν πὰ κεῖθεν, σχηματίζοντα μικρὰς ἀγοράς. Ἐπίστετε, ἐπὶ τῆς ἀποτόμου ὄχθης ἀπαρτῶσιν ἀθλίαν μικρὰν οἰκοδομήν, ἔχουσαν ἢ μὴ ἀξίαν τινα, σειομένην ἐκ θεμελίων. Ἐν τινὶ μικρᾷ γερύτρᾳ, ὑφ' ἣν διήλθοι, εἶπόν μοι, ὅτι κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ναρκίν, ἡ διώρυξ ἐπληρώθη κεφαλῶν ἐπαραστατῶν. Ἐκ τῆς μεσημβρινῆς θύρας ὑπάρχει ἐν μέγα προάστειον. Ἄλλὰ διατί τοῦτο ἴδρυνται ἐκεῖ, ἐνῶ ὑπῆρχον τόσαι ἄλλαι κεραὶ θέσεις ἐν τῇ πόλει; Τοῦτο εἶναι ἰσχυρῶς δύσκολον ἴρα ἐξηγηθῆ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ κατοικίαι αὐτῶν εἰσι καλύβαι ἀτέχνως κατεσκευασμέναι ἐπὶ γηπέδου, ὅπου φύρδην μίγδην εἶχον κατατεθῆ τὰ πτώματα τῶν Τάι-πινγκ καὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν.

»Ὁ ἀρχαῖος ἐκ πορσελαίνης πύργος τῆς Ναρκίν (1),

(1) Ὁ πύργος οὗτος ἐκταγόμενος σχήματις εἶχεν ἐντέλει ὄροφος καὶ 66 μέτρων ὕψος.

ἄλλοτε εἰς τῶν ἐπὶ θαυμάτων τοῦ κόσμου, εἶναι σήμερον κατεστραμμένος ἐκ θεμελίων. Μικροὶ δέ τινες κερδοσκοποὶ ἐμπορεύονται τὸ ὑλικὸν αὐτοῦ. Ἄλλὰ κατὰ μέγα μέρος οἱ πλῆθους τοῦ πύργου τούτου καὶ οἱ τοῦ «Μοναστηρίου τῆς Εὐγγρωμοσύνης», εἰς ὃ ὁ πύργος ἀνήκειν, ἐχρησίμευσαν τῇ κατασκευῇ τοῦ ναυστάθμου, ὡκοδομημένου Μαν πλεστον αὐτῶν.

»Ἐν τῷ ναυστάθμῳ τούτῳ, διευθυνομένη σὺμφώνως ταῖς νεωτέραις προόδους τῆς ἐπιστήμης, κατασκευάζονται κατ' ἔτος ἑκατοστῆς τόροι πυροβόλων καὶ διαφόρων πολεμικῶν ἐφοδίων. Οὐδόλως δ' εἶναι, κατ' ἐμέ, ἀμφιβολοῦν, ὅτι τὰ προϊόντα ταῦτα τὰ μέγιστα συντέμνον εἰς τὴν ταχέαν καταστολήν τῆς ἐκτραγέλης ἐπαραστάσεως τὰς ἐπιρχίαις Κιάνγκ-σοῦ καὶ Σενσί. Ἐν τῷ ναυστάθμῳ τούτῳ οἱ Σίραι δύνανται γὰρ κατασκευάζωσι πολιορητικὰ καὶ πεδινὰ τηλεβόλα, ὀμβοβόλα, τηλεβόλα Γκάτλινγκ, ναύκλαστρα, πυρσόκροτα, σφαῖρας τῶν τηλεβόλων, φουσίγγια καὶ ἐκπύρωτρα».

Ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ τοῦ Βουόδα ἀρχαῖος πύργος καὶ τὸ μοναστήριον μετὰ τῶν μονοτόνων αὐτοῦ ἀσμάτων ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ ναοῦ τινος, ἀφιερωμένου τῷ σινικῷ Ἡραστῳ καὶ Ἄρει, ὡς βωμοὶ εἰσιν αἱ χημικαὶ κάμνοι καὶ λάτραι αὐτῶν οἱ χωνεῦσαι μετάλλων. Οἱ δὲ τοίχῳ τῶν βωμῶν ἀντηχοῦσι πάντοτε ἐκ τῆς ἀπαύστου κινήσεως τῶν μηχανῶν καὶ τῶν ἐκπυρσοκροτήσεων τῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ στρατοῦ δοκιμαζομένων τηλεβόλων.

Ὁ ναυστάθμος οὗτος, οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψίν τοῦ Αἰχουγκ-τσάνγκ, εἶναι τὸ πρῶτον οἰκοδομημα τοῦ

είδους τούτου, ὅπερ ὠκοδομήθη ἐν Σίρῃ. Ἄν τις ἀνατρέξῃ εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, θέλει ἴδει, ὅτι τὸ ἴδρυμα τοῦτο εἶναι τὸ μᾶλλον ἐκπληξίν παρέχον ἐκ τῶν νεωτερισμῶν. Ἄν οἱ Σίραι ἐδίδαξαν ἡμῖν τὴν χρῆσιν τοῦ τηλεβόλου (δυσχυρίζονται, ὅτι ἔκαμον χρῆσιν τούτου ἀπὸ τοῦ 1232 κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Καιφονγκ-φοῦ) τότε ἐξοφλοῦμεν πρὸς αὐτοὺς τὸ χρέος τοῦτο μεθ' ὑπερόγκου τόκου, δεικνύοντες αὐτοῖς πῶς κατασκευάζονται τὰ ἡμέτερα φορικώτατα ὄπλα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΘΟΝ

Πεκίνον.

Ὁ Θόμσων, διευθυνόμενος πρὸς τὸ Πεκίνον, δῆλθε διὰ τῆς ἐπαρχίας Σάνγκ-τσύνγκ, σταθμεύσας κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ Τσι-φοῦ, πόλει ἐκτισμένη κατὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ Χοάνγκ-χὸ (Κιζόνου ποταμοῦ) (1). Ἡ ἀλιτενὴς ἀκτὴ, ἐφ' ἧς ἴδρυνται τὸ εὐρωπαϊκὸν ξενοδοχεῖον, σχηματίζει τοὺς πρόποδας σειρᾶς ποοφόρων λόφων. Ἡ εὐρωπαϊκὴ συνοικία εὐρίσκειται ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ὄχθης τοῦ σχηματιζομένου ὄρμου. Τὸ μέρος τοῦτο εἶναι, ἢ σχδὸν εἶναι, τὸ ἥττον θελκτικόν, ὅπερ δύναται τις ν' ἀπαρτήσῃ ἐπὶ τῆς παραλλας.

Ἄπο τινῶν ἐτῶν ἡ Τσι-Φοῦ ἐγένετο ἡ εὐροουμένη παραλλα πόλις τῶν ξένων, οἵτινες κατοικοῦσιν ἐν Πεκίνω καὶ Σανγκάη, διότι ἐν αὐτῇ δύναται μετ' εὐχαριστίας

(1) Ὁ Χοάνγκ-Χὸ πηγάζει ἐκ τῆς Μογκολίας καὶ χύεται ἐντὸς τῆς Κιζίρνης θαλάσσης, ἀφοῦ διατρέξῃ 3 200 χιλιόμετρα. Τὸ πλάτος αὐτοῦ ποικίλλει μεταξὺ 600 καὶ 1200 μέτρων. Εἶναι ταχύς, ἀλλ' ὀλίγον βαθύς, ὑποκείμενος εἰς τὰς ὑπερχυλίσσεις. Τὰ ὕδατα αὐτοῦ διατρέχουσι δι' ἀργυλλώδους γῆς, διδοῦσας αὐτῷ ὑποκίτρινον χρῶμα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Κίτρινος ποταμὸς.

κακάμωσι θαλάσσια λουτρά και τὰ εὐρωσι καθαρὸν και ζωηφόρον ἀέρα, ὃν ἀναπνεύουσιν ἐπὶ τῆς παραλλας τοῦ Ὠκεανοῦ, κατὰ τοὺς θερμότερους μῆνας τοῦ θέρους.

Ἡ ἀλιτενῆς ἀκτὴ, ἐφ' ἧς ἴδρυται τὸ εὐρωπαϊκὸν ξενοδοχεῖον, λέγει ὁ Θόμισων, σχηματίζει τοὺς πρόποδας σειρᾶς ποσοφόρων λόφων και ἀνταριστῆ ἐν τῇ φαντασία αὐτοῦ διὰ τοῦ ἡμικυκλοειδοῦς σχήματος και τῆς καθόλου αὐτῆς ἀπόψεως τὸν ὄρμον τῆς Μπρόντικ ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλλας τῆς Σκωτίας. Διατηρῶ ἐν τῇ μνήμῃ μου Μίαν ζωηρῶς τὸν ὄρμον τῆς Τσι-φοῦ, τὸ μῆκος αὐτοῦ, ὅπερ, ἐν τῇ ἐποχῇ μου, ἐφαίνετό μοι ἀτελεύτητος και τὴν λεπτὴν και γλυκεῖαν ἄμμον, ἐφ' ἧς μετὰ τινος φίλου μου, ἀξιοσημειώτου ἕνεκα τῶν καλῶν αὐτοῦ διαθέσεων, τοῦ πάχους τοῦ σώματος και τῆς εὐκινησίας αὐτοῦ, ἠναγκάσθην, ἅμα ἐγκαταλιπὼν τὸ ἀτμόπλοιον, τὰ τρέξω παραφόρως ἵνα προπορευθῶ τῶν ἄλλων ταξειδιωτῶν και ἐνοικιάσωμαι τὸ καλῆτερον διαστημα διὰ τινος ἀσθενῆ κυρίας τῆς Σαργκάνη. Τὸ θερμόμετρον ἐσημείου κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν 55 σχεδὸν βαθμοὺς ὑπὸ τὴν σκιάν. Οὕτως εὐρέθημεν ἐν τῇ ἀρμοδιωτέρα καταστάσει ἵνα ἐκτιμῆσωμεν τὴν δροσερὰν αὐραν, ἣτις ἔπρεε διὰ τῆς ἀναδενδράδος τοῦ ξενοδοχείου. Τοῦτο ἦτο οἰκία τις ἄνευ μὲν πολυτελείας, ἀλλὰ θελκτικῆ. Ἐν αὐτῷ, ὡς ἐκ τῶν σπουδαίων περὶ αὐτοῦ φροντίδων τοῦ ιδιοκτῆτου, οἱ ξένοι εὐρίσκον πᾶς εἶδος ὑλικῆς εὐζωίας.

» Ἡ ξένη συνοικία τῆς Τσι-φοῦ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ὀχθῆς τοῦ ὄρμου. Τὸ μέρος τοῦτο εἶναι, ἢ σχεδὸν εἶναι, τὸ ἥττον θελκτικόν, ὅπερ ὑπάρχει ἐπὶ τῆς παρα-

ΞΑΘΟΣΙΝΗΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

λιας, ἐν τούτοις δέον γὰ μὴ λησμονήσωμεν ὅτι ἐκτιμᾶται, διότι εἶναι ἰδρυμένον ἐπὶ τοῦ κλασικωτέρου μέρους τῆς αὐτοκρατορίας, ἐν τῷ αὐτῷ μάλιστα τόπῳ, ὅπου τὰ ἐντεχνα ἔργα τοῦ περιφήμου Γκοῦ, ἐν μέρει ἐτελειοποιήθησαν. Ὁ Κομφούκιος (1) ἐγεννήθη ἐπίσης ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κάνγκ-Τούνγκ, ὅπως καὶ ὁ Μάρσιος, ὁ διάδοχος αὐτοῦ. Ἐνῶ ὁ Πυθαγόρας ἐξηκολούθει τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ἐρεῦνας ἐν Κροτώρῃ, ὁ Κομφούκιος συνήρουν τοὺς κλασικοὺς θησαυροὺς, σχόντας ἕκτοτε τοιαύτην ἀξίαν ἐν τῇ Σίρῃ, οἷαν ἡ πυξίς παρὰ τοῖς ναυτικοῖς. Ἄλλ' ὁ ἀρχαῖος οὗτος ἀστὴρ τῆς κοινωρικῆς, πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς εὐημερίας τοῦ σινικοῦ ἔθνους, εἶναι δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐμπιστεύονται αὐτῷ σήμερον, προκειμένου περὶ διακυβερνήσεως τῆς αὐτοκρατορίας, τόσον ὀλίγον ἀξίος πίστεως, ὅσον ἡ πυξίς πολεμικοῦ πλοίου, διαρκῶς διατελοῦντος ὑπὸ τὰς διαταρακτικὰς ἐπιδράσεις, ἃς προξενοῦσιν ἐπὶ τῆς βελόνῃς αἱ σιδηραὶ πλάκες καὶ τὰ ἐκ γὰλβος τηλεβόλα, ἐξ ὧν τὸ πλοῖον εἶναι ὀπλισμένον. Καὶ ἐν τούτοις πόσον οἱ σοφώτεροι τῶν μαθητῶν τοῦ Κομφουκίου οὐδόλως ἐπεθύμουν γὰ ἀρῶσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῶν ἀρχαίων αὐτῶν βιβλίων! Πόσον ἐπεθύμουν γὰ ἐξακολουθῆσαι γὰ λαμβάνωσιν, ὡς λούθημα, τὸ τρέμον ὠχρὸν φῶς ἐπιστήμης καὶ φιλοσοφίας σκοτεινῆς, ἀμφό-

(1) Ὁ Κομφούκιος ἔστινος τ' ἀληθὲς ὄνομα εἶναι Κόνγκ-φού-τσέου. τῷ 551 π. Χ. ἀνεθώρησε τὰς ἐπὶ τὴν βίβλους καὶ ἀναδιοργάνωσε τὴν λατρείαν. ἀπέθανε τῷ 479 π. Χ. περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἀποδότων αὐτῷ εἶδος λατρείας. Ὑπάρχουσιν ἔτι ἀπόγονοι αὐτοῦ ἀπολαύοντες πολλὰ προνομία.

τέρων συσταθειῶν, πρὸ χιλιάδων ἐτῶν, ὑπὸ τῶν σοφῶν τῆς «Κεντρικῆς Γῆς τῶν Ἀνθέων» καὶ τοῦτο ἐπιθυμεῖται, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἀλήθεια, ὅπως ὁ ἐν τῷ ζεῖθ ἥλιος, λάμπει διὰ τῆς ἐντονωτέρας αὐτοῦ λάμπσεως ἐπὶ τῶν ξένων ἔθνων».

Τὸ ἐμπόριον τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἶναι ἱκανῶς ἀνεπτυγμένον. Ἐν αὐτῇ πρὸ πάντων κατασκευάζουσι εἶδος τι ὑφάσματος ἐκ μετάξης, οὐτινος γίνεται σπουδαία ἐξαγωγή. Ἡ μέταξα αὕτη παράγεται ἐκ τινοῦ μέλανος σκώληκος, ἐλευθέρως ζῶντος καὶ τρεφομένου ἐκ τῶν φύλλων ἰδιάζοντός τινοῦ εἶδους σκαμιρέας.

Περὶ τοῦ σκώληκος τούτου ὁ Θόμσον γράφει τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἀνατοφὴ τῶν μεταξοσκωλήκων ἐν Σίρῃ συνίστησι ἐργασίαν λίαν λεπτὴν, δύναται τις δ' εἰπεῖν, μάλιστα, ὅτι αὕτη εἶναι ὀλίγον ἀρμοδίᾳ παρὰ τοῖς ἰθαγενέσι, διότι τὸ μικρὸν εἶναι λίαν ἀπαιτητικὸν ὡς πρὸς τὰς ἐξείς αὐτοῦ. Λέγεται μάλιστα, ὅτι ἀρεῖται γὰ φάγη καὶ γὰ ἐργασθῆ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ξένων· οἱ δὲ εἶναι δυσχερῆζονται μάλιστα, ὅτι δὲν δύναται γὰ ὑποφέρει οὔτε τὴν παρουσίαν τῶν ξένων, οὔτε γ' ἀκοῆν τῶν ἤχων τῆς βαρβαρῆς γλώσσης αὐτῶν. Ἄν ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἰμοιάζῃ τοῖς κυρίοις αὐτοῦ, διαφέρει ὅμως τούτων καθότι αἰσθάνεται φρικτὴν πρὸς τὰς ναυτῶν προξενούσας ὀσμὰς καὶ ἐπεμμένως δὲν δύναται γὰ ζῆσθαι ἐντὸς ἀτμοσφαιρῆς μεμελισμένης, διότι, ἂν ὑπὸ τοιοῦτον ὄρον ζῆ ἀπεθνήσκουσι τῆς πείνης. Τούτου ἕνεκα οἱ Σίραι, ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ὁ σκώληξ ἐξέρχεται τοῦ ὡοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν κλείεται ἐντὸς τοῦ μεταξίνου βομβυκίου, ὑποφέρουσι πολὺ

ὡς ἐκ τῆς βεβιασμένης ἀποχῆς ἐκ τῶν ὀξειῶν ἐκλείων ὁσμῶν, ἄσπερ ὑπεραγαπῶσιν. Οὐδὲν λοιπὸν τὸ θαυμαστόν, ἄν, ἐν τῷ τέλει τῆς ἐποχῆς ὅτε ὁ λεπτός οὗτος μικρός ἐργάτης ἔχη ἤδη ὑφρασιμένον καθ' ἑαυτὸ τὸ ἐντάφιον αὐτοῦ καὶ ἐκπεπληρωμένον τὸν προωρισμὸν αὐτοῦ. χαίρωσιν ὑπερβαλλόντως.

Ὅπως ἡ καλλιέργεια τοῦ τσίου, οὕτω καὶ ἡ μέταξα, ἣτις οὐ μόνον παρέχει ἐν Σίρῃ σπουδαῖον εισόδημα, ἀλλὰ κατέστη σήμερον καὶ εἶδος ἀναποφεύκτου πολιτελείας καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, συνίστησι τὴν ταπεινότεραν βιομηχανίαν, ἣν δύναται τις τὰ φαρμασθῆ.

«Ριψώμεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν διαδοχικῶν φάσεων δι' ὧν διέρχεται τὸ φυσικὸν τοῦτο προϊόν πρὸ τῆς παραδόσεως αὐτοῦ τοῖς ὑφάρταις τῆς Σίρης, ἢ τοῦ Λυών.

«Οἱ σκώληκες ἐκκολάπτονται περὶ τὰ μέσα τοῦ ἀπριλίου· ἢ δ' εὐνοϊκωτέρα ἐποχὴ διὰ τὴν ἐξαγωγήν τῶν ὧν εἶναι ὁ μάρτιος, ἢ αἱ ἀρχαὶ τοῦ ἀπριλλίου. Τῆς ἐκκολάψεως γενομένης, θέτουσι τοὺς σκώληκας ἐπὶ πίνακος ἐξ ἰνδοκαλάμου καὶ τρέφουσιν αὐτοὺς ἐκ φύλλων συκαμιρέας, κεκομμένων κατὰ μικρὰ τεμάχια. Τῶν σκωλήκων μᾶλλον ἀναπτυσσομένων, μεταφέρουσιν αὐτοὺς ἐπὶ μεγαλύτερων πινάκων καὶ τρέφουσιν διὰ φύλλων, τετμημένων κατὰ μεγαλύτερα τεμάχια. Τὸν τρόπον τοῦτον μεταχειρίζονται μέχρι οὗ, ἐπελθούσης τῆς τελευταίας αὐτῶν περιόδου, δώσωσιν αὐτοῖς τὰ φύλλα ὀλόκληρα. Ἡ τιμὴ τῶν φύλλων ποικίλλει μεταξὺ φράγκων 5,60—12 τὸ πικρὸν, ἰσοδυναμοῦν πρὸς χιλιόγραμμα 60,47.

«Οἱ σκώληκες μετὰ τὴν ἐκκόλαψιν τρώγουσι κατ' ἐξα-

κολούθησιν ἐπὶ πέντε ἡμέρας, ἀκολουθῶς ὑπνότιουσιν τὸ πρῶτον ἐπὶ δέκα ἡμέρας. Κατὰ τὴν ἐξέγερσιν ἢ ὄρεξι· αὐτῶν δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀρεπτηγμένη ὅπως τὸ πρῶτον· συνήθως τρώγουσιν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας καὶ πάλιν κοιμῶνται ἐπὶ δύο ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα τρώγουσι τὸ τρίτον ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας καὶ ἀναπαύονται ἐπὶ δύο ἡμέρας. Ἡ ἀνακύκλισις αὕτη τῆς τροφῆς καὶ τοῦ ὕπνου ἐπαναλαμβάνεται συνήθως τετράκις. Οἱ σκώληκες τότε ἀναπτύσσοντες ἐν ἑαυτοῖς ἅπασαν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀρχοῦνται κατασκευάζοντες τοὺς βόμβυκας αὐτῶν· ἡ ἐργασία αὕτη ἐξακολουθεῖ ἀπὸ 4—7 ἡμερῶν. Τελεσθέντος τοῦ ἔργου τούτου, τολυπεύουσι τοὺς βόμβυκας· ἡ ἐργασία αὕτη ἐξακολουθεῖ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Μετὰ τὰς μίαν δὲ σχεδὸν ἐβδομάδα ἕκαστος μικρὸς καλλιεργητῆς, φέρων τὴν συγκομιδὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀγορὰν, πωλεῖ αὐτὴν εἰς ἰθαγενεῖς ἐμπόρους, οἵτινες δευματοποιοῦσι τὸ ἐμπόρευμα αὐτῶν».

Δις ὁ Θόμισων ἐπισκεψάμενος τὴν Τσι-Φου ἠσθάρθη ἐν αὐτῇ τὰς ἀκρότητας τῆς θερμοκρασίας. Κατὰ μὲν τὸ πρῶτον αὐτοῦ ταξίδιον ἡ θερμότης ἦτο ὑπερβολικὴ, μετὰ δὲ τὸ δεῦτερον, τὸ ψυχρὸς ἦτο τοσοῦτο ὀσμύ, ὥστε ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ Ἀχούρ ἐπάγη τὴν τε ρίνα καὶ τὰ ὦτα.

Τὸ πρῶτον σπουδαῖον μέρος, ἔνθα ἐσταμάτησε ὁ Θόμισων, διευθύνόμενος πρὸς βορρᾶν, ἦτο ἡ Τακ-κοῦ, κατὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ Πει-Χῶ. Ἀμέσως μετέβη πρὸς ἐπισκεψίαν τῶν περιρήμων ὀχυρωμάτων, ἐκ χώματος κατεσκευασμένων ἔνθα τῷ 1859 πολλοὶ ἀγγλο-γάλλοι στρατιῶται ἐφορεύθησαν, μίαντην προσπαθοῦντες τὰ κα-

τα λάβωσι τὸ μισημβρινὸν φρούριον, ὅπερ μετὰ ἓν ἔτος παρεδόθη ἄνευ μεγάλων δυσκολιῶν.

Τὸ μέρος ἐκεῖνο εἶχε τότε πάθει ὑπὸ πλημμύρας· ὁ δὲ Θόμσων ἀναπλέων τὸν ποταμὸν Πεί-χῶ (1) ἠδυνήθη τὰ σχηματιστῆ ἀκριβῆν γινῶσιν τῶν τρομερῶν καταστροφῶν

Εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπαριθμηθῶσι τὰ ἐπισυμβαίνοντα δυστυχήματα ἐκ τοιούτων καταστροφῶν τοῖς ἰθαγενέσι κατοικοῖς, στερουμένοις τροφῆς, κατοικίας καὶ κανσίου ὕλης, ἀκριβῶς καθ' ἣν ἐποχὴν ἐνσκήπτει ὁ χειμῶν.

Ἄπασα ἡ χώρα μεταβάλλεται εἰς καταρράκτην, διατεμνόμενον ἐξ ῥεπιῶν χωριθίων, καὶ ἐξ ἀμμολόφων ἐξ ἰλῶος, ἔνθα ἐξηφανίζοντο τὰ κτήνη, ἐλλείψει βοσκῆς.

Ἐβλεπέ τις ἐκεῖ ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιά, ἀλιεύοντες ἐντὸς τῶν βεβυθισμένων αὐτῶν ἀγρῶν. Οἱ ἰχθύς, εὐτυχῶς, ἦσαν ἐν ἀφθορίᾳ, διότι αὐτοὶ ἦσαν σχεδὸν ἡ μόνη τροφή τῶν δυστυχῶν ἐκεῖνων ὑπάρξεων. Πῶς ὑπέστησαν τὰς κανστικὰς ἡμέρας καὶ ψυχρὰς νύκτας· πόσοι ἐξ αὐτῶν ἀντέσχον εἰς τὰς δοκιμασίας ταύτας, ἵνα ὑποστῶσι καὶ πάλιν αὐτὰς τὸ ἀκόλουθον ἔτος, τοῦτο εἶναι ἀδύνατον ἵνα προσδιορισθῆτις. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πρὸς τὴν θάλασσαν παρασυρθέντων πτωμάτων ὑπὸ τοῦ ρεύματος ἀπεδείκνυεν, ὅτι ὁ θάνατος ἐπέπεσε βαρῶς ἐπὶ τῶν δυστυχῶν ἐκεῖνων, ἀνακουφίζων τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς λιμώττοντας.

(1) Ὁ Πεί-χῶ πηγάζων ἐκ τῆς Μογκολίας διέρχεται παρὰ τῷ Πεκίνῳ καὶ χύνεται ἐντὸς τοῦ κόλπου Πέ-τσι-λή, σχηματιζόμενον ὑπὸ τῆς Κι-τρίνης θαλάσσης, ἀφ' οὗ διατρέχει 450 χιλιομέτρα· ἡ εἴσοδος αὐτοῦ παρεδίασθη τῇ 20 Μαΐου 1858 καὶ τῇ 21 Ἀγροῦστου 1860 ἐπὶ τοῦ ἀγγλο-γαλλικοῦ στόλου.

Ὁ Θόμσων ἀφικόμενος εἰς Πεί-τσιν (1) ἐδέησε νὰ ἐνοικιάσῃται πλοῖάριον ἵνα μεταβῇ εἰς Τάργκ-τσῶ, τὸ πλησιέστερον δι' ὑγρᾶς ὁδοῦ τοῦ Πεκίνου μέρος. Ἀναχωρήσας τῇ 19 Ἀγροῦστου 1872 διήλθε τὴν πόλιν Τιέν-τσιν διὰ στενῆς καὶ σκολιᾶς διώρυχας μεταξὺ χιλιάδων ἐμπορικῶν ἰθαγενῶν πλοίων ἐν τῇ τελευταίᾳ περιόδῳ τοῦ γήρατος.

Κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ὁ ποταμὸς ἔχει πλάτος 180 μέτρων.

Ἐδείξαν ἡμῖν, λέγει ὁ Θόμσων, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ τοὺς κατερειπωμένους καὶ μέλανας τοίχους τοῦ παρεκκλησιῶν τῶν Ἀδελφῶν, πυρποληθέντος πρὸ δώδεκα ἐτῶν. Ἐκεῖ ἐπίσης παρετηρήσαμεν τὰ ἐρεπια τοῦ νοσοκομείου ὅπου αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους ἐθυσίαζον τὴν ἑαυτῶν ζωὴν, ἀνακουφίζουσαι τοὺς ἀσθενεῖς καὶ περιθάλλουσαι τὰ ἐγκαταλελειμμένα παιδιά καὶ ὅπου πρὸς ἔκφρασιν ἐγγνωμοσύνης τῶν ἀγαθοεργῶν αὐτῶν πράξεων βαρβαρικῶς ἐθυσιάσθησαν ὑπὸ πλήθους ἀμαθῶν καὶ δεισιδαιμόνων.

Πρὸ τοῦ κτιρίου ὑψοῦτο εἰσέτι σωρὸς σποδοῦ, καὶ διεκρίνετο ἐντὸς τοῦ τοίχου τοῦ ἐνρὸν ρήγμα, δι' οὗ οἱ φορεῖς εἶχον ἀπαγάγει εἰς τὸν θάνατον τὰ ἀθῶα αὐτῶν θύματα. Τὸ ρήγμα ἐκεῖνο ἐκλείσθη δι' ἀργύλλου, ὅπως

(1) Πόλις ἐκ 400,000 κατοίκων ἐπὶ τοῦ Πεί-χῶ μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ Πεκίνου. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῷ 1858 ἐπεγράφετο συνθήκη τις μεταξὺ Σίρης, Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, δι' ἧς ἐτίνοντο πολλοὶ λιμένες ἐλεύθεροι τοῖς Εὐρωπαίοις καὶ ἐπεκυρῶντο ἡ ἐλευθέρια ἐξάσκησις τῆς χριστιανικῆς λατρίας.

είναι ψηλαφητη ἀπόδειξις τοῦ ἀνεπαρκoῦς τρόπου, δι' οὗ οἱ Σιναι ἐζήτησαν ἴνα ἐξαγοράσωσι κριμα διαπραχθῆν σχεδὸν ἀπέραντι τοῦ γραιμῖν τοῦ γερικοῦ διοικητοῦ.

Ἐκείθεν ἐφαίνοντο ἐπίσης κατὰ τὴν ἀνωτέραν ἄκρην τοῦ αὐλακος τοῦ ὑδρομύλου τὰ σπουδαία ἐρείπια τῆς ῥωμαϊκῆς καθολικῆς μητροπόλεως, τοῦ μόνου κτιρίου τὴν ἐκπληξίαν προξενούτος τῆς πόλεως Τιὼν-τσιν. Ἐπειδὴ εἶχον συνοικειωθῆ μετὰ τῆς ἰθαγενoῦς δεισιδαιμονίας, ὅπως εἶχον συνοικειωθῆ καὶ μετ' αὐτῶν τῶν ἰθαγενῶν, ἐπὶ. ἰθέ μοι ἡ ἰδέα αὐτομάτως, ὅτι τὸ εὐγενὲς κτίριον, ὅπερ ἡμαῦρον διὰ τοῦ μεγαλειου αὐτοῦ ὅτι οἱ Σιναι ἐνόμιζον ὡς ἱερώτερον, τοὺς γραιμῖν δηλαδὴ καὶ τοὺς ραοὺς, ἀρέπτυνε τὸ τῆς κατὰ τῶν ξένων ἀπεχθελος αἰσθημα μέχρι τοῦ παροξυσμοῦ αὐτοῦ. Τὸ αἰσθημα τοῦτο ἀναμφιβόλως, ἀνεπτύχθη ὑπὲρ τὸ δέον ὑπὸ τῶν τρομερῶν διηγήσεων, τῶν εὐφρῶς διαδομισῶν παρὰ τῶν πεπαιδευμένων, οἵτινες πραγματεύονται περὶ τῆς κατασκευῆς παρὰ τῶν ξένων φαρμάκων, ἅτινα παρασκευάζουσιν ἐξ ὀφθαλμῶν καὶ καρδιας παιδίων καὶ μάλιστα ἐφήβων σινῶν ἅπαντα δὲ τὰ ἀποτρόπαια μήγματα ἐρέοντο πρὸς πιτυχίαν χρωμάτων. Ἀδραταί τις τὰ συνηματιση ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν διηγήσεων τούτων ἐκ τῆς ἀκολούθου περικοπῆς, ἐξηγημένης ἐκ τινος ἰνδικοῦ βιβλίου, εὐρισκομένου ἐν τῇ στιγμῇ τῆς σφραγῆς ἐν ταῖς χερσὶ σχεδὸν ἀπάντων:

Ἐκατὸν λίτραι σινικοῦ μολύβδου ἀνταλάσσονται ἀπὸ ἑκάστου λίτρῶν ἀργύρου· αἱ δὲ μένουσαι ἐνεργήκοντα

δύο λίτραι πωλοῦνται ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῷ τιμῇ. Ἄλλ' ὁ μόνος τρόπος, δι' οὗ δύνανται τὰ ἐπιτύχῳσι τοῦ ἀργύρου τούτου, συνίσταται ἐν τῷ ἀναμιγρῆν μετὰ τοῦ μο-

ΣΙΝΗΣ ΜΕΓΙΣΤΑΝ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΘΥΓΑΤΡΟΣ ΤΟΥ.

λύβδου ὀφθαλμοῦς σινικοῦς. Οἱ τῶν ξένων ὅμως ὀφθαλμοὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο δόξα γραιμῖν, τούτου ἕνεκα σέβονται τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν σινικῶν πατριωτῶν αὐτῶν.

Καὶ παρακατιῶν ἀπαντᾷ·

«Οἱ γάλλοι ἄνευ ἐξαιρέσεως ἐξασκοῦσι τὴν ψευδῆ διεφθαρμένην θρησκίαν τοῦ Τιέν-τσου. Χρῶνται διαβολικαῖς τέχναις, δι' ὧν μεταμορφοῦσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ζῶα κτ.λ.»

Τὸ φυλλάδιον τοῦτο, ὅπερ εἶναι πλήρες σειρᾶς διηγήσεων, ἀναξίων ἐπαίνου, τελευτᾷ δι' ἐκκλήσεως πρὸς τὸν λαόν, ὃν προτρέπει νὰ ἐγερθῇ ἐν ὁλότητι καὶ νὰ ἐκδιώξῃ τοὺς μισαροὺς ξένους :

«Ἐπομένως μετὰ τῶν περιφρονητέων τούτων ὄντων, τῶν διεγειράντων τὴν δικαίαν ἡμῶν ὀργήν, ὄντων δὲ στενωπῶς προσκεκολλημένων, ὅπως ἡμεῖς αὐτοί, παρὰ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ ἡμετέρου ἄρχοντος, ὑποχρεούμεθα οὐ μόνον ν' ἀρήσωμεν ἐλεύθερον τὸ μῖσος ἡμῶν, ὅπερ οὐκ ἐπιτρέπει ἡμῖν ἵνα συζῶμεν μετ' αὐτῶν ὑπὸ τὸν αὐτὸν οὐρανόν, ἀλλὰ προσέτι νὰ θέσωμεν καὶ τέρμα διὰ πάντας κατὰ τῆς δυστυχίας, δι' ἧς ἀναγκαζόμεθα ἵνα αἰσθανώμεθα αὐτοὺς πλησίον ἡμῶν . . . Ἄλλ' ἐὰν θελήσωμεν ἵνα παραδεχθῶμεν τὴν τῆς βραδύτητος πολιτικῆν, ἐξάπαντος ἢ διαβολικὴ αὕτη γενεὰ ἀνέξηθήσεται».

Ὁ συγγραφεὺς ἐξακολουθεῖ ἀναφανδὸν συνιστῶν τὴν ριζικὴν ἐξόντωσιν τῶν ξένων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ πείσαι τοὺς ἐναρέτους ὑπηκόους τοῦ Κομφουκιου. Ὁ Θόμισων μεταξὺ Τιέν-τσιν καὶ Τούνγκ-τσὸ ἀπαξ μόνον ἐστάθμευσεν ἵνα ἐπισκέψῃται πόλιν τιὰ ἐνθα εἶδεν ἄθλιόν τινα θαυματοποιόν, ποιοῦντα ἀντὶ εὐτελεστάτης πληρωμῆς, θαυματοποιίας, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ κερδίσῃ σπουδαία χρηματικὰ ποσά, παρουσιαζόμενος ἐπὶ τῆς σκηπῆς ἐν-

ρωπαικοῦ θεάτρου.

Ἡ θαυμασιωτέρα τῶν θαυματοποιῶν αὐτοῦ συνίστατο ἐν τῷ μεταβάλλειν τρία χάλκινα νομίσματα εἰς χρυσά. Οἱ βραχίονες αὐτοῦ ἦσαν ὁλοτελῶς γυμνοί, ἀφοῦ δὲ ἐβήκε τὰ τρία χάλκινα νομίσματα ἐν τῇ παλάμῃ τῆς χειρὸς αὐτοῦ παρεχώρησε τὴν ἄδειαν τῷ Θόμισων, ἵνα οὗτος κάμψῃ αὐτῷ τοὺς δακτύλους καὶ θέσῃ αὐτοὺς ἐπὶ τῶν νομισμάτων. Ἀκολουθῶς ἤγγισε ράβδον τιὰ ἐπὶ τῆς κλειστής αὐτοῦ πυγμῆς ἠρέψε καὶ πάλιν τὴν χεῖρα, δεικνύων τοῖς ἐκπεπληγμένοις ὀφθαλμοῖς τῶν ἀγροίκων αὐτοῦ θαυμαστῶν μέταλλον, ἔχον ἐντελῶς τὴν μεταλλικὴν στηλπρότητα τοῦ χρυσοῦ. Ἐφόνευσεν μικρὸν παιδίον, ὅπερ ἠκολούθει αὐτῷ, ἐμβυθίζων μάχαιραν ἐντὸς τοῦ σώματος αὐτοῦ. Τὸ παιδίον αἰφνης ὠχριάσαν ἐφαίρετο ἐκπνέον ἀκολουθῶς ὅμως ἀναστὰν ἐξήγαγε τὴν μάχαιραν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἐνῶ διὰ τῆς ἐτέρας ἠνυχάριστη τὴν γενναιοψυχίαν τῶν θεατῶν. Ἄλλη τις θαυματοποιία ἐξετελέσθη διὰ θαυμασίας ἐπιδειξιότητος. Ὁ θαυματοποιὸς ἠπλώσεν ἐντελῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τετράγωνον ὕφασμα, ὅπερ λοβῶν ἐκ τοῦ μέσου διὰ τοῦ ἀντιχειρὸς καὶ τοῦ δείκτου καὶ κινήσας ἐπ' αὐτοῦ τὴν ράβδον αὐτοῦ, ἀνύψωσεν ἔπειτα βαθμηδὸν τὸ ὕφασμα ἐφάνη δὲ ὑπ' αὐτὸ μέγα δοχεῖον πλήρες καθαρῶ ὕδατος, ὅπερ διήγειρε τὸν θαυμασμὸν τῶν παρισταμένων.

Ἐν Τούνγκ-τσῶ, λέγει ὁ Θόμισων, ἐπλησίασαν τὸ πλοῖον ἡμῶν περὶ τοὺς δώδεκα κουλι ζητοῦντες ἵνα μετετρέψῃ τὰς ἀποσκευὰς ἡμῶν. Εἰς ἐξ αὐτῶν λαβῶν

ἐν κινώτιον ἐξήγειρ' αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ πλοίου, ὅτε ὁ Γαῶ ἀραρπάσας αἰγρῆς τὸ φροῖλον αὐτοῦ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸν ποταμόν. Ἡ πράξις αὕτη μικροῦ δεινῆ κατέστρεψε τὴν κόμην τοῦ ἐκ τῆς Τιέν-τσὶν ὑπερέτου μου, διότι οἱ κοαὶ σχεδὸν ἀπέσπασαν ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν σεβαστὴν ἐκείνην ἔκρυσιν πρὶν ἢ κατορθώσω ἵνα παράσχω αὐτοῖς τὴν βοήθειάν μου.

Ἐρωχιασάμεθα ἐνταῦθα ἀμαξῶν ἵνα μεταβῶμεν μέχρι τῆς μητροπόλεως. Αἱ ἀμαξαὶ αὗται ἀραπληροῦσι κυρίως τοὺς ἡμετέρους σιδηροδρόμους, τὰς ἀμάξας καὶ τὰ κοινὰ ὀχήματα, ἀλλὰ στεροῦνται ἀπολύτως τῶν σιδηρῶν ἐλατήριων. Οὐχ ἥττον ὁμοῦς ἠθέλον εἶναι ἰσχυρῶς ἀραπαντικαί, ἂν οἱ ἐπιβάται ἠδύραντο γὰρ κάθηνται καὶ ἂν ἐκινούντο ἐφ' ὁδῶν ἐντελῶς ὀμαλῶν. Ὁ Γαῶ ἐκάθησεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ, ἀγρῷ προηγουμένως ἔθηκεν ἐντὸς αὐτοῦ ἄχυρα, ἐγὼ ὁμοῦς, τῆς θέας τῶν ἀμαξῶν τούτων μὴ παρεχούσης μοι οὐδεμίαν εὐχαρίστησιν, προὔτιμησα γὰρ βαδίσω περὶ μέρους τῆς ὁδοῦ.

Ὅτι ἀμέσως παρακατιῶν διηγήσομαι ἴσως θέλει φανῆ παράδοξον εὐρωπαϊκῶ τινὶ ἀναγνώστη. Λαβέτω ὁμοῦς ὑπ' ὄψει αὐτοῦ ὅτι οὐδὲν περιγράφω, ὅπερ ἐγὼ αὐτὸς πρότερον δὲν εἶδον καὶ ἐδοκίμασα.

Ἐισήλθωμεν μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν Τσίγγ-τσῶ. Ὅπισθεν ἡμῶν αἱ μονότροχοι ἀμαξαὶ διήρχοντο, σειόμεναι, διὰ τινας ἀθλάς πάλαι ποτὲ μογγολικῆς ὁδοῦ. Ἀπεριπέπτως οἱ ὀδηγοὶ περιπλανώμενοι ὑπὸ τῷ ἀρχαίῳ θόλῳ, εὐρον ἐξ ἀπροόπτου τὴν ἐξοδὸν διακεκομμένην ὑπὸ τινος μονοτρόχου ἀμάξης, βαρέως πεφορτωμένης. ἦτις,

προσμένη ἐξ ἡμιώρων καὶ ὄρων, ἴστατο περιμένουσα ἐν μέσῳ ὄρων συρτετριμμένων λίθων. Αἰγρῆς ὁ ἀγρὸς ἀντήχησεν ἐκ τῶν ἀγρῶν πολυπληθῶν ἀμαξηλατῶν, ὁρῶντων τὴν πορείαν διακεκομμένην μόλις δὲ μετὰ ἡμισίαν ὥραν κατορθώθη γὰρ διαβολῶμεν ὁδόν. Φαίνεται, ὅτι τὰ ὑψηλὰ πρόσωπα τοῦ γραφείου τῶν δημοσίων ἔργων τοῦ Πεκίνου δὲν ἐνόμισαν κατάλληλον ἵνα ἐπεκτείνωσιν τὴν ἐπιβλεψὴν αὐτῶν μέχρι τῆς Τσίγγ-τσῶ. Μικροὶ λίθινοι τοῖχοι, ἀνερρίπτοντο ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, δὲν ἠθέλον προβάλλει τσαῦτα προκείμενα τῷ ἐμπορίῳ, ὅσον αἱ ἀθλάαι αὗται ὁδοί.

Ἀπροκείμενον περὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν κατοικῶν αὐτῆς, ἐσχόμεν τὴν εὐκαιρίαν, ἵνα ἐξετάσωμεν τὰ κατ' αὐτὴν, πρὶν ἢ αἱ ἀμαξαὶ ἀποσυρθῶσιν ἐκ τῆς θέσεως ἐν ἣ ἐύροσκοντο καὶ ἐπαραλάβωσι τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν αὐτῶν.

Ἐκ τῆς Τσίγγ-τσῶ ὁ Θόμισων ἐγκαταλιπὼν τὴν πόλεμον ὁδόν, ἐρωχιάσατο ἀμάξας ἵνα μεταβῆ εἰς τὴν σιρικὴν μητρόπολιν.

Εἰσήλθεν εἰς αὐτὴν διὰ τῆς θύρας Τσι—χῶ (1)

(1) Τὸ Πεκίνον, ἢ Πέ—κίγγ (ἀνάκτορον τοῦ Βορῶ) πρωτεύουσα τῆς ἑταρχίας Τέ—τσι—λι ἐκ τῆς σιρικῆς αὐτοκρατορίας (ἀπὸ τοῦ 1368, εἶναι πόλις μεγάλη, ἔχουσα 2.000.000 κατοίκους. Εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τοὺς πραστῆρας πεδιάδος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ποῦ—χῶ, ὁμίρειον τοῦ Πέ—χῶ. Οἱ Σίνες λέγουσιν ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη κατὰ τὰ 1200. ἢ 1100 πρὸ Χριστοῦ. Ὁ Τζεϊτσικ—χῶν ἐκυρίευσεν αὐτὴν κατὰ τὰ 1215, ὁ δὲ Κούμπλα—χῶν εἰσήνεγκεν αὐτὴν περὶ τὰ 1267 σπουδαίαν ἐπέκτασιν. Οἱ Μαντζοῦ ἐκυρίευσαν αὐτῆς τῷ 1644. Ἐν τισὶ σεισμοῖς (1662 ἢ 1732) ἀπώλοντο 400.000 κάτοικοι. Τέλος τῷ 1860 κατελήφθη ἐπὶ τῶν ἀγγλογαλλικῶν στρατευμάτων.

«Πρὸ τῆς εἰσόδου ἡμῶν λέγει ὁ Θόμισων, περιγράφω-
μέν τινα τῶν χαρακτηριστικωτέρων τῆς πόλεως.

«Αὕτη εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ πεδιάδος κλινοῦσης ἡρέ-
μα πρὸς τὴν θάλασσαν. Αὕτη σύγκεται κυρίως ἐκ δύο
πόλεων, ἥτοι ἐκ τῆς συνοικίας τῶν ταρτάρων, ἢ τῶν
μαντησὺ καὶ τῆς σινικῆς ἀποικίας, ἐν πυγμένη διὰ τεί-
χους, οὐτινος ἢ περιφέρεια ὑπερβαίνει τὰ 32 χιλιόμετρα.

«Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς κατακτῆσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν
μαντησὺ, αἱ δύο αὗται διαιρέσεις τῆς πόλεως διεχρω-
ζοντο διὰ δευτέρου ἐσωτερικοῦ τείχους. Οἱ ἰθαγενεῖς,
τοῦλάχιστον ἐκεῖνοι, οἵτινες ὑπετίθεντο ὀπαδοὶ τῆς νέ-
ας δυναστείας, εὗρισκοντο περιορισμένοι ἐντὸς στενοῦ
χώρου πρὸς μεσημβρίαν κειμένου, ἐνῶ ὁ Ταρταρικὸς
στρατὸς ἦτο ἐστρατοπεδευμένος πρὸς βορρᾶν τῆς πό-
λεως, περὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, ἥτις κατέχει
ἐπιφανείαν διπλασίαν τῆς ἐπιφανείας τῆς σινικῆς
πόλεως.

«Τὸ Πεκίνον, ἐξεταζόμενον ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐτοῦ
ἀποψιν, εἶνε σήμερον ὅτι πρὸ ἐτῶν, ὅτε ὁ ἀπόγο-
ρός του Κουμπλάκ-χᾶν ἀπέβη ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ
θρόνου. Ἡ ταρταρικὴ πόλις ἔχει μέχρι σήμερον τὸ αὐ-
τὸ μέγα τεῖχος μετὰ τῶν διπλῶν ἐνεία αὐτοῦ θυρῶν, τοὺς
αὐτοὺς πύργους, τοὺς αὐτοὺς τάφρους, καὶ τὰ αὐτὰ ὀ-
χυρώματα. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, τὸ ἀνάκτορον περιφρο-
νεῖται εἰσέτι ὑπὸ μονίμου φρουρᾶς ἐπαρτιζομένης ὑπὸ
μαντασὺ, ὁμοίως πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ἐν πλείσταις
τῶν ἐπαρχιακῶν πρωτευουσῶν τῆς Σίνης.

«Ἀρχικῶς, ὁ στρατὸς ἦτο διηρημένος εἰς τέσσαρα

σώματα ἅτινα διεκρίνοντο ἐκ τοῦ χρώματος — τοῦ λευ-
κοῦ, τοῦ ἐρυθροῦ, τοῦ κίτρινου ἢ τοῦ κίανου, — τῶν ση-
μαίων, καθ' ἃς ἐμάχοντο μετὰ δισταγμοῦ. Ἀκολούθως
παρὰ ταῖς ἤδη ὑπαρχούσαις προσέθηκαν τέσσαρας ἐπι-
σημιασ μετὰ λογχῶν καὶ ὀκτὼ σώματα ἀπαρτιζόμενα
ἐκ Μογκόλων· βραδύτερον προσετέθησαν εἰς ταῦτα ὀκτὼ
σώματα ἐκ τῶν ὀπαδῶν τῶν Σίνων.

«Ἐκαστον τῶν σωμάτων, τῶν συγκειμένων ἐξ ὑποτελῶν
Μαντικοῦ κατέχει, ἢ νομίζει ὅτι κατέχει τὸ γήπεδον,
ὅπερ ἀρχῆθεν ἦτο ἐνφωτισμένον ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ
ἄστει Ἀπέναντι τῶν θυρῶν τῶν κομψῶν ἀγροκηπιῶν
ἀνυψοῦνται εἰσέτι χάρτινοι φανοί, ὧν τὸ χρῶμα δει-
κνυσι, τὴν σημιασ εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ ἰδιοκτήτης. Ἄλλ' ὁ
χρόνος ἐτροποποίησε τοὺς αὐστηροὺς νόμους, δι' ὧν οἱ
Σίνοι ὑποχρεοῦνται ἵνα περιορίζωνται ἐντὸς τῶν ἰδίων
αὐτῶν συνοικιῶν. Οὗτοι ὡς ἐκ τῆς ὑπεροχῆς τῆς βιο-
μηχανίας καὶ τοῦ ἀενάως ἀξανομένου αὐτῶν πλούτου,
βαθυηδὸν κατέστησαν κύριοι τῶν ταρτάρων πολεμηστῶν
καὶ τῶν παραχωρηθέντων αὐτοῖς προνομίων ἐπὶ τῶν
γηπέδων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀγίας πόλεως. Πραγ-
ματικὴ σινικὴ ἐνεργητικότης ἐθριάμβευσε κατὰ τῶν
γενναίων Μαντικῶν, οἵτινες εἶχον ἀνατρέψει τὸν θρόνον
τῶν Μιγγων.

«Ὁ ἐπισκεπτόμενος ξένος τὴν σινικὴν μητρόπολιν,
δυσκόλως θέλει πιστεύσει, ὅτι τὰ ἄθλια ἐκεῖνα ὄντα, ἅ-
τινα βλέπη, ὅτι εἰσὶν ἐνδεδυμένα ἐκ δέρματος προβάτου,
παρεχομένου αὐτοῖς ἐκ τῆς μεγαλοδωρίας τοῦ αὐτοκρά-
τορος καὶ ὑπηρετοῦσιν ὡς φύλακες τῶν πλουσιῶν π

ῥῶν, εἰσὶ πράγματι, ἀπόγονοι τῶν ἐνδοξῶν ἐκείνων
ἰνδικῶν τομάδων.

«Τὰ ἀρχαῖα τείχη τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης εἰσὶν
ἀληθῶς κτίρια θαυμάσια τῆς ἀνθρωπίνου βιομηχανίας
ταῦτα ἔχουσι κατὰ μὲν τὴν βάσιν πλάτος 18 μέτρων,
κατὰ δὲ τὴν κορυφὴν σχεδὸν 12 μέτρων καὶ μέσον ὕ-
ψος 12 μέτρων ἐπίσης. Ἄλλ' ἔνεκα τοῦ χρόνου καὶ τῆς
νεωτέρας στρατηγικῆς τέχνης κατήτησαν ταῦτα σπου-
δατὰ ἀπλῶς λεγόμενα παρελθούσης ἐποχῆς. Σήμερον
δὲ ταῦτα οὕτως ἠθέλον περιφρουρήσει τὸν αὐτοκρατορι-
κὸν θρόνον, ὃν ἐμπεριέχουσιν, ὅπως καὶ ἀπλοῦν περι-
γραφήμα ἐκ ξύλων. Ὁ μέγας πύργος, ὅστις εἶναι ἀνωθεν
τῆς θύρας τῆς εἰσόδου, εἶναι πλήρης τηλεβόλων ἀλλ' ἐκ
διαμέτρου πεδίου τηλεβόλου, ἀμέσως διακρίνεται, ὅτι ὁ
πύργος ἐκεῖνος εἶναι πρόσθετος πυροβολικόν, τοῦτέστιν
εἰσὶ δύο στόμια τηλεβόλων ἐξωγραφημένων ἐπὶ σαρίδων,
ἅτινα παριστῶσι ψευδῆ ἀνοίγματα πρὸς τοποθέτησιν τῶν
τηλεβόλων»

«Κάτωθεν τῆς θύρας κείνται τηλεβόλα τινὰ ἐσχορια-
σμένα, κατεστραμμένα καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀ-
πολύτως ἀχρηστά. Οἱ τάφροι ἐμπεριέχουσιν ὕδωρ ὀλι-
γον βάθους. Εἶδον συνοδίαν συγκειμένην περὶ τὰς ἐκα-
τὸν καμήλους βαδίζουσαν παραλλήλως πρὸς τινὰ τῶν
τάφρων ἐκείνων μετὰ βραδέως βήματος καὶ προτιθεμέ-
νην ἵνα εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς πόλεως. Ἡ κυβέρνησις, ἥτις
πιθανῶς γινώσκει πάντα ταῦτα συνεκέντρώσε φρονιμῶς,

πᾶσας αὐτῆς τὰς φροντίδας πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν πέ-
ριξ μερῶν καὶ τῶν μεθορίων, πεποιθὴτα ἴσως ὅτι οὐδέ-
ποτε τοῦ λοιποῦ ὁ ἐχθρὸς θέλει ψυχοκινεῖν περιφρο-
νῶν τοὺς κινδύνους τῶν κατερειπομένων ὁδῶν, ἵνα
πλησιάσῃ τὸν πολέμιον μέχρι τῶν ἐνδῶν τῶν ἀνα-
κτόρων».

Αἱ κενταὶ ὁδοὶ τοῦ Πεκίρου εἰσὶ τόσον πλατεῖαι ὅσον
καὶ αἱ τοῦ Λονδίνου καὶ Παρισίων ἀλλ' ἢ ἀμαξήτοδ' ὁ-
δὸς εἶναι ἐν τῷ μέσῳ τῆς δημοσίας ὁδοῦ καὶ καθ' ἅ-
παντα αὐτῆς τὰ μέρη εἶναι ἰσχυρῶς ἐνδῶν, ὥστε τὰ δὴ-
κῶνται τὰ διέρχονται δύο ἄμαξαι παραλλήλως κινούμε-
ναι. Αἱ ἐπιδιορθώσεις τῆς δημοσίας ταύτης ὁδοῦ γίνονται
ἐκ τινοῦ ἔλης ἐξαγομένης ἐκ τῶν βαθῶν καρδάκων
πλήρων βορβόρου, αἵτινες παράκεινται αὐτῇ ἐξ ἐκάστης
πλευρᾶς Πολῖται διελθόντες ἐν καιρῷ ρυκτὶς διὰ τοῦ
μέρους τούτου τῆς ὁδοῦ ἐπλήγησαν ἐντὸς τοῦ βορβόρου
ἐκεῖνον. Οὕτω γὰρ γυνὴ εὔρεν ἐν αὐτῷ τὸν θάνατον,
καθ' ὃν χρόνον ὁ Θόμισων ἦτον ἐν Πεκίρῳ.

Οἱ ὁδοὶ τοῦ Πεκίρου εἶναι ἂν ἀξιοσημείωτοι καὶ
ὡφελίμαχοι. Ἐξ ἐκάστης πλευρᾶς τῆς δημοσίας ὁδοῦ
ἐπιέρχει μεγάλη σειρὰ μικρῶν ἐργαστηρίων καὶ παρα-
πήγμάτων στοιχῆδιν τεταγμένων, παρ' ὧν δύναται τις
τὰ προσηθευθῆ ὅτι ἐν Σιῆ ὑπάρχει. Ὅπισθεν τῶν μι-
κρῶν τούτων ἐργαστηρίων εἶναι τὰ πεζοδρομία, εἰς πα-
ράκεινται τὰ παραπήγματα, ἅτινα οὕτω συνοστῶσι τὰ
ὄρια τῆς ὁδοῦ.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς πάλαι τὰ ἔργαστήρια εἶναι ἐρω-
κιάσμενα ἐπὶ Σιῶν, ἵνα οἱ τάρταροι, ἐπειδὴ εἶναι ἂν

ἀγέρωχοι οὐδὲν εἶδος ἐμπορίου ἐξασκοῦσι καὶ ὅταν ἔχωσι τὰ ἀναγκαῖα χρηματικὰ κεφάλαια. Ἄλλα καὶ ὅταν δὲν ἔχωσιν, αὐτὴ δ' ἐν γένει ἢ αἰτία τοῦ μὴ ἐμπορεύεσθαι, δὲν ἔχουσι οὔτε τὴν ἐνεργητικότητα οὔτε τὴν ἀναγκαῖαν βίωσιν ἵνα ἐπιχειρήσωσιν οἰονδήποτε ἔργον.

Οἱ Στραί τούναρτιόν, ἄρχονται ἐμπορευόμενοι ἐκ τοῦ μηδενός, τινὲς μάλιστα αὐτῶν φαίνονται ἱκανοὶ ὅπως ζῶσιν ἐκ τοῦ μηδενός μέχρις οὐ διὰ τῆς χάριτος ἐν τῇ ἵπομοιῇ των καὶ ἐν τῇ δραστηριότητι αὐτῶν, καὶ βοηθεῖα σκιᾶς τινοῦ ἐπιτυχίας, ἐπιτύχουσιν ἵνα κάμωσι κατὰστασιν.

Τὰ ἐργαστήρια τοῦ Πεκίλου εἶναι πολὺ ἐλκυστικά, τοσοῦτον ἐξωτερικῶς ὅσον καὶ ἐσωτερικῶς. Αἱ προσόψεις εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τόσον πλουσίως γεφυρωμέναι, ἐξωγραφισμέναι καὶ κεχρυσωμέναι, ὥστε φαίνονται ἀξίαι νὰ τεθῶσιν ὑπὸ ὕελον. Τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι διωργανισμένον καὶ ἐφωδιασμένον μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνευδοιάστου προσοχῆς, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται προσεκτικοί, μεταξοενδεδυμένοι, ἔχουσι φουσιογνωμίαν συμπαθῆν καὶ πρέουσιν ὑπερτάτην ἱκανοποίησιν. Ἡ ἐπίσημος τάξις ἀποτελεῖ, ἐν τοῖς καταστήμασι τούτοις, δικαίαν διανομὴν τῆς καταστάσεως αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτρέπη τοῖς ἰδιοκτῆταις, οὐ μόνον ἵνα ἐπαρκῶνται εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν, ἀλλ' εἰσέτι καὶ νὰ ἱκανοποιῶσι τὰς περὶ πολυτελείας πολυεξόδους ὁρέξεις των.

Μετὰ τὰ ἐργαστήρια, τὰ πεζοδρόμια, τὰ ὅποια τὰ προσπελάζουσιν, εἶναι ἴσως τὸ πρῶγμα τὸ μάλιστα πε-

ριεργον δι' ἕνα ξέρον. Σχηματίζονται, μετὰ τινὰ δμβρον, εὐάριθμα τεράγη ὕδατος, ἅτινα πρέπει ἀπολύτως νὰ στρέφονται ἐκτὸς καὶ νὰ ἐνεργῶσιν ὡς γραλα τις κυρία τοῦ Πεκίλου, ἥτις παρέφερε μεθ' ἑαυτῆς παταχοῦ δύο βρικια ὅπως λιθοστρώσῃ τὸν δρόμον της. Ἄλλα τὰ ἔλη ταῦτα δὲν συνιστῶσι τὰ μόνα προσκόμματα ἐν τῷ ἐμπορίῳ. Καθὼς δέ, ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ὁδῶν τοῦ Λονδίνου, τὸ πλῆθος συσσωρεύεται ἔμπροσθεν τῶν ἐργαστηρίων τῶν πλανεμπόρων, ἐνῶ οἱ καταστηματάρχαι ἐκθέτουσι τὰς πραγματείας αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατέχωσι τὰ δύο τρίτα τοῦ λιθοστρώτου, οὕτω καὶ ἐν ἐν Πεκίλῳ, καὶ ἐπὶ ἀποβάθρας ἐτι εὐρυχωροτέρας, πωληταὶ καὶ ἀγορασταὶ κατέχουσιν ὅλα τὰ ξηρὰ μέρη τῆς ὁδοῦ. Ἐνίοτε δέ, ὅπως διασχίζωσι τὸ πλῆθος, πρέπει νὰ ἐγγίξωσι τὸ κοριορτώδες δέρμα τῶν καμήλων, τὰς ὁποίας ἐκφορτόνωσιν ἔμπροσθεν καταστήματος γαιαρθράκων, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὀφείλουσι νὰ προσέχωσι, ἐὰν τὸ ἐν τῶν ζῶων τούτων ἦναι πλαγιασμένον, νὰ μὴ πατίσωσι τοὺς πόδας τῆς καμήλου, ἥτις προξενεῖ τότε σκληρὰς δῆξεις. Ἄλλως τε, πρέπει νὰ περιμένωσιν ἵνα ἡμιονός τις φαῖά, κρατουμένη διὰ τοῦ ἱμάντος αὐτῆς ἔμπροσθεν ἐνὸς ἐργαστηρίου, ἀπολιθῇ ὑπὸ τοῦ κυρίου αὐτῆς, ὅστις ἡσύχως καπνίζει μετὰ τοῦ καταστηματάρχου.

Τινὰ τῶν ξυλοκτιστῶν ἐργαστηρίων, ἅτινα πλησιάζωσι τὸ ἔδαφος εἶναι κατεσκευασμένα ἐν εἰδει δοχείου ἢ ἐν εἰδει βρικίων· θὰ καθίστατο δὲ οἰκοδομήματα μόνιμα καὶ στερεά, ἐὰν οἱ κατέχοντες αὐτὰ δὲν ἐδέχοντο,

ματὰ πάσαν στιγμήν, τὴν διαταγὴν τοῦ γὰ καταστρέ-
φωσι ταῦτα ὅπως παρέχωσι διδοῦν τῷ αὐτοκράτορι. Ἐ-
κάλιστα, τῷ ὄντι, ὅτε ὁ κυριάρχης ἐξέρχεται ἐν συνουσίᾳ
ἐκτὸς τοῦ παλατίου του, αἱ ὁδοὶ ὀφείλουσιν ἵνα ὦσι σα-
ρωμένα καὶ μάλιστα καθυρώτατα, ὅπως οἱ καθ'εξω-
μένοι αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ μὴ πάθωσιν ὑπὸ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς
πραγματικῆς καταστάσεως τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ πρω-
τενοῦσης. Ἄμα διαβῆ, τὰ παραπήγματα, αἱ σκηναί, τὰ
ἐργαστήρια, ἀνοικοδομοῦνται καὶ τὸ ἐμπόριον ὡς καὶ ἡ
σὺγχυσις ἀναλαμβάνουσι τὴν πορείαν αὐτῶν.

Ὅπως δὴποτε, αἱ ὑπόγειοι αὐταὶ κατασκευαὶ τῶν ἐδῶν
εἰσι διὰ τὸν λαὸν ἀληθῆς εὐεργέτημα. Ἀγοράζουσιν ἐν
τοῖς ἐργαστηρίοις πᾶν οὐτινος δύνανται ἵνα ἔχωσιν ἀ-
νίγκη, καὶ οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν τὸ γινωστοποιοῦσι διὰ
τῶν ἀτάκτων χειρονομιῶν αὐτῶν τόσον, ὅσον διὰ τῶν
ὑποκόρων αὐτῶν κραυγῶν. Ἐν τῷ ἐγὶ ἐξ αὐτῶν, εἰς
σφάκτης καὶ εἰς ἀρτοποιὸς συνδυάζουσι τὴν ἀμοιβαίαν
αὐτῶν βιομηχανίαν. Ὁ μὲν πρῶτος χρεώνει τὸ κεκομι-
μένον εἰς τεμάχια πρόβατόν του, εἰς τὴν γεῦσιν τῶν πε-
λατῶν αὐτοῦ, παριδίδει δὲ τὰ ὀστᾶ καὶ τὰ λείψανα τῷ
δευτέρῳ, ὅστις κατασκευάζει ἐξ αὐτῶν ὀρεκτικὰ πλα-
κούντια, ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς πειναλέου πλήθους. Κη-
λύων ὁλοθὲν τὴν ζύμην του, ἀναγγέλλει τὰς λεπτότη-
τας, ἃς παρεσκευάσε διὰ φωτῆς τραχείας, εἰς ἣν ἀπο-
κρίονται οἱ ὀλοθυγμοὶ, εἰλικρινῶς συμπαθητικοὶ, πλή-
θους κυνῶν πλαγωμένων.

Ἐκεῖ πωλοῦνται ὁμοίως κοσμήματα μεγάλης ἀξίας.
Εὐρίσκει τις ἐν αὐτοῖς ὡσαύτως θέατρα νευροσπάστων,

ραψῶδους, λαχεῖα, ἀοιδούς τριστρόφων καὶ μυθολόγους.
οἱ τελευταῖοι οὗτοι συνοδεύουσι τὴν διήγησιν τῶν παι-
ζοντες βάρβιτον, ἐνῶ οἱ ἀκροαταί, καθήμενοι περίξ μα-
κρᾶς τραπέζης, ἀκούουσι μετ' ἐκπλήξεως τὰ δραματικά
ἔργα τῶν ποιητῶν αὐτῶν.

Ὁ μυθολόγος ἔχει πάντοτε εὐαριθμους ἀνταγωνιστάς,
ἐν οἷς ἀρμόζει ἵνα θέσωμεν, ἐν πρώτῃ σειρᾷ, τοὺς πω-
λητάς παλαιῶν ἐνδυμάτων. Οὗτοι, πεφημισμένοι διὰ τῶν
χαροποιῶν αὐτῶν ἱστοριῶν, εἰξεύρουσιν ἵνα εὐρίσκωσι
μελοποιῶν τινα ἐφαρμοσίμων τοῖς ἐνδύμασι, ἅτινα προσ-
φέρουσιν εἰς τὸ δημόσιον.

Τὸ ξενοδοχεῖον, ἐν ᾧ κατώκησα, λέγει ὁ Θόμισων,
εἶχεν ὡς ἰδιοκτῆτην κύριόν του τινα ομαζόμενον Κ. Θωμᾶν.
Τὸ πρόσωπον τοῦτο, πεπρωτισμένον ὑπὸ ἐξόχου πολιτι-
κῆς, δὲν ἦτο ὁ ἄνθρωπος ὁ πλέον καθαρὸς τοῦ κόσμου. Ἡ
ἐνδυμασία αὐτοῦ ἐστερείτο ὀλοτελῶς κομβίων, καὶ ἡ φυ-
σιογνωμία του θὰ ἐκέρδιζεν εἰς τὴν προσθήκην ἐνὸς ἔσο-
καρδίου καὶ εἰς τὴν ἀπουσίαν τοῦ λπουε, ὅπερ ἐφαίνετο
ὅτι ἠθέλησε γὰ ἀναρρίχθῃ μέχρι τῶν τριχῶν του καὶ
δὲν εἶχε φθάσει εἰς προωρισμόν. Ἐν τῇ θεᾷ τῆς ἀφιξέως
μου εἶχεν ἐσπευσμένως, καίτοι ἀτελῶς, ρίψει τὰς χεῖρας
του καὶ μάλιστα τὸ πρόσωπόν του. Ἄλλ' ἦτο μάγειρος,
καὶ μάλιστα καλὸς μάγειρος. Ὅταν τῷ ἀπηύθυνα τὰ
συγχαρητήριά μου ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, μὲ
παρατήρησε ὅτι οὐδὲν ὑπῆρχε τὸ παράδοξον εἰμὴ ὑπῆ-
ρχε ὀλιγοηρίκη ὅπως δυνηθῆ εἰς τεχνίτης γὰ δώ-
ση τὴν τελευταίαν ἀφὴν εἰς ἐν ἀριστούργημα, εἴτε ἐν
μαγειρίῳ, εἴτε ἐν ζωγραφικῇ. Ἄν εἶχεν π ο λ ὀ τοῦ ἐρε-

θισμοῦ τούτου, ἤθελεν εἶσθαι πλησιέστερον τῆς ἀληθείας.

«Ὁ κοιτῶν μου δὲν ἦτον οὐδὲν ἥττον ἢ εὐρύχωρος. Δὲν ἠδύνατο γὰρ ἦναι ἄλλως, κατεσκευασμένος πρὸ πάντων ὡς ἀγγεῖον, ὅπως ἦτο. Ψιθόβος τις ἐκάλυπτε τὸ σαρτίδιωμα, εἶναι ἀληθές, ἀλλ' οἱ τοῖχοι, κεκοιτισμένοι δι' ἀσβέστον, ἢ κλίνη καὶ τὰ παραπετάσματα ἕσταζον ὑγρασίας. Ἀποτρόπαιός τις ὁσμὴ ἐγκλεισμένου μιάσματος ἐπλήρου τὸ ἐνδιατήρημα, καὶ ἀνοίγων ἐν δωμάτιον εἶδον ἐν αὐτῷ ποσότητα ἐνδυμάτων ξένων ὅλως σεσαπωμένων. Ἐμαθον, τῇ ἐπαύριον, ὅτι ἡ ἔνδυμασία αὕτη, ἀφθεῖσα ἐκεῖ ὡς κολλιτική, ἦτον ἀτομου τινος, ὅπερ, ἐν τῷ ἰδίῳ τούτῳ δωματίῳ, εἶχε ἀποθάνει ἐκ τῆς εὐφλογίας, ἡμέρας τινὰς πρότερον. Κατ' εὐτυχίαν διέφυγον τὴν ἀσθένειαν.

«Ὅπως κερδίσω καιρὸν ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς μου ἀνά μέσον τῆς πόλεως, ἠγόρασα ἓνα μογγολικὸν ἵππον φίλος μου δὲ τις μοὶ ἐδάνεισε ἐφιππειὸν τι καὶ χαλινόν. Τὸ ὀστεῶδες τοῦτο ζῶον, εἶχε χοιδορὴν κοιλιαν στρογγύλην ἐπὶ τῆς ὀποίας, ἐλλείψει ὑπουρίδος (ἰγγλας), οἱ ἱμάντες τοῦ ἐφιππειοῦ ὠλισθαῖνον ἐξακολουθητικῶς. Ἦτο δὲ μᾶλλον πεπροικισμένον δι' ὑπερμέτρου ὀρέξεως, ὡς μὲ διεδεβαλωσεν ὁ ὑπηρέτης, ὃν εἶχον λάβει ὅπως φροντίζῃ περὶ αὐτοῦ. Τὴν πρώτην νύκτα, ἔφαγε τὸ ὑπόστρωμά του, καὶ ὅταν τὸν ἐξήτασα τὴν πρωΐαν, ἐφαίνεται ὅτι ἐπειρα εἰσέτι, εἶχε, τῷ ὄντι, ἀπογυμνώσει τοῦ φλοιοῦ του τὸ δένδρον εἰς τὸ ὅποιον ἦτο προσδεδεμένον καὶ ἐκτὸς τούτου, εἶχε φάγει ἄχυρον καὶ βρώμη, ἀξίας περίπου ἑπτὰ φράγκων καὶ πεντή-

κοντα ἑκατοστῶν. Παρατήρησα μετ' οὐ πολὺ ὅτι εἶχον λυτρωθῆ ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου τοῦ σταύλου, ὅστις εἶχε ἵππον ἀνήκοντα αὐτῷ, ἐν τῇ γειτονικῇ οἰκίᾳ, καὶ εὗρισκε καλὸν γὰρ τὸν τρέφῃ ἰδίοις μου ἐξόδοις.»

Οἱ Πεκλῖοι ἔχουσι παράδοξόν τινα τρόπον τοῦ γὰρ πεταλόνωσι τοὺς ἵππους των. Δένουσι τρεῖς πόδας μεθ' ἑνὸς σχοινοῦ, ἀφίρουσιν ἐλεύθερον ἐκεῖνον, ὃν πρόκειται γὰρ πεταλώσωσι, εἶτα προσκολλῶσι στερεῶς τὸ ζῶον μεταξὺ δύο πασάλων.

Ἄξια παρατηρήσεως εἶναι ἡ παγκόσμιος καὶ ἀγία ὑπεροχὴ τῶν ἀριθμῶν 3 καὶ 9. Οὕτω, ἐν Πεκλίῳ, τὸ σύνολον τῶν πυλῶν, δι' ὧν εἶναι διατρυπημένον τὸ ἐξωτερικὸν τεῖχος τῆς ταρταρικῆς πόλεως, εἶναι πολλαπλάσιον τῶν τριῶν· οὐδεὶς μάλιστα ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος, δύναται γὰρ πλησιάσει τοῦ καθιερωμένου προσώπου τοῦ αὐτοκράτορος, χωρὶς γὰρ ἐκτελέσει τρεῖς γονυπετήσεις. Ὁ γὰρ τοῦ Οὐρανοῦ, ἐν τῇ σιρικῇ πόλει, μετὰ τῆς τριπλῆς αὐτοῦ στέγης, τῶν τριπλῶν δωμάτων, τῶν μαρμαρίνων θυσιαστηρίων αὐτοῦ καὶ ὅλου τοῦ ἐπιλοίπου τοῦ μυστικοῦ αὐτοῦ συμβολισμοῦ, παράγει τὸν ἀριθμὸν τρία καὶ τὰ πολλαπλάσια αὐτοῦ.

Τὸ σχέδιον τῆς πόλεως τοῦ Πεκλίου μαρτυρεῖ δι' ἰδέας ὀρισμῆνης ἐπιμελῶς καὶ ἥτις ἐπεδιώχθη λεπτομερῶς, ἀπὸ τῶν οἰκοδομῶν τοῦ παλατιοῦ, αἵτινες κατέχουσι τὸ κέντρον αὐτοῦ, μέχρι τοῦ τελευταίου τείχους τῶν ὀχυρώσεων. Τὸ ὀριζόντιον σχέδιον τῶν ἀνωτέρων οἰκοδομῶν εἶναι σχεδὸν ὁμοιότατον πρὸς ἐκεῖνα τῶν μεγάλων γαῶν καὶ μανσωλεῶν τοῦ τόπου. Ὁμοιάζουσι τοσοῦτον

μάλιστα εἰς τὰς ἐπόψεις τοῦ ἕφρονος καὶ τῆς διαθέσεως, ὥστε ἐν ἀνάκτορον θὰ ἠδύνατο αἰφρηθῆναι καὶ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης τροποποιήσεως, γὰρ μεταβληθῆναι εἰς γὰρ βουδιστικόν. Φαίνεται ὅτι ὁ μέγας Γιοῦγκ-χο-κούνγκ, καθιερωμένος εἰς τὸν Λαμᾶ τῶν Μογγόλων, ὑπηρέτησε, κατὰ τινα καιρὸν, ἐξ ἑδρας εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ Κάνγκ-χι.

Ἡ πόλις τοῦ Πεκίνου, ἢ μᾶλλον ἡ ταρταρικὴ πόλις, τέμνεται μετὰ συμμετρίας σχεδὸν ἐντελοῦς. Ἡ ἀγία πορφυρὰ χώρα, κειμένη ὡς ἔγγιστα ἐν τῷ κέντρῳ, περιέχει τρεῖς κυριώτερας ὁδοὺς ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον. Ἡ μία τῶν ὁδῶν τούτων φέρεται κατ' εὐθείαν εἰς τὰς πύλας τοῦ ἀνακτόρου. Αἱ δύο ἄλλαι εἰσὶ τεθειμέναι ἐκατέρωθεν αὐτῆς, ἐν ἴσῃ ἀποστάσει. Ἐν τῷ μεσολαβοῦντι διαστήματι ἡμιτέμνονται μυριάδες ὁδῶν καὶ ὁδίσκων, ὅλων παραλλήλων πρὸς τὰς τρεῖς κυριώτερας ὁδοὺς ἢ τετραγώνων αὐτὰς εἰς γωνίαν ὀρθήν.

Εἰλημμένη ἐξ οἰουδήποτε ἄλλου σημείου τοῦ ἐξωτερικοῦ τείχους, ἡ θέα δὲν ἔχει τι ἐλκυστικόν. Ἐν τῇ ἐξαιρέσει τῶν οἰκοδομῶν τοῦ ἀνακτόρου τῶν βουδδιστικῶν γαῶν, τοῦ γαοῦ τοῦ Οὐρανοῦ, τῆς καθολικῆς ῥωμαϊκῆς καθέδρας, οὐδεμίαν οἰκίαν ὑπερβαίνει τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου προδιαγεγραμμένην σεμνὴν στάθμην. Καταστροφαι καὶ ὑπεξαίρέσεις εἰς ἀριθμοὺς προσβάλλουσι [δυσαρέστως τὰ βλήματα. Τῆδε κάκεισε παρατηρεῖ τις εὐρῆα διαστήματα κενὰ καὶ δένδρα πράσινα σκιάζοντα τὰς κατοικίας τῶν πλουσίων, εἴτα ὁ ὀφθαλμὸς ἀπόλλυται ἐπὶ ὠκεανοῦ πλινθίων καὶ τειχῶν τύπου ὁμοιομόρφου, καὶ δὲν δύνα-

ται γὰρ ἐμποδισθῆναι ἀπὸ τοῦ γὰρ σκεφθῆναι ὅτι ἡ ἀπομόνωσις τῆς Σίνας ἀρχεται ἐν τῇ οἰκογενεῖα αὐτῇ.

Ἴδου ἡ καθιερωμένη κατοικία ἐντελῶς περικυκλωμένη ὑπὸ τοίχων, τοῦ ἰσχυροῦ αὐτοκράτορος, οὐτινος τὸ πρόσωπον ἐστὶν ἀφηρημένον ἀπὸ τὰ βλήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, δι' ἀνυπολογίστου ἀριθμοῦ δρόμων καὶ «αἰθουσῶν ἀγίας ἀρμορίας». Ὁ αὐτὸς χαρακτήρ ἀποκλείσεως παρατηρεῖται ἐν ἀπάσαις ταῖς ἰδιωτικαῖς κατοικίαις. Ἐκάστη αὐτῶν ἐστὶν ἐγκλεισμένη ἐντὸς τῶν ἰδίων αὐτῆς τειχῶν καὶ μίαν μόνην θύραν ὑψοῦται ὑπεράνω τῶν δρόμων καὶ τῶν ἐνδιατημάτων τῆς ὑποδοχῆς· ἐκεῖθεν εἶναι τὸ ἀγίασθήριον τῆς οἰκογενείας, ὅπερ ὁ ξένος αὐτὸς ὁ μᾶλλον ἐννοούμενος δὲν θὰ ἠδύνατο γὰρ τὸ ἐπισκεφθῆναι. Φυσικῶς, ὑπάρχουσι χιλιάδες οἰκιῶν καὶ καλυβῶν, ἐν αἷς αἱ διαθέσεις αὐταὶ δὲν ὑφίσταται· ἀλλὰ πανταχοῦ ὁ λαὸς ὑποχρεοῦται γὰρ φυλάττει εἰδὸς τι ὑψηλῆς μονώσεως, αἰσθημα, ὅπερ οἱ ἰπαταὶ αὐτοὶ τῶν ὁδῶν δὲν ἀποφεύγουσιν ἐξ ὀλοκλήρου. Οὗτοι, ἂν ἦναι Μαντσοῦοι, καλύπτονται ὑπερηφάνως ἐντὸς τῶν προβεβωτων δερμάτων αὐτῶν, ἂν δὲ δὲν ἦναι τοιοῦτοι, τότε καλύπτονται διὰ τοῦ ἀσθεροτέρου δέρματος τοῦ τράγου, ὅπερ μόνον κρύπτει τὴν γυμνότητά των· φέρεται παρδήμως οὕτως, ὥστε θὰ ἐγέλα τις εἰὰν δὲν ἠσθάνετο ἑαυτὸν συγκεκμημένον ἐν τῇ ἀραμνήσει τῶν δυστυχιῶν αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐν Πεκίνω διαμονὴν αὐτοῦ, ὁ Θόμσων ἔσχε τὴν καλὴν τύχην τοῦ γὰρ γερῆς δεκτὸς παρὰ τοῦ ἡγεμόνος Κούνγκ, θελον τοῦ αὐτοκράτορος, ἐνδὸς ἐκ τῶν

μεγαλειτέρων ἀξιωματούχων τῆς αὐτοκρατορίας, ὡς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ διακεκριμμένα μέλη τῆς σινοικῆς κυβερνήσεως. Ἄπαντες ἐζήτησαν τὰς φωτογραφίας αὐτῶν, ἃς ὁ καλλιτέχνης ἐξέτέλεσεν ἐν τῷ Τσούγκλι-Γιαμάρ, ὑπουργεῖω τῶν ἐξωτερικῶν ἔργων.

Ὁ ἡγεμὼν Κούγκ εἶναι ἀδελφὸς ὑστερότοκος τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος Χιεν-φούγκ καὶ κατὰ σινέπειαν, θεῖος τοῦ βασιλευόντος μονάρχου Τσινγκ-τοέ. Εἶναι περιβεβλημένος ὑπὸ πολλῶν θέσεων, πολιτικῶν τε καὶ στρατιωτικῶν· εἶναι δὲ ἰδιαιτέρως μέλος τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου, ὅπερ δύναται νὰ ὁμοιωθῇ πρὸς τὸ κοινοβούλιον, ἐν τῷ συντάγματι ἡμῶν. Ὁ ἡγεμὼν Κούγκ ἀπολαύει τῆς τιμῆς πάντων, εἶναι ἄνθρωπος ζωηροῦ πνεύματος, σχετικῶς ἐλευθέριος ἐν ταῖς ὕψεσιν αὐτοῦ, καὶ γενικῶς θεωρούμενος ὡς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ μικροῦ πολιτικοῦ κόμματος, ὅπερ προεικονίζει τὴν πρόοδον.

Ἡ δημιουργία τοῦ Τσούγκλι-Γιαμάρ ὑπῆρξεν ἐν τῶν σημαντικωτέρων ἀποτελεσμάτων τῆς συνθήκης τοῦ Γιέν-τσιν (1858). Ἔως τότε αἱ ξένοι διπλωματικαὶ σχέσεις ἦσαν ἐμπειπιστευμένα τῷ ὑπουργεῖω τῶν ἀποικιῶν, ὅπερ ἔθετε τὰς μεγάλας δυνάμεις ἐν τῇ αὐτῇ στάθμῃ, ἐν ἣ καὶ οἱ κεντροασιατικοὶ ὑπήκοοι τῆς αὐτοκρατορίας.

Τὸ Γιαμάρ τοῦτο ὑφίσταται πλησίον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κολλεγίου, ἐν ᾧ ξένοι καθηγηταὶ διδάσκουσι σήμερον τοῖς Σιναις σπουδασταῖς τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, τὴν φιλολογοίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας.

Ἐκ τοῦ συνόλου δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ Θόμσωνος φωτο-

γραφηθέντων ἀξιωματούχων, ἐκεῖνος ὅστις εἶχε τὴν σοβαρωτέραν καὶ τὴν μᾶλλον διακεκριμένην ὄψιν ἦτον ὁ Μάου-τσενγκλί, εἰς τῶν τριῶν ὑπουργῶν τῶν ἐξωτερικῶν (1). Τεθειμένος δὲ ἔνεκα τῆς βαθείας αὐτοῦ πολυμαθείας ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ τῶν συγγραφέων, εἶχεν ἄλλοτε ἐκπληρώσει ἔργα ἀρχιδιευθυντοῦ τῶν ἐν τῇ μητροπόλει φιλολογικῶν ἐξετάσεων.

Οἱ Σίνοι προσκολλῶσιν ἑκτακτόν τινα τιμὴν εἰς τοὺς φιλολογικοὺς τούτους ἀγῶνας καὶ εἰς τὴν ἐπιτευξίν τοῦ βαθμοῦ Τσόγγκ-γιοῦν ἢ Χανλέν, παρεχομένου ὑπὸ τῶν ἐξεταστῶν τοῦ Πεκίνου. Ἐν τῇ τριαδικῇ ἐξετάσει τοῦ 1871, σπουδαστὴς τις ὀνόματι Λέουγκ, τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Σούν-κάκ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Καντόν, ἐκέρδησε τὸ Τσόγγκ-γιοῦν.

Ἡ αὐτὴ φιλολογικὴ διάκρισις εἶχεν ἐπιτευχθῆ ἔφ' ἑνὸς σπουδαστοῦ τοῦ Κουάνγκ-τσούγκ, πρὸ ἡμῶν αἰῶνος, καὶ ἦτο ὁ πρῶτος, ὅστις ἤρε τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην, κατὰ τινα περίοδον διακοσίων ἐτῶν. Οἱ ἄνδρες τῆς ἐπαρχίας τοῦ Κουάνγκ-τσούγκ ἐξύμνησαν ὡς μέγα ιστορικὸν γεγονός τὴν νέαν ταύτην νίκην ἐνὸς τῶν ὑποψηφίων αὐτῶν.

Ἐλεγον πάντοτε ὅτι ὁ Κ. Λέουγκ δὲν εἶχεν ἐπιτύχει τὴν τιμὴν ταύτην, εἰμὴ ὡς χάριν, εἰς εὐτυχῆ τινα τύχην. Ὡς ἀποτελεῖ δὲ μέρος τριάδος σπουδαστῶν ἐκλελεγμένων, παρήγαγε τὴν σύνθεσιν, ἣτις ὄφειλε ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐν τῷ διπλώματι.

(1). Ἐν Σινοικῇ ὑπάρχουσιν τρεῖς ὑπουργοὶ τῶν ἐξωτερικῶν

Υπῆρχον, ἐν ὄλῳ, δέκα ἐννέα δοκιμαίαι, αἰτινες, ἀφοῦ ὑπεβλήθησαν τοῖς ἐξετασταῖς τοῦ Χὰν-Λιν, ἐπέμφθησαν ὑπὸ τούτων τῇ ἐπικλήσῳ αὐτοκρατορῶν (τοῦ αὐτοκράτορος ὄντος ἐλάσσονος), ὅπως λάβωσι παρ' αὐτῆς τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἰδίας αὐτῶν κρίσεως. Ἄλλ' ἡ γραία κυρία, ἣτις εἶχε τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτῆς θέλησιν, ἠθέλησε γὰρ σταθμίση τὴν ἀπόφασιν τῶν πολυμαθῶν σοφῶν. Κατὰ τύχην, ἡλιακὴ τις ἀκτίς, πλπτουσα ἐπὶ τοῦ ἐκλελεγεμένου χειρογράφου, τῇ ἀπεκάλυψεν ἓν μέρος, ἐν ᾧ ὁ χάρτης ἦτο τετριμμένος, τοῦθ' ὅπερ ἐδείκνυε τὸ ξύσιμον λέξεως καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῆς ὑφ' ἑτέρας. Ἡ αὐτοκράτειρα ἐκακολόγησε τοὺς ἐξεταστὰς τοῦ γὰρ ἀφήσωσι γὰρ διέλθῃ ἐργασία τοσοῦτον ἀκάθαρτος καὶ προῦκῆρυξε τὸν Λέουνγκ ρικητήν.

Οἱ δυσειδαίμονες Καρτορναῖοι διεδήλωσαν ὅτι τοῦτο ἦν θεία τις ἐκλογή, τῆς ἡλιακῆς ἀκτίδος καταστάσεως ἀγγελιαφόρου πεμφθέντος ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὅπως δείξῃ τὸ ἔλλειμμα τῆς κατ' ἀρχὰς ἐκλελεγεμένης πρὸς στέψιν δοκιμῆς.

Ὁ Κ. Λέουνγκ ἀφίκετο εἰς Καρτὸν ἐν μαῶ 1872, καὶ ἐγένετο δεκτός, ὑπὸ τῶν πολιτικῶν καὶ ἐργωρίων ἀρχῶν μεθ' ἀπασῶν τῶν ἐπινοουμένων τιμῶν.

Ἄπασαι αἱ οἰκογένειαι φέρουσαι τὸ ὄνομα Λέουνγκ, ἐκείναι, τοῦλάχιστον, αἰτινες εἶχον τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ἀπετίσαν τῷ Τσόγγ-γιούν ὑπέρογκα χρηματικὰ ποσά, ὅπως ἔχωσι τὸ δικαίωμα τοῦ γὰρ προσεύχωνται ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν προγόνων αὐτοῦ. Διὰ τοῦ μέσου τούτου, αὐταὶ ἀποκαθίστων τὰ δικαιώματα αὐτῶν συγγενείας,

ἀληθῆ ἢ ψευδῆ καὶ, παρεθῆς μετὰ τὴν τελετὴν, διεταχθησαν ὅπως θέτωσι, ὑπεράνω τῶν κατοικιῶν των, πινακίδες, ἐφ' ὧν ἦτο ἐγγεγραμμένος ὁ τίτλος τοῦ Τσόγγ-γιούν.

Θεός τις τοῦ εὐτυχοῦς ρικητοῦ, συνδύζων τὸν ἔρωτα τῆς οἰκογενείας μετὰ ἀξιεπαύρου ἐπιθυμίας τοῦ γὰρ διορθώσῃ τὴν κατάστασιν του, προκατέλαβε τὸ Τσόγγ-γιούν καὶ ἐνεργεῖ, ὡς ὁ ἀπεσταλμένος αὐτοῦ ἐπισκεπτόμενος, πρὸ τῆς ἀφίξεώς του, διαφόρους οἰκίας. Ὡς βραβεῖον δὲ τῆς ἐντίμου ταύτης ὑπηρεσίας, ὁ ὑποχρεωτικὸς συγγενῆς ἐλάμβανε βραδύτερον πέντε χιλιάδας φράγκα, ὁ δὲ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, σχετικῶς πρὸς τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας του, ὤφειλε γὰρ καθαριάσῃ τὰ τοσοῦτο προῶως γενόμενα διαβήματα πρὸς ἀποτέρω διάδοσιν τῆς φήμης αὐτοῦ.

Ὅπως ἀποδείξῃ ἐν τινι τιμῇ οἱ Σιναι κρατοῦσι τὰς δάφνας ταύτας, ὁ Θόμσον ἀναφέρει τὸ ἐξῆς γεγονός: ἀδελφοῦ τινος τοῦ Κ. Λέουνγκ ἐνοικιάσαντος οἰκίαν ἐν Καρτόν, ὁ ἰδιοκτῆτης, μαθάνων τὴν συγγενείαν του μετὰ τοῦ περιωνύμου Τσόγγ-γιούν, τῷ ἀφήκε τὸ οἶκημα δωρεάν.

Τὸ Ἄστεροσκοπεῖον ἰδρύθη ἐπὶ τοῦ τοίχου, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πεκίνου, ἐν αὐτῷ, ἐκτὸς τῶν ἀστρονομικῶν ὀργάνων κολοσαίων διαστάσεων, ἀνυδρυσμένων ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν ὑπαλλήλων ἐν τῷ 17ῳ αἰῶνι. δύο ἕτερα ὄργανα, εἰσὶ τεθειμένα ἐν τινι πύργῳ, ἅτινα οἱ Σιναι κατεσκεύασαν δι' ἑαυτοὺς περὶ τὰ τέλη τοῦ 13ου αἰῶνος.

Τὸ μὲν εἶναι ἀστρολάβον ἔχων ὡς παράρτημα μεγα-

λοπρεπές τι, ἡλιοτρόπιον, ὕπερ ἀπώλεσε πρὸ πολλοῦ τὸν γνώμονα αὐτοῦ. Τὸ δὲ εἶναι σφαῖρα κρικωτή, ἐξαιρέτου ἐργασίας, ὑποβασταζομένη ὑπὸ δρακόντων ἀλωσοδεμένων, εἶναι θαυμαστὸν δείγμα τῆς τελειοποιήσεως, εἰς ἣν οἱ Σίνοι, μάλιστα ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ, εἶχον μάθει τὴν τέχνην τοῦ νὰ χύνωσιν ὀρεχάλκον.

Ὡς σχεδὸν πανταχοῦ ἐν Σινικῇ, ἀφικνεῖτό τις εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διὰ δρομίσκου προσπελαζομένου ἐκατέρωθεν ὑφ' ὑψηλοῦ τεύχους βρικίων, εἰς τρόπον ὥστε ἔξωθεν δὲν ἠδύνατό τις τιποτε νὰ ἴδῃ εἰμὴ τὴν μικρὰν θύραν καὶ χθαμαλῇ τινα τομῇν βρικίων παρατεινομένων ὡς ἔγγιστα δύο μέτρα ἐκείθεν τοῦ κατωφλίου; ἢ τομὴ αὕτη εἶναι προωρισμένη ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ψυχῶν τῶν νεκρῶν. Ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ εὗρισκετο ἡ συνήθης σειρά δρόμων καὶ δωματίων διαδοχικῶν διὰ στενῶν δειδροστοιχιῶν, σκιαζομένων ὑπὸ ἀμπέλων. Ἐν ἐκάστῃ αὐτῇ ἦσαν διατεθειμένοι, μετὰ πολλῆς κλίσεως, κοιτίδες, ἄνθη, λεκανοπέδια καὶ σημάια. Ἡ κατοικία, ὄψεως Μανζωγραφικῆς, ἀρμοζούσης ἄλλως τε θαυμασίως τῷ χαρακτῆρι λαοῦ ἀγαπόντος τὰς ἐπιδείξεις, καὶ ὅστις δὲν γνωρίζει ὡς ἔγγιστα περὶ τοῦ κόσμου οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ μόνον ἐκείνο ὅπερ ἐμπερικλελεται ἐντὸς τῶν τοίχων τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐστίας.

Ὁ ἰδιοκτήτης ἠγάπα οὐ μόνον τὴν φωτογραφικὴν

(1). Ὅργανον πρὸς καταμέτρησιν τοῦ ὕψους τῶν ὑψίστων.

(2). Βελόνη ἢ στύλος τοῦ ἡλιοτρόπιου.

(3). Σφαῖρα παριστώσα τὸν κόσμον τοιοῦτον, οἷον τὸν ἐρόουν εἰς ἀρχαίαι, δηλαδὴ τὴν γῆν ἐν τῷ κέντρῳ.

τέχνην, ἀλλ' εἰσέτι τῆς χημίας καὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Τὸ ἐργαστήριον αὐτοῦ ἦτο τοποθετημένον ἐν τοῖς διαιτήμασι τῶν γυναικῶν. Ἐν τινι γωνίᾳ τοῦ ἐργαστηρίου τούτου εὗρισκετο κλινὴ ἐκ ξύλου μέλαρος γεγλυμένου, μετὰ παραπετασμάτων ἐκ μετάξης καὶ ξυλίων προσκεφαλίδων. Ἐπὶ χωρίσματος, ὁμοίως ἐκ ξύλου μέλαρος, ἦτο τεταγμένη ἑτερογενῆς τις συλλογὴ ὀργάνων χημικῶν, φωτογραφικῶν καὶ ἡλεκτρικῶν ὡσαύτως δὲ καὶ πολλὰ σινικὰ καὶ εὐρωπαϊκὰ Βιβλία.

Ὁ Θόμσων εἶδε πολλάκις τὰς γυναῖκας, ἐνῶ ἐδίδασκεν εἰς τὸν φιλόν του τὸν τρόπον τοῦ νὰ ἀναμιγρῶν ῥίτρον ἀργύρου μετ' ἄλλων χημικῶν οὐσιῶν ἰδιαζόντων τῇ φωτογραφίᾳ. Τινὲς ἦσαν ὠραιόταται. Ἀπασαὶ δὲ ἔφερον πλούσια μεταξὺ τὰ ἐνδύματα.

Οὕτω λοιπὸν ὁ Θόμσων ἠδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῶν συνηθειῶν τῶν ῥιτρῶν γυναικῶν τῆς ἀνωτέρας τάξεως.

Πολλοὶ φέρουσι περικόσμιμα καὶ ψευδεῖς τρίχας, ἀλλ' αἱ πρόσθετοι δὲν εἶναι βεβαμμένοι, τῶν μελαίνων τριχῶν οὐσῶν κοινωτάτων καὶ τῶν κεχρυσωμένων τριχῶν μὴ ἀπολανουσῶν οὐδὲν εἶδος ἀμφιβολίας.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αὐταὶ κατηγεῖνται εἰς τὸ νὰ κεντῶσιν ἐμβάδας, βαλάντια, ῥινόμακτρα, καὶ ἄλλα ἀντικείμενα καλλωπισμοῦ. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ γάμου, σχεδὸν ὅλαι αἱ ἡμέραι αὐτῶν εἰσὶν ἐν χρήσει ἐν ταῖς παρασκευαῖς τῆς θλιβεραῆς ταύτης περιπετείας! τοῦ νὰ ρυμιφεύονται δηλ. ἀνθρώπων, ὃν πιθαμῶς αὐταὶ δὲν εἶδον εἰσέτι καὶ περὶ τοῦ ὅπου δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἀσχολῶνται.

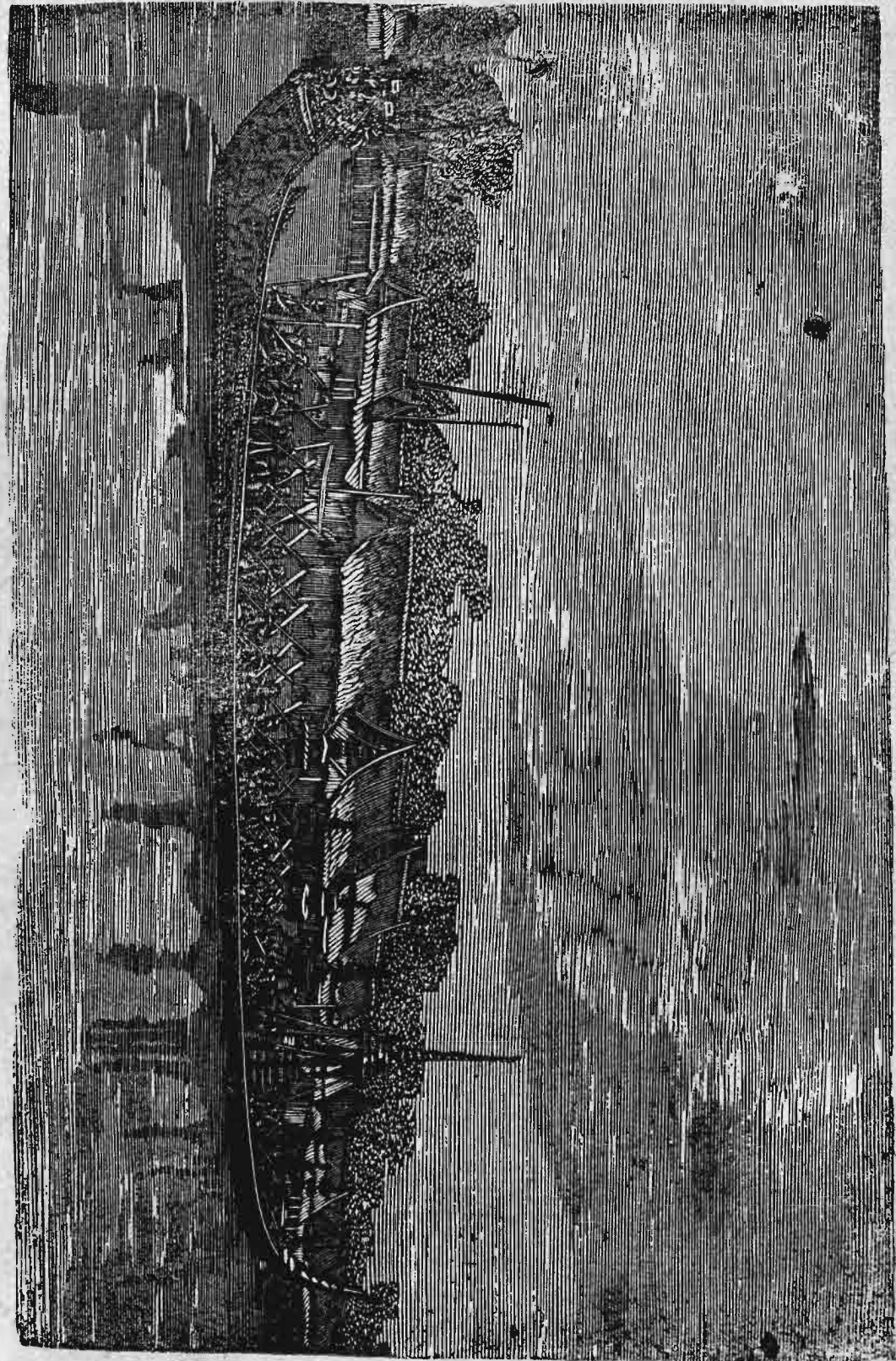
Αἱ πεπαιδευμέναι γυναῖκες — αἰτίαι εἰσὶν μικροῦ ἀριθμοῦ — ὑποχρεοῦσιν ἐνίοτε χήρας πεπαιδευμένας, ὅπως, ταῖς ἀναγινώσκωσι μυθιστορήματα ἢ δράματα. Αἱ περὶ τὸ ἀναγινώσκειν ἱκαναὶ γυναῖκες διάγουσιν οὕτως ἵπταξιν εὐαρεστωτάτην. Αὐταὶ λαμβάνουσιν ὡσαύτως μυθολόγους καὶ ᾠδοὺς τριστρόφων στίχων, ὅπως διασκεδάζουσιν ἐν τοῖς διαδρομοῖς τῶν κατοικιῶν αὐτῶν. Διέρχονται δὲ συνήθως τὰς ἐσπερίδας ἐν τῇ αὐλῇ αὐτῶν, καπνίζουσαι καὶ ἐπαγρυπνῶσαι τὰ παῖγρια τῶν παιδῶν. Πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν γίνονται ἀπτόητοι καπνίστριαι τοῦ ὀπιού.

Περὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς πρωίας, ὁ Θόμισων ἀνεχώρησε εἰς Ναρκὸν διὰ τῆς ἀρχαίας μογκολικῆς ὁδοῦ «ἣτις ἦν κατεσκευασμένη ἐκ πλοκάμων πορφύρας καὶ μαρμάρου» διὰ κλιτίσκων, φερομένων ὑπὸ δύο ἡμιόνων.

Ἐπανερχόμενος, ἀπήνησε πλῆθος καταδικασμένων σιδηροδεσιῶν οὗς ἔφερον εἰς τὸ φρούριον, ἐνθα ἀποτείτουσι τὴν ποιήν των, μακρὰν παύσας κέντρον ἀνθρωπίνου, καὶ μισοῦμενοι ὑπὸ πάντων. Εἰς ἐξ αὐτῶν, ὅστις ἐφαίνετο ὡς ἐποπτεύων ἐπὶ τῶν λοιπῶν, ἀρέβαιεν ὄνον. Ἡ προστριβὴ τῶν ἀλύσεων τοῦ ἵππου εἶχεν ἀφαιρέσει τὸ ἦμισυ τοῦ τριχώματος ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ ζώου, ὅπερ οἱ περιηγεῖται οἵτινες διέβαινον ἐν συνοδίᾳ θεώρουσιν μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως.

Ὁ Θόμισων διέβη τὴν νύκτα ἐν Ναρκῷ, ἐνθα εὗρεν ὀδηγόν, διακρινόμενον ἐπὶ ὄχιποδία. Οὗτος ἐφόρει μέγαρα υποδήματα, ἣτο δὲ κομιστῆς πιστοποιητικῶν δεδομένων ἀπ' ἐκείνων, οἵτινες τὸν ἐστιγματίζον ὡς τὸν μεγαλειτε-

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΑΚΑΤΙΟΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΤΩΝ ΣΙΝΩΝ

ρον ἀγύρτην τῆς γῆς· παρουσιάζων δὲ τὰ ἔγγραφα εἰς τὸν Θόμψωνα τῷ εἶπε δι' ὕφους ὑπερηφάνου καὶ ἀστείου ὅτι αἱ πρὸς αὐτῷ συμπάθειαι του δὲν ἦσαν κατ' οὐδένα τρόπον σιρικαί, δεικνύων δὲ τὰ περιήγημά του ὑποδήματα, ἐβεβαίωσεν αὐτόν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο Εὐρωπαῖος.

Τὴν ἐπομένην πρωτὰν, ὁ ὁδοιπόρος ἡμῶν διηυθύνθη πρὸς τοὺς τάφους τῶν Μιργκ.

Ὁ περικαλλέστερος τῶν αὐτοκρατορικῶν τάφων, λέγει ὁ Θόμψων, εἶναι ὁ ναὸς τοῦ Τσίγγ-τσού, ὅστις ἐβασίλευσεν ὑπὸ τὸ ἐθνικὸν ὄνομα τοῦ Γιούγκ-λό, ἀπὸ τοῦ 1403 μέχρι τοῦ 1424. Προσπελάζουσιν αὐτόν διὰ δρόμου ζώων καὶ πολεμιστῶν σχήματος κολοσαίου καὶ μολορόσι τινὰ τῶν ἀγαλμάτων τούτων φυλάττουσι τὴν στάσιν ἀπολύτου ἀναπαύσεως, ἧτις ἀρμόζει εἰς τοὺς φύλακας τοῦ ἐνδόξου θανάτου, ἂν σκεφθῇ τις ὅτι ταῦτα εἶναι τὰ μᾶλλον ἀξιοσημειώτα δειγμάτα γλυπτικῆς εὐρισκόμενα ἐν Σίρῃ, πρέπει γὰρ ἀναγρωρισθῶμεν ὅτι ἡ ἀρχαία σιρικὴ τέχνη εἶναι πολὺ κατωτέρα τῆς νεωτέρας ἡμῶν τέχνης. Δὲν πιστεύω ἐν τούτοις ὅτι οἱ σύγχρονοι εἶναι καλλιτέχναι δύναται γὰρ παράγωσιν ἔργα, περιφημότερα τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Μιργκ. Ὁ μέγας κενόταφος δύναται γὰρ θεωρηθῇ ὡς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ εἶδους ἀρχιτεκτονικῆς, ἧτις ἐπικρατεῖ, ἐν Σιρικῇ, ἐν τοῖς ναοῖς, τοῖς ἀνακτόροις καὶ μάλιστα ταῖς ἰδιωτικαῖς κατοικίαις.

« Οἱ αὐτοκράτορες τῆς παρούσης δυναστείας, τῆς ἐκθρονισάσης τοὺς Μιργκ, προσφέρουσιν εἰσέτι θυσίας εἰς τοὺς τάφους τῶν κυριάρχων τούτων πιστεύουσι, δὲ ὅτι

αἱ ψυχαὶ τῶν μακαρίτων μοναρχῶν ἐξασκοῦσι ἑμῶν ἐπιτρόπῃν ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου.

« Καίτοι τὰ σιρικὰ κτίρια παρουσιάζουσι, ἐν τῷ γενικῷ αὐτῶν σχεδίῳ, πολλὰ σημεῖα ὁμοιότητος, ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις διαφοραὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν δικαστηρίων καὶ ἐν τισὶ λεπτομερεῖαις ἀρχιτεκτονικῆς. Οὕτω τὸ ἐπίσημος γραμῆν ἔχει γενικῶς τέσσαρα δικαστήρια: τὰ τρία πρῶτα, μετὰ τῶν ἐπισυνημιμένων αὐτοῖς χωρισμάτων, περιλαμβάνουσι τὰ διάφορα διοικητικὰ γραφεῖα—Τὸ τέταρτον, μετὰ τῶν κτιρίων αὐτοῦ, εἶναι προπαραχωρημένον εἰς τὸν μαιδαρύνον καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. »

Ἐνταῦθα ὁ Κύριος Θόμψων κλείων τὰς διαφορὰς διηγήσεις τῶν ἐν Ἰνδοσιρικῇ ταξειδίῳ του καταλήγει εἰς τὸ ἐξῆς συμπέρασμα.

« Πιστεύω λέγει ὁ Κ. Θόμψων ὅτι χάρις εἰς μακρὰ ταξείδια καὶ εἰς μελέτην προσεκτικὴν, ἐξεθέμην καταλλήλως τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν κατοίκων τῆς εὐρυχώρου σιρικῆς αὐτοκρατορίας ὡς καὶ τῶν Ἰνδοσιρικῶν παρ' οἷς ἡ ζωγραφικὴ εἶναι τεθαμμένη: ἡ δὲ ἡλιακὴ ἀκτις ἢ φωτίζουσα αὐτὴν τῆδε κακίσει καθίστησιν τῷ ὅτι ἀμυδρότερον καὶ μᾶλλον ψηλαφητὸν τὸ ἐφ' ὅλου τοῦ τόπου διακεχυμένον σκότος. Βεβαίως, ἔχομεν παρ' ἡμῶν, ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀθλιότητα καὶ ἀμάθειαν—ἀλλ' οὐχὶ ἀθλιότητα τοσοῦτο δεινὴν, οὐχὶ ἀμάθειαν τοσοῦτο βαθειάν, ὅσον ἐκεῖνης, ἦν ἀπαντᾶ τις παρὰ τοσοῦτοις ἐκαστομμυρίοις Σιρικῶν. »

 SISMANGOLIO
MEGARÒ